

СТРАТЕГИЈА ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БАЧ 2014 – 2020.ГОДИНА

Децембар, 2014.године.

Ревизија Стратегије, септембар 2018. године

Израду и ревизију Стратегије одрживог развоја Општине Бач 2014-2020. године са акционим плановима за приоритетне области развоја финансирао је Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу Владе Аутономне Покрајине Војводине

САДРЖАЈ

1.	ПРЕДГОВОР ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ	8
2.	МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БАЧ 2014 - 2020. ГОДИНЕ И СПИСАК ЧЛАНОВА РАДНИХ ГРУПА НА ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ	9
2.1.	Методологија израде стратешког плана развоја.....	9
2.2.	Списак чланова радних група на изради Стратегије	12
3.	ИНФРАСТРУКТУРА, УРБАНИЗАМ И КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ.....	21
3.1.	КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	21
3.1.1.	Путни-друмски саобраћај	22
3.1.2.	Немоторни саобраћај.....	24
3.1.3.	Железнички саобраћај	24
3.1.4.	Водни саобраћај	25
3.2.	Радне зоне.....	26
3.2.1.	Постојеће радне зоне	26
3.2.2.	Планирана радна зона	27
3.2.3.	Логистички центар.....	27
3.3.	КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ВОДОПРИВРЕДЕ И ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ ...	27
3.3.1.	Водопривредна инфраструктура - снабдевање водом.....	27
3.3.2.	Одвођење отпадних вода, атмосферска и фекална канализација	29
3.3.3.	Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)	31
3.4.	КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ЕНЕРГЕТИКЕ И ЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	31
3.4.1.	Електроенергетска инфраструктура.....	31

3.4.2.	Гасоводна инфраструктура	32
3.4.3.	Нафтоводна инфраструктура	33
3.4.4.	Обновљивих извори енергије.....	33
3.5.	КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА И ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА	33
3.5.1.	Електронске комуникације и поштански саобраћај	33
3.6.	КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ.....	36
3.6.1.	Комунална инфраструктура	36
3.6.2.	Третман отпада животињског порекла	36
3.7.	СВОТ АНАЛИЗА.....	37
3.8.	ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ	39
4.	РАЗВОЈ КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ, ПРЕДУЗЕТНИШТВО И ЗАПОШЉАВАЊЕ	53
4.1.	Стање на тржишту рада општине Бач	57
4.2.	СВОТ АНАЛИЗА.....	59
4.3.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ И ЗАПОШЉАВАЊЕ.....	61
5.	ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ	65
5.1.	Специјални резерват природе „Карађорђево“ – заштитник дунавског басена	65
5.2.	Пошумљеност	65
5.3.	Земљиште.....	65
5.4.	Ловни ресурси.....	66
5.5.	Рибљи фонд.....	66
5.6.	Рељеф	66

5.7.	Климатски услови	67
5.8.	Хидрографске карактеристике	68
5.8.1.	Површинске воде.....	68
5.8.2.	Подземне воде.....	69
5.8.3.	Водоснабдевање	69
5.8.4.	Третман отпадних вода.....	69
5.9.	Енергетска ефикасност	70
5.10.	ЕуроВело 6.....	71
5.11.	СВОТ АНАЛИЗА.....	72
5.12.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	76
6.	ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ	81
6.1.	Коришћено пољопривредно земљиште.....	81
6.2.	Носиоци пољопривредне производње и поседовна структура пољопривредних газдинстава	84
6.3.	Биљна и сточарска производња	87
6.3.1.	Пласман пољопривредних производа	89
6.3.2.	Развијеност удружења пољопривредника.....	90
6.3.3.	Развијеност руралне економије и диверсификација руралних активности.....	90
6.4.	СВОТ АНАЛИЗА.....	92
6.5.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ, МЕРЕ.....	94
7.	ОБРАЗОВАЊЕ	95
7.1.	СВОТ АНАЛИЗА.....	97

7.2.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	98
8.	СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА.....	99
8.1.	Центар за социјални рад у Општини Бач.....	100
8.2.	СВОТ АНАЛИЗА.....	102
8.3.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	105
9.	ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА.....	107
9.1.	Организациона структура примарне здравствене заштите у Општини Бач.....	107
9.2.	СВОТ АНАЛИЗА.....	109
9.3.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ	110
10.	ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ- МЛАДИ; НВО, КУЛТУРА, РЕЛИГИЈА МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ И СПОРТ	112
10.1.	АНАЛИЗА СТАЊА.....	112
10.2.	МЛАДИ.....	112
10.2.1.	Демографски подаци.....	112
10.2.2.	Стручна спрема и писменост	113
10.2.3.	Запошљавање младих.....	114
10.2.4.	Ресурси доступни младима	115
10.2.5.	Здравље младих	116
10.2.6.	Волонтерски рад.....	117
10.2.7.	Безбедност младих.....	117
10.2.8.	Информисање младих	118
10.2.9.	Слободно време младих.....	118

10.3.	НВО.....	119
10.4.	КУЛТУРА.....	121
10.4.1.	Објекти и локалитети културе у општини Бач.....	121
10.4.2.	Финансирање културе.....	125
10.5.	РЕЛИГИЈА.....	126
10.6.	МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ.....	128
10.6.1.	Преглед медија.....	128
10.6.2.	Информисање у општини Бач.....	128
10.7.	СПОРТ.....	130
10.7.1.	Финансирање спорта.....	134
10.8.	СВОТ МАТРИЦА.....	135
10.9.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ.....	144
10.10.	МЛАДИ.....	144
10.11.	НВО.....	151
10.12.	КУЛТУРА.....	153
10.13.	РЕЛИГИЈА.....	159
10.14.	МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ.....	160
10.15.	СПОРТ.....	162
11.	ТУРИЗАМ.....	166
11.1.	АНАЛИЗА СТАЊА.....	166
11.2.	СВОТ АНАЛИЗА.....	168
11.3.	ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ.....	170

12.	СИСТЕМ УПРАВЉАЊА И ПРАЋЕЊА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ	Error! Bookmark not defined.
13.	СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА.....	178
14.	СКРАЋЕНИЦЕ	180
15.	ЛИТЕРАТУРА	181
16.	АНЕКСИ	185

1. ПРЕДГОВОР ПРЕДСЕДНИКА ОПШТИНЕ

Поштоване грађанке и грађани,

Стратегија одрживог развоја општине Бач 2014–2020. године је кључни стратешко-плански документ општине Бач, који треба да подстиче будући раст и развој наше локалне заједнице. Стратегија развоја обухвата друштвену и економску сферу, али и аспекте заштите и побољшања животне средине и просторног уређења. Израђена је као оквир за дефинисање заједничких циљева, подстицање локалних снага, али и као одговор на изазове будућег развоја Општине и свеукупног живота у њој. Као таква, Стратегија одрживог

развоја је у складу са развојним стратегијама и политикама на вишим нивоима власти, али и са другим секторским стратегијама и законским оквиром на националном и покрајинском нивоу.

Стратегија одрживог развоја општине Бач за период 2014-2020. Године, као и ревизија исте, израђена је од стране радних група, уз пуно учешће јавног, приватног и невладиног сектора. Сврха документа је да информише свеукупну јавност и приватни сектор о развојном путу Општине, те представља основу за израду детаљних планова и програма у појединим секторима, креира основу за праћење напретка и охрабрује сарадњу и договор у планирању различитих нивоа власти и друштвено-економских партнера.

Визија развоја и стратешки циљеви развоја Општине дефинисани су на период од 7 година. Прихватајући чињеницу да постављање циљева подразумијева не само одговор на питање „шта“, већ и „како“, те да је одговор на ово питање од кључног значаја за квалитетну имплементацију Стратегије. Надаље, приоритетни програми и пројекти нису само основа за коришћење општинских и других домаћих извора средстава, него и добра основа за приступ екстерним изворима средстава, попут Инструмента за претприступну помоћ (IPA) програма Европске уније, али и других програма подршке у Републици Србији.

Код израде Стратегије развоја посебно се водило рачуна о остваривању хоризонталне интерсекторске усклађености, те вертикалне усклађености Стратегије са стратегијама и плановима на другим нивоима. Додатан значај је придат подстицању партнерстава свих битних актера на локалном нивоу, укључивању свих осетљивих група, могућим иницијативама међуопштинске сарадње, привлачењу инвестиција, те аспекту енергетске ефикасности.

Предуслов за квалитетну и правовремену имплементацију Стратегије јесте препознавање њеног значаја од стране свеукупне локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостављање Стратегијом предвиђених механизма за њено спровођење, извештавање, допуњавање и

свеукупну операционализацију, а што је задатак који општини Бач, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

С поштовањем,

Председник општине Бач
Борислав Антонић

2. МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ СТРАТЕГИЈЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА ОПШТИНЕ БАЧ 2014 - 2020. ГОДИНЕ И СПИСАК ЧЛАНОВА РАДНИХ ГРУПА НА ИЗРАДИ СТРАТЕГИЈЕ И РЕВИЗИЈУ ИСТЕ

2.1. Методологија израде стратешког плана развоја

Стратешко планирање на нивоу локалне самоуправе подразумева координисане активности свих нивоа власти, укљученост свих заинтересованих страна и повезивање плана са годишњим и вишегодишњим буџетским планирањем локалне самоуправе.

Доношењем Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС", бр. 129/2007), локалне самоуправе су добиле већу аутономију у погледу планирања локалног развоја, те им је отворена могућност да доносе и спроводе планове и пројекте који одговарају локалним потребама и могућностима.

Такође, Законом о регионалном развоју ("Сл. гласник РС", бр. 51/2009 и 30/2010) дефинисано је да су субјекти регионалног развоја, између осталих, јединице локалне самоуправе и регионалне развојне агенције (Члан 19), као и да регионалне развојне агенције (Члан 39):

- учествују у припреми и спровођењу развојних докумената и прате њихову реализацију на нивоу региона и јединица локалне самоуправе и
- сарађују са покрајином и јединицама локалне самоуправе у припреми и примени локалних развојних планова.

Кључни принципи на којима почива стратегија развоја су следећи:

- Фокус на људима
  - ефективно и ефикасно искоришћавање људских капацитета;
  - побољшање животног стандарда;
- Сагласност о дугорочној визији
  - дугорочна визија са јасним временским оквиром са којом су све заинтересоване стране сагласне;
- Свеобухватност и интегрисаност
  - интегрише социјалне, економске и еколошке циљеве;

- Усаглашеност са јасним буџетским принципима
  - интегрисани буџетски механизми као и сви други начини финансирања (претприступни фондови, билатералне донације, јавно-приватна партнерства и сл.);
- Свеобухватна и поуздана аналитичка основа
  - свеобухватне анализама тренутне ситуације и
  - пројекције будућих трендова и ризика;
- Посвећеност надлежних институција и органа
  - политичка подршка,
  - партнерство јавног, приватног и цивилног сектора;
- Развој постојећих механизма
  - координисаност између националних, регионалних и локалних механизма и процедура и идентификација потенцијалних ризика;
  - свеобухватност, комплементарност и повезаност између различитих политика и оквира за планирање;
  - дефинисаност овлашћења и односа између главних учесника у стратешком процесу;
- Повезаност националног и локалног нивоа власти
  - интеракција између националног, регионалног и локалног нивоа;
- Развој и унапређење постојећих капацитета
  - процењивање политичких, институционалних, људских, научних и финансијских расположивих капацитета и начина за њихово унапређење.

Дефинисане фазе и кораци у развоју стратешког документа обухватили су 3 фазе, и то:

I Фаза - Припрема и процес планирања;

II Фаза – Израда стратегије;

III Фаза – Имплементација, мониторинг и евалуација.

I Фаза - Припрема и процес планирања

Фаза припреме и процес планирања израде стратегије обухвата идентификовање радне групе која треба да омогући укљученост свих ставова и мишљења, како са стране оних који доносе одлуке, тако и са стране оних који на те одлуке имају директан и индиректан утицај. Радна група, такође, има и кључну улогу у процесу израде Акционог плана који представља важну компоненту стратешког документа и чија је адекватна имплементација у суштини и циљ конституисања стратешког документа.

У фази процеса планирања стратешког документа потребно је дефинисати и план мониторинга и евалуације који ће пратити извршавање појединачних активности дефинисаних у акционом плану.

II Фаза - Израде стратегије

Фаза израде стратегије наступа након окончаног припремног процеса развоја стратегије у коме су формулисане радне групе и када је успостављена подела задатака на свим нивоима управљања. У припремној фази је такође потребно дефинисати одговорност и надлежност свих учесника у процесу израде стратегије, као и рокове чије је поштовање неопходно у циљу доброг функционисања организације рада.

Процес израде стратегије се састоји из четири корака:

- Ситуациона анализа;
- SWOT анализа;
- Стратешко доношење одлука: дефинисање стратегије, постављање циљева, приоритета и индикатора;
- Припрема акционог плана као оквира за постизање стратешких циљева.

III Фаза - Имплементација, мониторинг и евалуација

У току треће фазе у процесу развоја стратешког документа, потребно је спровести следеће кораке:

- Прихватање и одобравање стратешког документа од стране скупштине локалне самоуправе;
- Комуникација (нпр. представљање стратешког документа јавности);
- Управљање стратегијом које се састоји у потреби за функционисањем великог броја стратешких елемената, испуњење њихових техничких захтева и одређени број ангажованих лица;
- Набавка средстава за имплементацију стратегије;
- Мониторинг и евалуација. Мониторинг утврђује да ли се спроводи оно што је предвиђено (у контексту стратешких активности) при чему се користи одређеним индикаторима. Утврђени резултати се пружају на увид актерима који су учествовали у имплементацији стратегије. Евалуација пореди имплементирани пројекат/програма са тренутним исходом и процењује утицај пројекта/програма;
- Оцена, ревизија, прилагођавање. Локални стратешки документ треба да подлеже оцени једном годишње због доношења буџета на националном нивоу, затим уколико дође до промена у неком од развојних приоритета, уколико започне неки нови донаторски програм, ако и како би се на бољи начин прихватиле могућности финасирања.

С обзиром на горенаведено, један од основних постулата на којима стратешко планирање почива је „оживљавање стратегије“. Циљ ове фазе процеса развоја стратешког документа који се огледа у

имплементацији, мониторингу и евалуацији је да стратешки документ оствари све што је њиме предвиђено, односно да стратегија не остане само један у низу конституисаних докумената већ да се правовремено и одговорно спроведу све активности предвиђене акционим планом.

2.2. Списак чланова радних група на изради Стратегије

Координатори и чланови радне групе: УРБАНИЗАМ И ИНФРАСТРУКТУРА

1. Вучинић Милан, координатор радне групе, представник Кластера транспорта и логистике Војводине
2. Торбица Владимир, заменик координатора радне групе, представник Кластера транспорта и логистике Војводине
3. Агељић Ивица, члан радне групе, представник МЗ Вајска
4. Андрић Стипан, члан радне групе, представник одељења за урбанизам и комуналне послове
5. Бадивук Зоран, члан радне групе, представник Дирекције за изградњу Општине Бач, заменик координатора
6. Батиница Недељко, члан радне групе, представник Дирекције за изградњу Општине Бач
7. Бодирожа Ранко, члан радне групе, представник МЗ Бач
8. Емић Слободанка, члан радне групе, представник МЗ Бачко Ново Село
9. Настић Душка, члан радне групе, представник МЗ Бођани
10. Пецник Јурај, члан радне групе, представник МЗ Селенча
11. Рађеновић Миле, члан радне групе, дипл.инж.грађевине из Бача
12. Томашевић Даница, члан радне групе, представник Дирекције за изградњу Општине Бач
13. Торубаров Слободан, члан радне групе, представник Дирекције за изградњу Општине Бач
14. Трпка Јан, члан радне групе, представник Републичког геодетског завода
15. Челић Сандра, члан радне групе, представник МЗ Плавна

Координатори и чланови радне групе: ПРИВРЕДА И ТУРИЗАМ

1. Вапа - Танкосић Јелена, координатор радне групе за привреду, представник РРА Бачка
2. Прокопић Марија, заменик координатора радне групе за привреду, представник РРА Бачка
3. Пулавац Николина, заменик координатора радне групе за туризам, представник РРА Бачка
4. Штрбац Мирјана, координатор радне групе за туризам, представник РРА Бачка
5. Балабан Марина, члан радне групе, представник Туристичке организације Општине Бач
6. Благојевић Бранко, члан радне групе, представник Дукат доо
7. Бојић Тијана, члан радне групе, представник Агропродукт доо Бачко Ново Село
8. Вујић Весна, члан радне групе, представник Агенције Уна Бач
9. Гашпаровски Јозеф, члан радне групе, представник Здраво органик доо Селенча
10. Грња Марија, члан радне групе, представник Уније послодаваца Бача
11. Кулаш Ивана, члан радне групе, представник СЦ Маркет Бођани
12. Лепојевић Мирјана, члан радне групе, дипл. туризмолог из Вајске
13. Стојаковић Илија, члан радне групе, представник Удружења привредника општине Бач
14. Стрехарски Каролина, члан радне групе, СО Бач
15. Тубић Милица, члан радне групе, представник општинске управе Бач
16. Ћатовић Зорица, члан радне групе, представник локалне пореске администрације
17. Челић Слободан, члан радне групе, шеф експозитуре Пореске управе у Бачу
18. Чобан Стјепан, члан радне групе, представник Етно Дидина кућа Бач

Координатори и чланови радне групе: ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

1. Спасић Слободан, координатор радне групе, представник РРА Бачка
2. Беатовић Бранка, члан радне групе, представник ПУ Колибри Бач
3. Влајнић Светлана, члан радне групе, представник Пољопривредне школе Бач
4. Вулин Драган, члан радне групе, представник ветеринарске станице Бач

5. Драгишић Душко, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Бођана
6. Зељковић Слободан, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Плавне
7. Зовак Анте, члан радне групе, представник ЈКП Тврђава Бач-задужен за јавне површине
8. Илчик Јозеф, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Селенче
9. Јарић Бојан, члан радне групе, представник/директор ЈКП Тврђава Бач
10. Кљутић Јасмина, члан радне групе, представник НВО Соларис из Бача
11. Ковач Ненад, члан радне групе, представник одељења за урбанизам и комуналне послове
12. Копања Драган, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Бача
13. Кордић Давор, члан радне групе, представник ЈКП Тврђава Бач
14. Костић Гаврило, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Вајске
15. Милетић Оливера, члан радне групе, представник Женског еколошког друштва Бачко Ново Село
16. Мишан Оливера, члан радне групе, инспектор за заштиту животне средине, комуналне послове и путеве
17. Њењић Зоран, члан радне групе, представник удружења риболоваца из Бачког Новог Села
18. Петровић Јелена, члан радне групе, представник одељења за урбанизам и комуналне послове
19. Рађеновић Зоран, члан радне групе, представник ЈКП Тврђава Бач-задужен за водовод
20. Соса Владо, члан радне групе, представник ЈКП Тврђава Бач-задужен за отпад
21. Тифенбахер Ружица, члан радне групе, представник удружења Леси Бач
22. Умићевић Даница, члан радне групе, представник општинске управе Бач

Координатори и чланови радне групе: ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ

1. Бјелајац Гордана, координатор радне групе, представник НВО Бач у срцу Бачке
2. Будић Наташа, заменик координатора радне групе, представник Општинске управе Бач
3. Митровић Маша, асистент координатора радне групе
4. Деспотовић Борислав, асистент координатора задужен за медије

5. Араповић Драго, члан радне групе, представник КДТ Херуклес Бач
6. Бодирожа Стеван, члан радне групе, представник НВО Плеј Селенча
7. Босанчић Владимир, члан радне групе, члан Општинског већа општине Бач
8. Валент Владимир, члан радне групе, евангелистички свештеник из Селенче
9. Везијак Виктор, члан радне групе, представник Народне библиотеке Вук Караџић Бач
10. Гајић Дејан, члан радне групе, представник омладинског НВО Ентер Бач
11. Главочевевић Весна, члан радне групе, представник Фонда Векови Бача
12. Гутеша Недељко, члан радне групе, представник Црвеног крста Бач
13. Деј Маријан, члан радне групе, римокатолички свештеник из Селенче
14. Делић Горан, члан радне групе, представник НВО Дунав из Бачког Новог Села
15. Кања Стево, члан радне групе, представник Радио Бачке
16. Кесеровић Мерима, члан радне групе, представник удружења жена Колевка Бачке, Бач
17. Кисин Јован, члан радне групе, православно свештеник из Бача
18. Кљутић Јасмина, члан радне групе, представник НВО Соларис Бач
19. Колар Зденко, члан радне групе, представник Удружења за неговање културе, традиције и уметности Селенче
20. Комад Ристо, члан радне групе, представник станице полиције у Бачу
21. Кривокућа Гордана, члан радне групе, представник Радио Бачке
22. Мандић Драган, члан радне групе, представник СРЦ Бачка Тврђава
23. Миљевић Петар, члан радне групе, грађанин Бача
24. Мрђа Гојко, члан радне групе, представник КУД Младост Бач
25. Пејчић Павле, члан радне групе, представник ХКУПД Дукат Вајска
26. Росе Филиповић Ане, члан радне групе, представник Мађарског КУД-а Уњи бернардин
27. Стојановић Марко, члан радне групе, представник Удружења крајишких Срба Петар Кочић

28. Стојановић Милорад, члан радне групе, представник Спортског савеза општине Бач
29. Суђи Јурај, члан радне групе, представник здруженог камерног хора Невен и Звони
30. Торубаров Ружица, члан радне групе, представник Удружења жена Рука-руци Плавна
31. Ђулибрк Бранко, члан радне групе, представник СРЦ Тврђава Бач
32. Челић Сандра, члан радне групе, представник ПУ Колибри Бач
33. Чобан Станка, члан радне групе, представник НВО Трагови Шокаца
34. Шомоши Шандор, члан радне групе, члан Општинског већа
35. Шпехар Јосип, члан радне групе, представник Фрањевачког самостана у Бачу
36. Штефковић Јосип, члан радне групе, представник Жупног уреда Римокатоличке цркве у Бачу

Координатори и чланови радне групе: ЉУДСКИ РЕСУРСИ

1. Микуличић Фран, координатор радне групе, представник РРА Бачка
2. Штрбац Мирјана, заменик координатора радне групе, представник РРА Бачка
3. Андрић Зденка, члан радне групе, представник Дома здравља Бач
4. Бундало Маја, члан радне групе, представник Националне службе за запошљавање
5. Ђорђевић Бобан, члан радне групе, представник Средње пољопривредне школе Бач
6. Жупањац Љиљана, члан радне групе, представник ОШ Алекса Шантић Вајска
7. Золњан Светлана, члан радне групе, представник ОШ Јан Колар Селенча
8. Зорановић Светлана, члан радне групе, представник ОШ Моше Пијаде Бачко Ново Село
9. Јовановић Драган, члан радне групе, представник Канцеларије за Роме општине Бач
10. Панић Стево, члан радне групе, представник Дома Здравља Бач
11. Паравина Мирослава, члан радне групе, представник ОШ Иво Лола Рибар Палвна
12. Петровић Нада, члан радне групе, представник Удружења Рома и Румуна Младост, Вајска
13. Продановић Светлана, члан радне групе, представник Центра за социјални рад Бач
14. Супек Ана, члан радне групе, представник Центра за социјални рад Бач

15. Чемериќић Снежана, члан радне групе, представник ОШ Вук Караџић Бач
16. Вранешевић Бранка, члан радне групе, професор енглеског језика

2.3 Списак чланова радних група на изради ревизије Стратегије одрживог развоја

Чланови радне групе за друштвене делатности и образовање

1. Лела Милиновић, чланица Општинског већа, координатор радне групе
2. Ана Бошкић, директор ПУ "Колибри" Бач
3. Катарина Врабчењак, директор ОШ "Јан Колар" Селенча,
4. Дајана Максимовић, директор ОШ "Вук караџић" Бач,
5. Драган Медић, директор ОШ "Иво Лола Рибар" Плавна,
6. Александра Берић, директор ОШ "Алекса Шантић" Вајска,
7. Светлана Зорановић, директор ОШ "Моше Пијаде", Бачко Ново Село,
8. Горан Делић, представник НВО "Дунав" Бачко Ново Село,
9. Драган Новаковић, директор средње Пољопривредне школе Бач,
10. Бранко Микавица, секретар Спортског савеза општине Бач,
11. Марко Ђурић, православна црквена општина Бач,
12. Јосип Штефковић, жупни уред Римокатоличке цркве Бач,
13. Наташа Будић, просветни инспектор,
14. Биљана Стојичић, ОУ Бач,
15. Мирослава Паравина, директор НБ "Вук Караџић" Бач,
16. Весна Главочевић, музејска јединица НБ "Вук Караџић" Бач,
17. Татјана Бањац, Радио Бачка Бач,
18. Весна Петровић, НВО "Младост" Вајска,
19. Гојко Мрђа КУД "Младост" Бач
20. Никола Вулетић, ЗУКС "Патар Кочић" Бач,
21. Малвина Золњан, КУД "Јан Колар" Селенча,
22. Јан Шимоњи, Матица Словачка МО Селенча,
23. Младен Шимић, ХКУ "Антун Соргг" Вајска,
24. Љиљана Нонковић, члан Општинског већа,
25. Дејан Гајић, Омладинско удружење "Ентер" Бач
26. Павле Пејчић, ХКУПД "Дукат" Вајска,
27. Младен Кнежевић, Канцеларија за младе општине Бач

Чланови радне групе за инфраструктуру, урбанизам и комуналне делатности

1. Јурај Јаворник, Одељење за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско правне послове,
2. Недељко Батиница, Одељење за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско правне послове,
3. Зоран Бадивук, Одељење за урбанизам, заштиту животне средине и имовинско правне послове,
4. Марина Врабчењак, дипл. Архитекта из Селенче,
5. Стипан Андрић, грађевински инспектор ОУ Бач,
6. Бранимир Аничичић, комунални инспектор ОУ Бач,
7. Мирослав Јелисавац, МЗ Бач,
8. Желмира Колар, МЗ Селенча,
9. Душанка Настичић, МЗ Бођани,
10. Момир Сворцан, МЗ Вајска,
11. Слободанка Емић, МЗ Бачко Ново Село,
12. Слободан Зељковић, МЗ Плавна,
13. Дарко Војновић, ЈКП Тврђава Бач,
14. Горан Чалић, , ЈКП Тврђава Бач,
15. Зоран Рађеновић, , ЈКП Тврђава Бач

Чланови радне групе за развој локалне самоуправе

1. Николина Пупавац, РРА Бачка,
2. Зорица Ћатовић, порески инспектор ОУ Бач,
3. Анна Гутеша, Одељење за финансије и буџет ОУ Бач,
4. Валентина Ситнич, начелник ОУ Бач,
5. Тања Мијић, секретар ОУ Бач,
6. Никола Баеац, Канцеларија за ЛЕР.

Чланови радне групе за пољопривреду, рурални развој и туризам

1. Јелена Ковачевић, руководилац одељења за привреду, пољопривреду и рурални развој ОУ Бач, за координатора радне групе,
2. Оливера Мишан, представникодељења за привреду, пољопривреду и рурални развој ОУ Бач, за члана,
3. Иван Ловас, представник одељења за привреду, пољопривреду и рурални развој ОУ Бач, за члана,
4. Јозеф Гашпаровски, представник Центра за органску производњу Селенча, за члана,
5. Либушка Фачара, представник Пољопривредне школе Бач, за члана,
6. Стеван Томшић, представник Клуба пољопривредника из Селенче, за члана,
7. Марина Балабан, представник Туристичке организације општине Бач, за члана,
8. Бранка Мандић, директорка Туристичке организације општине Бач, за члана,

9. Станка Чобан, представник Удружења за еко и рурални туризам "Дидина кућа" за члана,
10. Иван Кулаш, члан Општинског већа, за члана,
11. Весна Главочевић, представник музејске јединице НБ "Вук Караџић" Бач, за члана.

Чланови радне групе за конкурентност привреде, предузетништво и запошљавање

1. Марија Прокопић, испред Регионалне развојне агенције Бачка, за координатора радне групе
2. Никола Бањац, сарадник у канцеларији за ЛЕР општине Бач, за члана,
3. Милан Иванић, сарадник у канцеларији за ЛЕР општине Бач, за члана,
4. Јелена Ковачевић, руководилац Одељења за привреду, пољопривреду и економски развој, за члана,
5. Јозеф Гашпаровски, представник „Здраво органик“ Доо Селенча, за члана,
6. Тијана Бојић, представник Агропродукт Доо Бачко Ново Село, за члана,
7. Зорица Ђатовић, представник локалне пореске администрације ОУ Бач, за члана,
8. Младенка Ђулибрк, члан Општинског већа, за члана
9. Маја Бундало, представник Националне службе за запошљавање.
10. Кнор Јосип, председник Савета за привреду, радног тела СО Бач.

Чланови радне групе за здравство и социјалну заштиту

1. Светлана Продановић, директорка Центра за социјални рад Бач за координатора радне групе,
2. Новаковић др Зоран, председник СО-е Бач, за члана,
3. Врабчењак др Даниел, лекар стажиста Дома Здравља Бач, за члана,
4. Меселџија др Жељко, директор Дома здравља Бач, за члана,
5. Ана Чапеља, представник Центра за социјални рад Бач за члана,
6. Светлана Миладић, председник међуопштинског удружења мултипласклероза Бачка Паланка, за члана,
7. Јован Вујиновић, председник Општинске организације инвалида рада Бач, за члана,
8. Александра Пановић, председник удружења дистрофичара ЈБО Нови Сад, за члана,
9. Нада Керкез, председник Друштва за борбу против шећерне болести, за члана.

Чланови радне групе за заштиту животне средине и енергетску нефикасност

1. Јелена Петровић, представник ОУ Бач за координатора радне групе,

2. Бранимир Аничич, комунални инспектор ОУ Бач, за члана,
3. Бранка Беатовић, представник ПУ "Колибри" Бач,
4. Драган Вулин, представник ветеринарске станице Бач, за члана,
5. Драган Амиџић, доктор вет. медицине из Бача, за члана,
6. Анте Зовак, представник ЈКП "Тврђава" Бач, за члана,
7. Милан Крстић, представник УСР "Подунавље" Бач, за члана,
8. Азир Мединов, представник УСР "Гргеч" Бачко Ново Село, за члана,
9. Павел Раго, представник УСР "Икра" Селенча, за члана
10. Оливера Милетић, представник НВО Женско еколошко друштво Бачко Ново Село,
11. Бојан Косановић, представник Удружења "Економија 3" за члана
12. Иван Ловас, дипломирани инжењер пољопривреде, представник ОУ Бач
13. Ненад Ковач, представник ОУ Бач.

3. ИНФРАСТРУКТУРА, УРБАНИЗАМ И КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ

3.1. КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА САОБРАЋАЈНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Подручје Просторног плана Општине Бач обухвата простор површине од око 365 km² на деловима територије општина Бач: целе катастарске општине Бач, Бачко Ново Село, Селенча, Плавна, Бођани и Вајска;

Природне предиспозиције Општине, како просторне, тако и физичко-географске, као и постојећа конфигурација терена, указују да општина Бач поседује релативно повољан саобраћајно-комуникативни и стратешки положај (погранична општина; близина и потенцијално лак приступ Паневропским коридорима X и Vc, а преко њих и транспортној инфраструктури суседних земаља - Хрватске и Мађарске, односно осталих земаља Европе; ослањања на Паневропски коридор VII - реку Дунав) и далеко већи саобраћајни потенцијал у односу на досада коришћен. С обзиром на локацију посматраног микрорегиона (округа) и Општине у његовом саставу унутар Републике, то се посебно истиче близина, за Србију два веома важна коридора:

а) коридор X, аутопута Салзбург - Солун, укључујући и припадајуће деонице Будимпешта - Београд и Ниш – Софија - Истамбул;

б) коридор VII, реке Дунав са приступом Црном и Северном мору, преко канала Рајна-Мајна - Дунав.

Брзу и laku интеграцију у регионалне и светске робно-новчане токове, свако, па и ово подручје може остварити само уз добру инфраструктурну опремљеност, где у првом плану треба да егзистира саобраћајна инфраструктура. Овим би се директно утицало на свеобухватно и квалитетно коришћење свих расположивих ресурса, а преносно и на активнији однос ка развојним процесима унутар Општине.

Као један од основних параметара конкурентности неке привреде можемо посматрати и развијеност саобраћајног система. Општине које теже економском, социјалном и друштвеном напретку препознају у њему кључ ефикасног прилагођавања феномену глобализације, те се и фокусирају на његово пажљиво осмишљавање, првенствено са становишта функционалних карактеристика и задовољавајућег капацитета. Овај систем би требао представљати веома битан стратешки елемент, како за општину Бач, тако и за његово шире окружење (Јужнобачки округ).

Транспортна саобраћајна концепција у општини Бач предвиђа:

- успостављање и изградња путног капацитета државног пута Ib реда број 12 на правцу Суботица-Сомбор – Оџаци – Бач – Бачка Паланка-Нови Сад-Зрењанин-Житиште-Црња-државна граница,
- изградњу/реконструкцију ДП II број 112, реда на правцу Бачко Ново Село - Бач – Селенча-Ратково - Деспотово - Сириг - Темерин- Жабалъ,
- контиуниране активности у погледу задржавања/повећавања нивоа саобраћајне услуге (реконструкција, рехабилитација) на деловима траса ДП-а у оквиру установљених коридора,
- реконструкција и модернизација свих пруга и станичних постројења ради побољшања експлоатационих параметара,
- међудржавно - међурегионално повезивање у оквирима транспортног система преко међународног пловног - водног пута реке Дунав на релацији Република Србија- Република Хрватска.

3.1.1. Путни-друмски саобраћај

Будући концепт друмског саобраћаја на простору општине Бач је замишљен као систем саобраћајних капацитета различитог хијерахијског нивоа који ће омогућити задовољење свих потенцијалних захтева, високог комфора, доступности и високог нивоа интернасељског повезивања уз омогућавање оптималног опслуживања атара сировинског залеђа, као значајног извора привредних активности у Бачу.

Концепт развоја саобраћајне друмске инфраструктуре на простору општине Бач предвиђа активности на путном правцу државног пута Ia реда број 12, као и активности на изградњи-реконструкцији појединих делова постојеће регионалне мреже.

Операционализација концепцијских опредељења подразумева активности на установљењу нове трасе основног путног правца државног пута IIa, број 112 реда. Траса овог планираног пута се пружа источно од насеља Бач, са везом са општинском саобраћајном мрежом преко државног пута IIa реда. Овај пут као пут највишег хијерахијског нивоа на овом простору треба да омогући највиши ниво интеррегионалног повезивања и то на највишем нивоу саобраћајне услуге и комфора.

Тачна динамика реализације овог путног капацитета није дефинисана, али сигурно ће се реализовати уз стицање саобраћајно–економских услова. Изградњом овог пута саобраћајна доступност и атрактивност овог простора ће се повећати што ће значајно утицати на ниво привредних активности пограничног подручја општине Бач и суседних општина.

Други значајни саобраћајни капацитет у оквиру овог простора је постојећи државни пут IIa реда број 112 који дијаметрално пресеца простор општине и тангира урбани простор насеља Бач. Овај саобраћајни капацитет остаће и даље основни реципијент и дистрибутер свих саобраћајних

збивања овог простора уз неопходну реконструкцију и рехабилитацију ради задржавања захтеваног нивоа саобраћајне услуге.

Нови саобраћајни капацитет нижег нивоа (државни пут – пут регионалног значаја) следећи планска решења вишег реда (РПП АПВ) подразумева изградњу пута од државног пута II реда до Дунава – насеље Вајске (трајектне везе са Вуковаром), односно оспособљавање овог путног правца за афирмацију локалитета у окружењу у домену пружања туристичких услуга. Реализација изградње овог пута је олакшана тиме што је траса положена по постојећим општинским и некатегорисаним путевим - делимично се поклапа са већ изграђеним путним правцем (до Бођана).

Оспособљавање ће се реализовати кроз реконструкцију у делу утврђених – постојећих траса, док ће на осталом делу бити потребна нова градња.

Основни путни правац државни пут IIа реда број 112, деоница Ратково –Селенча - Бач – Бачко Ново Село, који је врло значајан за регионално и међуопштинско повезивање, нужно захтева реконструкцију и рехабилитацију с обзиром на врло лоше експлоатационо стање.

Он је такође значајан са локалног аспекта јер се преко њега могу остваривати значајне интерне везе са окружењем, али и са локалитетима од примарног значаја за афирмацију туризма и привредних активности у оквиру делова општине кроз које пролази.

У будућности, на нивоу општине Бач ће егзистирати и систем општинских путева који ће углавном повезивати насеља или ће повезивати поједине локалитете и привредне субјекте у атару. Изграђеност ових путева биће у функционалној зависности од значаја и економских ефеката, који ће се постићи њиховом изградњом. За плански период се планира реконструкција и изградња следећих општинских путева: Бач – Вајска – Бођани, (реконструкција); Бач – Економија, (реконструкција); Мали Бач – Рибњак, (реконструкција); Вајска – Жива – насип Дунав, (реконструкција); Бођани – Берава – Жива, (реконструкција); Чарда - Плавна – Рашковица, (реконструкција); Економија 3- граница КО Бач, (реконструкција); Депонија смећа / Ристовача и ДП I реда, (реконструкција); Бођани – Плавна, (реконструкција), Плавна – Бачко Ново Село, (изградња); Плавна – Дунавски насип, (реконструкција), Вајска – мотел Провала. (реконструкција).

Реализацијом ових мера општинска саобраћајна мрежа ће формирати затворени систем путних-друмских саобраћајница који ће пружати задовољавајући ниво проточности, проходности и безбедности одвијања саобраћаја.

Будућа просторна уређеност општине Бач подразумева постојање одређених путних садржаја (ССГ-ма, аутосервиси, теретни терминали и сл.) који се могу градити на одговарајућим локацијама ако су задовољени саобраћајни технолошки и безбедоносни услови као и услови заштите животне средине и одрживог развоја.

3.1.2. Немоторни саобраћај

У оквиру преузетих обавеза из планова вишег реда имплементирани су трасе међународне (рута 6 уз Дунав) и националне бициклическе стазе (уз канал ОКМ ХС ДТД, Каравуково – Бачки Петровац) у општински простор на начин да се углавном воде по круни насипа поред Дунава, али се даје могућност формирања међунасељских бициклических стаза, као и кретање бицикала преко саобраћајних површина (путеви нижег нивоа) до готово свих значајнијих локалитета.

3.1.3. Железнички саобраћај

У планском периоду железнички саобраћај на простору општине Бач ће се одвијати у оквиру постојећих пружних коридора, односно планира се реконструкција и модернизација пруге ради побољшања експлоатационих параметара како би се железница на овом простору могла укључити у систем регионалних пруга према захтеваним стандардима.

За територију Општине од посебне важности је пруга Оџаци – Каравуково - Бач. То је једноколосечна неелектрифицирана пруга, која прелази преко посматране територије у дужини од 4 км. Саобраћај на њој се обавља дизел вучом, а највећа допуштена брзина је 20 км/х. На прузи не саобраћају путнички возови, а пруга спада у пруге другог реда индустријског карактера. Годишњи превоз робе је ранга од око 10.000 т терета. Има једно службено место (постаја са ранжирном станицом). Пружни правац из правца Бачке Паланке је делом уклоњен (демонтиран), те тренутно није могућа његова експлоатација. Карактеристично је да је конкурентност железнице на овом простору пољуљана нагло експанзијом друмског саобраћаја и малим количинама превезених роба.

Будућност железничког саобраћаја на простору Општине је препозната у ревитализацији постојећих пружних коридора (планирана је реконструкција и модернизација пруге ради побољшања њених техничко - експлоатационих карактеристика) уз обезбеђење довољног броја возних средстава и подизање квалитета услуге при превозу путника и роба. Овиме би се постигла пуна реафирмација овог вида превоза на овом простору, где би се он поново укључио у систем регионалних пруга према европским стандардима.

Неопходно је извршити:

- Реконструкцију, модернизацију, као и перспективну прекатегоризацију (локалне у регионални) пружног правца Бачка Паланка – Бач – Каравуково;
- Обнову демонтиране пруге: Бач – Бачка Паланка;
- Формирање туристичке музејске пруге: Бач - Каравуково - Богојево - Сонта – Апатин – Сомбор – Бачки Брег – (Баја).

Значај ове туристичко-музејске пруге огледа се у могућности да се Бач са околином прогласи, према категоризацији Унеска као део светске баштине. Карактеристика је да су културна и

природна добра лоцирана на малом простору и сем културног предела помиње се материјални аспект, као и духовни део и да је цео концепт подређен туристима.

3.1.4. Водни саобраћај

У домену саобраћајне водне инфраструктуре планирано је интензивније коришћење пловног пута реке Дунав у оквиру путничког и теретног саобраћаја, као и у домену наугичког саобраћаја (прихватни објекти наугичког туризма).

Водни саобраћај за овај простор у наредном периоду би требао да буде потенцијал који ће се користити у сврху привредних и првенствено туристичких активности тј. кроз обезбеђење доступности овом простору преко реке Дунав и њеног укључивање у туристичке дестинације овог и околних простора.

Међународно и регионално веома значајан, а до сада најмање искоришћен вид саобраћаја је речни саобраћај. Дунав као међународни пловни пут IV категорије (Паневропски мултимодални коридор VII) даје изванредне могућности за развој пловидбе, теретног и путничког саобраћаја, а такође и за развој наугичког туризма.

У плану је да се интензивирају активности на коришћењу међународног пловног пута у туристичко-рекреативне сврхе, што ће подразумевати и реконструкцију и изградњу неопходне инфраструктуре, као и развој пратећих садржаја. Замајац привредног просперитета у насељима војођанског Подунавља може управо бити развој туристичке саобраћајне мреже, који ће обухватити објекте везане за одређене видове туризма.

Концепцијом развоја прихватних објеката наугичког туризма дате су локације-зоне у којима је планирано успостављање наугичких садржаја различитих нивоа опремљености (наугички центри, марине, туристичка пристаништа и наугичка сидришта). На међународном пловном путу Дунав - коридору VII, осим Апатина, као за сада једине марине која има одговарајуће садржаје планирана је и локација у Бачког Новом Селу у Општини Бач, и то у распону од марине до привезишта (сидришта).

Унапређење и развој речног транспорта планира се рехабилитацијом унутрашњих пловних путева саобезбеђењем чишћења, продубљивања, сигнализације и одржавања, реконструкцијом, изградњом имодернизацијом лука, изградњом и увођењем речног информационог система и изградњом марина на Дунаву.

У коридору међународног водног пута Е80 – Дунав предвиђено је 27 пристаништа (од тога 16 планираних) 24 путничких и 3 теретна, која су углавном везане за насеља на Дунаву, и то, између осталог, од интереса за општину Бач, и путничко пристаниште "Бачко Ново Село" (планирано) - р км 1319, лево.

Долазак туристичких бродова је све значајнији вид туризма који доноси велику добит (пример Новог Сада и Београда). За развој овог вида туризма потребно је изградити пристан, са свим пратећим

садржајима као и понудити посебне програме туристима који у Бач могу долазити туристичким бродовима и приватним пловилима (пристани, привези, снабдевање, оправке.). За све туристе који дођу у Бач, изграђена туристичка инфраструктура на Дунаву значи и додатну понуду (изнајмљивање чамаца за вожња Дунавом, пецање, посматрање птица, фотосафари). У том контексту значајан локалитет је Бачко Ново Село. Пројекат изградње наутичког центра у Бачком Новом Селу подржан је од стране Савета за туризам Покрајинског секретаријата за привреду АП Војводине (2004). У складу са наведеним, израђен је План детаљне регулације комплекса марине.

Поред тога од значаја су и река Мостонга и канал ДТД (Каравуково - Бачки Петровац). Значај канала ДТД у смислу превоза терета може се повећати оспособљавањем тог пловног пута и спровођењем Стратегије водног транспорта у односу на канале, на основу чега се може прићи и формирању каналског пристаништа у општини Бач на погодној локацији.

Ради повећања ефикасности саобраћајног система у АП Војводини потребно је у периоду до 2020.године изградити, модернизовати и гранични прелаз Бач – Вајска (Вуковар) – трајектни терминал.

Будућа изграђеност трајектног терминала између Бучковца - Плавне и Вуковара (гранични прелаз Вајска према Републици Хрватској планиран је као гранични прелаз трајектног-речног типа), за водни и путни-друмски саобраћај треба да афирмише овај простор и локалитете, омогућавањем доступности путем и водом.

Изградња овог водног терминала подразумева и изградњу пристана за путничке бродове (зона граничног прелаз), као и капацитета у домену наутичког туризма (зона Бачког Новог Села). За имплементацију свих потребних садржаја постоје одлични просторни, хидролошки и инфраструктурни услови.

3.2. Радне зоне

3.2.1. Постојеће радне зоне

Радне зоне у атару представљају углавном постојеће комплексе пољопривредних економија укупне површине од око 274,26 ha, од којих су оне највеће одвојене од грађевинских рејона насеља ("Гатара", ПК" Бач"и "Фазанерија" у К.О. Бач, "Берава" у К.О. Бођани и "Лабудњача"и "Жива", у К.О. Вајска). Остале се наслањају на грађевинске рејоне (Селенча, Бачко Ново Село, Плавна) или су у непосредној близини (Бођани).

Пошто су ово комплекси опремљени инфраструктуром, са изграђеним објектима који су услед својинске трансформације у великој мери обуставили активности, потребно је предвидети могућности њихове реконструкције и адаптације у случају њиховог укључивања у будуће концепте привређивања и предузетништва, па чак, где је то могуће и формирање нових радних зона, које ће бити у склопу будућих грађевинских рејона насеља.

На североисточном ободу насеља Бач, ван грађевинског рејона, формирана је радна зона, уз пут за Селенчу до раскрснице са државним путем Ib реда број 12. Ова радна зона величине је 24 ha, с тим што је расположива површина 4,6 ha.

3.2.2. Планирана радна зона

У плану је и изградња нове радне зоне – локација 1А у Бачу. Простор који је овим Планом намењен за наведени комплекс величине је 32.06 ha, омеђен је са запада државним путем Ib реда број 12 Оџаци- Бачка Паланка, са севера шумом Ристовача, а са југоистока обрадивим пољопривредним земљиштем и заузима целу парцелу бр.3994. Уређење простора ове зоне извршиће се доношењем одговарајућег урбанистичког плана. Планирана индустријска зона у Регионалном просторном плану АП Војводине се налази између осталог и у Општини Бач. Општина Бач је у току 2017 и 2018 године приступила изради Плана детаљне регулације Радне зоне на 1А у К.О. Бач, а која ће након израде планске и технички документације бити инфраструктурно опремљена и понуђена заинтересованим инвеститорима.

3.2.3. Логистички центар

У ранијим документима, у односу на радне зоне и на развој логистике нису поменути логистички центри као места сучељавања друског, водног и железничког саобраћаја. Ови логистички центри су планирани свим планским документима вишег реда и потребно је у оквиру општине Бач, као подршка радним зонама планирати логистички центар са минималном површином од 4 ха на којој би се вршио претовар са једног вида транспорта на други, складиштење и други транспортни послови. Пожељно је да такав центар буде у додиру са водним транспортом, у овом случају са каналским пристаништем. Овај концепт захтева посебан приступ и посебан начин истраживања и формирања неопходне документације.

3.3. КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ВОДОПРИВРЕДЕ И ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.3.1. Водопривредна инфраструктура - снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (Бачки регионални систем), из којег ће се водом снабдевати становништво насеља општине Бач, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета. Дугорочно посматрано, решење водоснабдевања треба тражити у формирању централног постројења за комплетан третман воде, са базирањем на ресурс подземних вода и/или речне воде Дунава и изградњи магистралних повезних цевовода до свих насеља општине.

До тада, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим или новим извориштима, са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по утврђеним критеријумима.

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибуциону мрежу за обезбеђење сваког потрошача водом довољном количином, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а која се напаја из општинског система водоснабдевања "Бач". Постојећи извори и бунари задржавају се, уз њихово уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу.

Иако је циљ рационализација потрошње и максимална штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата, због континуалног пропадања извесног броја бунара, а и да би се у насељима са по једним бунаром, остварио потребан резервни капацитет.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина (што би могао да буде случај код малих насеља са једним до два бунара), то ће захтевати формирање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи. Рационално коришћење водних ресурса подразумева: коришћење висококвалитетних вода само за пиће, а захватање мање квалитетних вода из водотока и језера, уз неопходан третман за потребе наводњавања, техничких вода и осталих намена које су мање захтевне по питању квалитета сирове воде.

У свим решењима комплексних водoprивредних система која користе воду највишег квалитета, снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе. Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и у атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, треба увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захватане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани. Снабдевање технолошким водом могуће је из првог водоносног слоја (фреатска издан), уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације, или из водотокова.

У планском периоду очекује се формирање следећих пет регионалних система:

– Бачки систем чине насеља општина Апатин, Сомбор, Оџаци, Бач, Кула, Мали Иђош, Бачка Топола, Врбас, Србобран, Бечеј и Нови Бечеј. Окосница система је алувион Дунава, а биће неопходно коришћење и вода Дунава, било прерадом преко ППВ или упуштањем у подземље;

3.3.2. Одвођење отпадних вода, атмосферска и фекална канализација

Испуштањем отпадних индустријских и насељских вода, површинске воде, као и природни и вештачки водотокови изложени су константној деградацији, те се зато ове воде морају прихватити и спровести до одговарајућег реципијента. Питање канализације отпадних вода на територији Општине је забрињавајуће. Наиме, осим насељеног места Бач, и то не на читавој територији, системом канализације није покривено ни једно друго насеље, док је постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено само у Бачу. Индустријска постројења са територије Општине нису прикључена на постојећи канализациони систем. Канализација и одлагање отпадних вода у насељима се најчешће врши преко септичких јама, чиме су непосредно угрожени животна средина и здравље локалног становништва.

Постојеће постројење за биолошко пречишћавање отпадних вода је типа биологуна са површинском аерацијом. Капацитета је 8.000 еквивалентних становника уз могућност 100% проширења капацитета, са порастом хидрауличног и биолошког оптерећења. Како се врши само секундарно пречишћавање отпадних вода, план проширења капацитета подразумевао би и квалитативно побољшање постројења (извођење терцијарног пречишћавања).

Такође, је присутан и проблем атмосферске канализације, с обзиром да је одвођење атмосферских вода делимично решено само у насељеном месту Бач (мањи део зацељеном канализационом мрежом, а преостали део отвореним каналима). Остала насеља као најчешће решење имају отворене канале положене уз саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотокове, депресије на периферији насеља или мелиоративне канале (најчешће нису у функцији услед запушености).

У плану је развој сепарационих канализационих система, који ће посебно одводити фекалне (санитарне), а посебно атмосферске отпадне воде, са примарним задатком потпуне хидротехничке санитарације урбаних простора. Канализација индустријске отпадне воде биће решено посебним системима, уз њихово претходно предпречишћавање код загађивача. Упуштању отпадних вода у одређени реципијент предходило би њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (овиме би се концентрација загађујућих материја свела на ниво прописаног стандардом).

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда прећи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;

- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на ППОВ, пре испуштања у реципијент, концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће.

Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

Пројектовању ППОВ приступа се након анализе улазних параметара и излазних критеријума, односно након усвајања капацитета постројења и технолошког процеса пречишћавања, претходне анализе алтернативних решења израђеним према потребама пречишћавања, локалним условима урбаног подручја и техно-економским подацима.

Из одабраног процеса пречишћавања произилази избор објеката и уређаја, избор локације ППОВ, конципирање шеме постројења, дефинитиван хидраулички пропрачун, избор опреме, архитектонско - грађевинско обликовање, услови извођења и експлоатације постројења, услови заштите на раду, и др.

Локација ППОВ се лоцира ближе насељу, што утиче на смањење дужине колектора, а омогућава се и лакше прикључење на осталу инфраструктуру (вода, струја, пут), а такође се води рачуна и о близини реципијента, као и о правцу доминантних ветрова. Локација се поставља обично на најнижем месту у канализационом систему, како би се избегла градња црпних станица и дубље укопавање остале инфраструктуре, што значајно поскупљује изградњу. Идеално је да се омогући гравитациони доток загађене воде до ППОВ. Код избора локације треба водити и рачуна о томе где ће се одлагати и депоновати обрађени муљ.

У наредном периоду следи изградња канализационе мреже у Бачу, као и почетак изградње у осталим насељима општине. Обзиром да у осталим насељима општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом. Општина Бач је у току 2017 и 2018 године израдила пројектно техничку документацију за изградњу канализације у Бачком Новом Селу и Плавни, као канализације у Селенчи.

Наравно, разматра се и могућност прикључења комплетне канализационе мреже свих насеља Општине на постојећи пречистач у Бачу, који би уз поменуто проширење капацитета задовољавао потребе целе општине. Туристички локалитети и центри, као и викенд зоне проблем одвођења отпадних вода решавали би компактним мини уређајима за биолошко пречишћавање, или евакуацијом отпадних вода у бетонске водонепропусне септичке јаме. Где год је могуће, користити

тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

3.3.3. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу. Распрострањеност и изграђеност водопривредне инфраструктуре на територији општине је задовољавајућа, али је због њихове запуштености и неодржавања, проблем одводње сувишних вода и даље присутан.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

На територији општине Бач у наредном планском периоду не планира се изградња нових водопривредних објеката и активност ће се сводити на одржавање постојећих, а пре свега неопходно је извршити измуљавање канала Бачки Петровац – Каравуково, као и уређење обале језера Провала.

3.4. КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ЕНЕРГЕТИКЕ И ЕНЕРГЕТСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.4.1. Електроенергетска инфраструктура

Напајање електричном енергијом и у наредном периоду биће обезбеђено из планиране 110/20kV трафостанице "Бач", снаге 2x20kV, уз могућност обезбеђивања дела и из обновљивих извора.

За напајање планиране трафостанице 110/20 kV, обезбедиће се 110 kV далековод из правца Оцака и један 110 kV далековод од правца Бачке Паланке.

Концепција развоја електроенергетске инфраструктуре је да се:

- Обезбеди квалитетно и поуздано напајање потрошача на простору обухваћеном планом;
- Целокупна 10 kV мрежа реконструише за рад на 20 kV напонском нивоу;
- Изграде нове трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструишу постојеће 10/0,4 kV.

Постојећу нисконапонску мрежу у насељу, као и ону за потребе туристичких и других садржаја, на простору у обухвату Просторног плана, потребно је у потпуности реконструисати. За нове садржаје потребно је изградити нову електроенергетску мрежу и трафостанице 20/0,4 kV напонског преноса.

Концепција развоја електроенергетске мреже обухвата обезбеђење енергетских капацитета изградњом 110/20kV трафостанице, ревитализација и реконструкција постојеће преносне и средњенапонске мреже преласком на двостепену трансформацију 110/20 kV и реконструкција 10 kV напонске мреже и трафостаница за 20 kV напонски ниво.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих обезбедиће се довољно капацитета за све потрошаче. Електроенергетска мрежа у насељу, ће бити углавном надземна на бетонским и гвоздено-решеткастим стубовима. У деловима насеља где је планирано вишепородично становање, радне зоне, централни садржаји, спортско-рекреативне и парковске површине, мрежа ће се у потпуности каблирати.

Концепција развоја електроенергетске мреже обухвата обезбеђење енергетских капацитета изградњом 110/20kV трафостанице, ревитализација и реконструкција постојеће преносне и средњенапонске мреже преласком на двостепену трансформацију 110/20 kV и реконструкција 10 kV напонске мреже и трафостаница за 20 kV напонски ниво.

3.4.2. Гасоводна инфраструктура

Приоритет развоја гасоводне инфраструктуре на предметном подручју је изградња разводног гасовода и ГМРС “Бач” за снабдевање целе општине гасом.

Гасификација свих насељених места у општини Бач: Бач, Бачко Ново Село, Плавна, Бођани, Вајска и Селенча ће се реализовати изградњом разводних гасовода од ГМРС “Бач” до поменутих насеља и дистрибутивне гасоводне мреже до свих потрошача.

Снабдевање општине Бач природним гасом планира се преко гасовода високог притиска из правца Бачке Паланке, који улази у општину Бач испод канала Каравуково-Бачки Петровац, на око 600 m низводно од моста.

Планирано је даље снабдевање са ГМРС (главно мерно регулациона станица) Бач, која се лоцира између шећеране и пута М18 Бачка Паланка-Сомбор. Од ГМРС се води гасовод средњег притиска до МРС (мерно регулациона станица) Селенча, МРС Бач, МРС Бођани и Вајска (заједничка за оба насеља) и Плавна и Бачко Ново Село (заједничка МРС).

За свако насеље предвиђена је ДГМ (дистрибутивна гасна мрежа).

Изградњом гасовода Бачка Паланка-Бач, створиће се предуслови за гасификацију свих насељених места у општинама Бач. Завршетком ових деоница гасовода све општине на простору Војводине биле би гасификоване и умрежене у јединствени гасоводни систем.

Планирани гасоводи високог притиска у Општини Бач је гасовод Бачка Паланка - Бач RG-04-11/III.

Планирани просторни развој енергетске инфраструктуре заснива се на:

- изградњи гасовода „Јужни ток“ који ће се укрштати са коридором водног пута између Бачког Новог Села и Сотина, око 1318 p km - крак за Републику Хрватску).;

- изградњи планираног гасовода за гасификацију општине Бач са ГМРС „Бач“;

3.4.3. Нафтоводна инфраструктура

Транспортни систем снабдевања нафтом рафинерије Нови Сад и Панчево обавља се нафтоводом ЈП Транснафта Панчево. Физички обим цевоводног транспорта нафте у Републици Србији се актуелно реализује коришћењем нафтовода од границе између Републике Србије и Републике Хрватске на Дунаву (Бачко Ново Село), до Панчева. Деоница Бачко Ново Село – Нови Сад дугачка је 63,4 km, а деоница Нови Сад – Панчево 91 km. Инфраструктуру овог нафтовода сачињавају терминал у Новом Саду, који је лоциран уз Рафинерију нафте Нови Сад и има 2 складишна и 2 манипулативна резервоара од по 10.000 m² и пумпну станицу, и мерна станица у Панчеву, која је лоцирана уз Рафинерију нафте Панчево.

3.4.4. Обновљивих извори енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија) градиће се у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија), како у насељима тако и ван, који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну мрежу.

Појединачни енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу и биогаз за производњу енергије, као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију ветра већих капацитета који ће произведену енергију конектовати у јавну мрежу, могу се градити ван насеља и у радним комплексима у насељима.

3.5. КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА ЕЛЕКТРОНСКИХ КОМУНИКАЦИЈА И ИНФОРМАЦИОНИХ СИСТЕМА

3.5.1. Електронске комуникације и поштански саобраћај

Концепција развоја електронске комуникационе мрежеобухвата развој широкопојасне мреже на свим нивоима и потпуну дигитализацију електронских комуникационих уређаја.

Електронска комуникациона мрежа, у складу са постављеним циљевима ће се развијати по следећој концепцији: Нови Сад - Бач. Планирана је и изградња оптичких каблова (у плану Телекома Србије), и то на подручју општине Бач: Вајска-Бођани

На подручју општине Бач, на основу дугорочног плана развоја предузећа "Телеком Србија", дигиталне, комуникационе и транспортне мреже на подручју регионалног чвора Бачка Паланка,

планирана је изградња оптичких спојних каблова у коридорима саобраћајница свих нивоа. Планирани су следеће оптичке кабловске везе:

- Бачка Паланка – Бач – Дероње - Оџаци,
- Бач - Бачка Паланка – Футог - Нови Сад,
- Од насеља Вајска према граници са Хрватском.

Проводни оптички каблови изградиће се и до свих радио-базних станица мобилних комуникација.

Систем преноса треба да се одвија преко дигиталних аутоматских комутационих чворишта централа довољног капацитета, које треба поставити у свим насељима. За свако домаћинство неопходно је обезбедити по један директан телефонски прикључак, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике.

У складу са плановима развоја надлежног предузећа планирана је изградња комутационих чворишта у насељима у складу са потребама.

Дигитализација мреже електронских комуникација подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима као медијумом преноса на свим нивоима међумесне мреже, са перспективом увођења оптичких каблова и у месне мреже. Оптички каблови омогућују рад више система преноса великог дмета са различитим дигиталним протоком, који се коришћењем нових техника мултиплексирања и модерних оптоелектронских компонента могу даље повећавати до веома великих капацитета.

У свим насељима, викенд зонама и на туристичким и другим локалитетима, потребно је изградити приступну кабловску мрежу.

Изградњом антенских система и базних станица мобилних комуникација у складу са плановима развоја оператера, омогућиће се рад овог система електронских комуникација на целом планском подручју.

У наредном периоду поштански саобраћај одвијаће се преко постојећих поштанских јединица у насељима, са евентуалним новим уговорним шалтерима у насељима и туристичким локалитетима. Такође у плану је и даљи развој мреже широкопојасног интернета на целом подручју општине Бач, тако да она буде доступна што већем броју корисника, из приватног и јавног сектора, као и индивидуалним домаћинствима.

3.5.2. Електронска управа

Перспектива у овој области је увођење "е" управе, као и изградња информационе инфраструктуре, у свим општинама, према стратешким документима ЕУ, Републике Србије, АП Војводине, које потенцирају и финансирају израду пројектне документације и реализацију пројеката.

Телекомуникациона и ИТ (информационо технолошка инфраструктура) има један од основних циљева, увођење електронске управе - изградња информационе инфраструктуре, која подразумева повезивања јавног сектора путем:

- успостављања ГИС-а савременим методама аквизиције просторних података
- ММС (мобил мапинг систем)
- увођење савремених информационих технологија (Cloud computing)
- умрежавање локалних институција путем оптичке мреже

3.5.3. Остала информационо-технолошка инфраструктура

Хотспот локације

У погледу омогућавања слободног приступа интернету физичким и правним лицима на фреквентним локацијама општине Бач, потребно је пажљиво одредити хотспот локације, (простор испред зграде општине, јавна туристичка дестинација, трг, културне, историјске и сличне локације). Затим након прибављања техничке документације, изградити неопходну инфраструктуру која ће обезбедити безбедан рад система и слободан приступ интернету бежичним системом.

Приликом конципирања система, кроз активности утврдити евентуалну могућност напајања система електричном енергијом путем соларних панела и тиме обезбедити уштеду енергије, а свакако и уштеду на улагању у опрему (енергетски каблови).

Видео надзор раскрсница- "Бач сигуран град"

Побољшање безбедности саобраћаја и грађана свакако се може приписати савременим системима видео-надзора на значајнијим раскрсницама са надзорним центром. Приликом израде пројектне документације акценат ставити на конципирање инсталације оптичким везама надзорног центра са раскрсницама или напредним бежичним технологијама.

Камере за овакав вид снимања заснивају се на IP решењима и софтверу за обраду снимака који има интегрисан систем за препознавање регистарских таблица и посебну базу за податке возила која начине прекршај (прекорачење брзине и пролазак кроз црвено светло).

Ово би у великој мери добринело санкционисању несавесних учесника у саобраћају, а свест да постоји овај систем би допринела значајно смањењу саобраћајних незгода.

3.6. КАРАКТЕРИСТИКЕ И АНАЛИЗА КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.6.1. Комунална инфраструктура

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, УПОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање.

Општина Бач је, заједно са општинама Сомбор, Апатин, Кула и Оџаци, потписала споразум о формирању Западнобачког региона, са регионалном депонијом на територији општине Сомбор. За предметни регион израђен је и План управљања отпадом којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ових општина, потребан број трансфер станица итд. На територији општине Бач, наведени План предвиђа трансфер станицу на локацији садашње општинске депоније, након њене санације и рекултивације.

3.6.2. Третман отпада животињског порекла

Одлагања сточних лешева треба вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

У изузетним случајевима лешеве животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници (лешеве кућних љубимаца, лешеве животиња у неприступачним подручјима и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести) у складу са важећим Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева и Правилника о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице.

3.7. СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Врло повољан саобраћајно-комуникативни и геостратешки положај регије (пограничне општина, лак приступ Паневропским Коридорима X, Vc и донекле IV, као и директан излазак на Паневропски коридора VII - Дунав), • Излаз на Дунавски коридор, у дужини од 43 км, • Постојање државних путева I и II реда, као и пратеће инфраструктуре, • Изградња трајектног терминала Бучковац (Плавна) - Вуковар, граничног прелаза Вајска према Републици Хрватској, речно-скелског типа за водни и друмски саобраћај, • Изградња нових трафостаница 20/0,4 kV, • Постојање квалитетне гасне инфраструктуре, • Опредељеност ЕУ да развија саобраћај у Србији и АП Војводини, на паневропским коридорима VII и X, • Постојање магистралног пута М-18 (Сомбор – Оџаци – Бач – Бачка Паланка), • Систем канала ДТД, могућност коришћења на потезу Каравуково – Бачки Петровац, • Постојање железничке пруге Оџаци – Каравуково – Бач, са потенцијалном реконструисаном везом Бач-Бачка Паланка, • Реалне могућности развоја планиране марине у Бачком Новом Селу, на националном нивоу, као и наутичког туризма, израђени План детаљне регулације, • Развој индустријске зоне у Бачу,	• Неповољне теренске карактеристике појединих делова посматране територије, • Запуштена путна инфраструктура, • Железничка инфраструктура у лошем стању, • Недовољна искоришћеност речних и каналских потенцијала, • Мала инвестициона активност у области саобраћаја и веза, • Не постоји изграђена гасоводна инфраструктура, • Само је 30% насељеног места Бач покривено системом канализације, • Незавршеност Плана детаљне регулације за насеље Бач, • - Ограничавајући фактори који се могу исказати у оквиру Просторног плана Коридора 7.

• Квалитетна електронска комуникација и поштански саобраћај.	
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Могућност већег инвестиционог улагања у проширење постојеће путне мреже регије, • Изградња регионалног система водоснабдевања, • Развој робно-транспортних капацитета и пратећих садржаја везаних за каналску мрежу ДТД (ревитализација путничких и теретних пристана) и Дунава са својим капацитетима, • Ревитализација пружног правца Каравуково - Бач, са обновљеном везом Бач-Бачка Паланка, и успостављањем кружне везе: Бач-Бачка Паланка-Гајдобра-Каравуково-Бач, • Постојање реалних капацитета за даљи развој и проширење телекомуникационих капацитета, • Могућност коришћења фондова ЕУ-ИПА, ИПАРД • Заинтересованост страних инвеститора за улагање у саобраћајну инфраструктуру, • Удруживање више општина на основу заједничких интереса, • Могућност даљег уређења марине у	• Неконтинуирани прилив финансијских средстава намењених улагањима у инфраструктуру, • Нестабилна економска ситуација у земљи, • Недостатак финансијских средстава за модернизацију саобраћајне инфраструктуре и превозних капацитета, • Непостојање стратешке усмерености саобраћајних подсистема на вишим нивоима, • Изостанак имплементације стратешке документације на националном и покрајинском нивоу, која би омогућила и имплементацију на локалном нивоу.

Бачком Новом Селу, развој наутичког туризма, потребна израда Идејног решења изградње марине као и Главног пројекта, • Могућност комплетног уређења, са увођењем међународног стандарда, скелског прелаза Вајска – Вуковар, • Могућност унапређења наутичког туризма у Бачком Новом Селу које је већ афирмисано на рути дунавске регате, • Ревитализација железничког саобраћаја на територији општине првенствено на обнови трасе демонтиране пруге Бач – Бачка Паланка, а тиме и могућност остваривања кружне везе Каравуково – Бач – Бачка Паланка – Гајдобра – Оџаци – Каравуково, • Пројектовање и даља изградња логистичког центра-радних зона, са сусретањем два вида саобраћаја друмског и железничког у Бачу, • Доградња и реконструкција електроенергетске инфраструктуре, • Доградња гасне инфраструктуре, • Прикључак на гасовод „Јужни ток“ (Бачко Ново Село), • Развој обновљивих извора енергије.	

3.8. ЦИЉЕВИ, ПРИОРИТЕТИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
1. Привредна инфраструктура	1.1. Иницирање развоја	1.1.1. Израда студија

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
- сектор железничког саобраћаја	железничке мреже у општини Бач	оправданости за изградњу и реконструкцију пруга у општини Бач
2. Привредна инфраструктура - сектор путног саобраћаја	2.1. Развој мреже локалних путева у општини Бач	2.1.1. Израда пројектно-техничке документације за реконструкцију и изградњу путне инфраструктуре 2.1.2. Изградња и реконструкција путне мреже у општини Бач
3. Привредна инфраструктура - сектор водног саобраћаја	3.1. Развој наутичког туризма и путничког саобраћаја на реци Дунав	3.1.1. Израда пројектно-техничке документације за развој наутичког туризма - изградњу путничког пристана и марине на Дунаву
4. Привредна инфраструктура - индустријске зоне	4.1. Развој индустријских зона у општини Бач	4.1.1. Пројектовање, изградња и инфраструктурно опремање индустријских зона у општини Бач
5. Комунална инфраструктура - сектор водопривреде - водоснабдевање	5.1. Развој водоснабдевања у општини Бач	5.1.1. Пројектовање, изградња и ревитализација водовodne мреже у насељима општине Бач
6. Комунална инфраструктура - сектор водопривреда - канализација	6.1. Развој канализационе мреже за насељена места општине Бач	6.1.1. Пројектовање, развој и ревитализација канализационе мреже
7. Комунална инфраструктура - сектор управљања отпадом	7.1. Уређење депонија у насељима у општини Бач	7.1.1. Планирање, санација и изградња депонија у општини Бач
8. Привредна инфраструктура - енергетска инфраструктура	8.1. Развој енергетске инфраструктуре	8.1.1. Израда пројектне документације за развој енергетске инфраструктуре

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
	8.2. Развој алтернативних извора енергије и обезбеђење енергетске ефикасности	8.1.2. Изградња енергетске инфраструктуре
		8.2.1. Развој алтернативних извора енергије
		8.2.2. Обезбеђење енергетске ефикасности изградње
9. Привредна инфраструктура - сектор телекомуникација (електронске комуникације)	9.1. Развој и унапређење телекомуникационих услуга	9.1.1. Развој информационо-технолошке инфраструктуре
		9.1.2. Дигитализација радиодифузије на подручју општине Бач
10. Урбанизам - просторно планирање	10.1. Унапређење просторног планирања	10.1.1. Увођење географског информационог система

ПРИОРИТЕТ 1. Привредна инфраструктура - сектор железничког саобраћаја

Циљ 1.1. Иницирање развоја железничке мреже у општини Бач

-У предстојећем планском периоду железнички саобраћај на простору општине Бач ће се одвијати у оквиру постојећих пружних коридора, без доградње нових пружних коридора. Уредбом о категоризацији железничких пруга Службени гласник Р, бр. 115 од 26. децембра 2013, 57 од 9. јуна 2017. године ова пруга је категорисна као локална тј. од значаја за локални саобраћај.

- планира се реконструкција и модернизација постојеће пруге Бач - Каравуково, ради побољшања експлоатационих параметара ,како би се железница на овом простору могла укључити у систем регионалних пруга према захтеваним стандардима.

- неопходна је обнова укинутог пружног правца – демонтиране пруге Бач – Бачка Паланка;

- неопходна је реконструкција, модернизација, као и перспективна прекатегоризација (локалне у регионалну) пружног правца Бачка Паланка – Бач – Каравуково;

- у документима вишег реда планирано је успостављање Туристичке пруге Бач–Каравуково–Богојево - Сонта – Апатин – Сомбор – Бачки Брег – (Баја).

Мера 1.1.1. *Израда студија оправданости за изградњу и реконструкцију пруга у општини Бач*

- Постојећа пруга Каравуково - Бач, је део раније пруге Каравуково – Бач - Бачка Паланка. Ова пруга се од Каравукова везивала на пругу ка Богојеву – Сонти–Сомбору - Суботици. Неопходна је реконструкција деонице Каравуково-Бач, као и обнова пружног правца Бач-Бачка Паланка.

- Потребно урадити студију оправданости овог пружног правца у којем би биле сагледане све реалне могућности за обнављање путног и теретног саобраћаја те у складу са препорукама студије приступити евентуалној изради одговарајуће техничке документације и извођењу радова.

- потребно је извршити модернизацију сигнално-безбедоносних уређаја, као и телекомуникационих уређаја, чиме ће се створити услови да се овај вид транспортног рада укључи у прераспodelу укупног транспортног рада

- истовремено, обновом деонице Бач - Бачка Паланка, ствара се могућност за функционисање кружне железничке везе: Бач - Бачка Паланка – Гајдобра – Каравуково - Бач, чиме добија ефикасна и алтернативна веза, која региону даје нову димензију ефикасног транспорта

- планираном везом железнице и луке у Бачкој Паланци, регион добија излаз на Дунавско коридор 7

- неопходна је реконструкција свих постојећих станичних и пратећих инфраструктурних објеката

- са обзиром на културни капацитет Бача, планирана туристичко - музејска пруга је неопходна доградња културних и туристичких капацитета Бача и региона

ПРИОРИТЕТ 2. Развој мреже локалних путева у општини Бач

- Будући концепт путног саобраћаја на простору општине Бач је замишљен као систем саобраћајних капацитета различитог хијерахијског нивоа, који ће омогућити задовољење свих потенцијалних захтева, са високим комфором и доступношћу, високим нивоом интернасељског повезивања, уз омогућавање оптималног опслуживања атара сировинског залеђа као значајног извора привредних активности у Бачу.

- Први значајни саобраћајни капацитет је операционализација концепцијских опредељења која подразумева активности на установљење нове трасе основног путног правца државног пута I реда број 12, ван насеља на правцу Сомбор - Оџаци – Бач - Бачка Паланка. Траса овог планираног пута се пружа источно од насеља Бач, са везом са општинском саобраћајном мрежом преко државног пута II реда. Овај пут као пут највишег хијерахијског нивоа на овом простору треба да омогући највиши ниво интеррегионалног повезивања и то на највишем нивоу саобраћајне услуге и комфора.

- Други значајни саобраћајни капацитет у оквиру овог простора је постојећи државни пут I реда бр.112 који дијаметрално пресеца простор општине и тангира урбани простор насеља Бач. Овај саобраћајни капацитет остаће и даље основни реципијент и дистрибутер свих саобраћајних

збивања овог простора уз неопходну реконструкцију и рехабилитацију ради задржавања захтеваног нивоа саобраћајне услуге.

-Нови саобраћајни капацитет нижег нивоа (државни пут – пут регионалног значаја) следећи планска решења вишег реда (РПП АПВ) подразумева изградњу пута од државног пута II реда до Дунава – насеље Вајска (трајектне везе са Вуковаром), односно оспособљавање овог путног правца за афирмацију локалитета у окружењу у домену пружања туристичких услуга.Реализација изградње овог пута је олакшана тиме што је траса положена по постојећим општинским и некатегорисаним путевим - делимично се поклапа са већ изграђеним путним правцем (до Бођана).

-Основни путни правац државни пут II реда, деоница Ратково - Бач – Бачко Ново Село, који је врло значајан за регионално и међуопштинско повезивање, нужно захтева реконструкцију и рехабилитацију с обзиром на врло лоше експлоатационо стање.

Он је такође значајан са локалног аспекта јер се преко њега могу остваривати значајне интерне везе са окружењем, али и са локалитетима од примарног значаја за афирмацију туризма и привредних активности у оквиру делова општине кроз које пролази.

Циљ 2.1. Развој мреже локалних путева у општини Бач

- Приоритетне су активности на путном правцу, државни пут I реда, Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) Бачка Паланка (М-18) (са доградњом везе према Шиду) - Нови Сад (М-7) - Рума - Шабац (М-21) (са краком за Лозницу и веза са БиХ (М-19)) - Ваљево - Пожега и даље веза ка Ивањици(М-21.1);

- приоритетне активности су,од државних путева II реда, који већим делом спајају поједина подручја у Подунављу издваја се на територији општине пут: бр. 102, Бачко Ново Село-Ратково-Бачки Петровац-Нови Сад - веза са бр. 112; Неопходна је његова реконструкција и модернизација.

-остале приоритетне активности су базиране на изградњи-реконструкцији појединих делова постојеће регионалне мреже

- такође је приоритетно уређење система општинских путева који ће углавном повезивати насеља или ће повезивати поједине локалитете и привредне субјекте у атару. Изграђеност ових путева биће у функционалној зависности од значаја и економских ефеката, који ће се постићи њиховом изградњом.

Мера 2.1.1. *Израда пројектно-техничке документације за реконструкцију и изградњу друмске инфраструктуре*

За плански период се планира реконструкција и изградња следећих општинских путева:

- Бач – Вајска – Бођани, (реконструкција),

- Бач – Економија, (реконструкција)

- Мали Бач – Рибњак, (реконструкција),
- Вајска – Жива – насип Дунав, (реконструкција),
- Бођани – Берава – Жива, (реконструкција – урађена документација и издата дозвола за релацију Бођани – Берава)
- Чарда (ДП I реда бр.112) - Плавна – Рашковица, (реконструкција),
- ДП бр.112 – Економија 3- граница КО Бач, (реконструкција),
- Депонија смећа / Ристовача – ДП I реда бр.12, (реконструкција),
- Бођани – Плавна, (реконструкција),
- Плавна – Бачко Ново Село, (изградња),
- Плавна – Дунавски насип, (реконструкција),
- Вајска – мотел Провала. (реконструкција).
- Локални пут Л7 Економија 3 - Гатара

Реализацијом ових мера општинска саобраћајна мрежа ће формирати затворени систем путних-друмских саобраћајница који ће пружати задовољавајући ниво проточности, проходности и безбедности одвијања саобраћаја.

-У наредном периоду на простору општине Бач постојаће и некатегорисани путеви (атарски, шумски и остали) који ће служити обављању интерног саобраћаја и који ће системски бити повезани и чиниће одговарајућу допуну основне саобраћајне мреже општине Бач.

- Будућа просторна уређеност општине Бач подразумева постојање одређених путних садржаја (ССГ-ма, аутосервиси, теретни терминали и сл.) који се могу градити на одговарајућим локацијама ако су задовољени саобраћајни технолошки и безбедоносни услови као и услови заштите животне средине и одрживог развоја.

Мера 2.1.2. *Изградња и реконструкција путне мреже у општини Бач*

ПРИОРИТЕТ 3. Привредна инфраструктура - сектор водног транспорта

-У домену саобраћајне водне инфраструктуре планира се интензивније коришћење пловног пута реке Дунав у оквиру путничког и теретног саобраћаја, као и у домену наутичког саобраћаја (прихватни објекти наутичког туризма).

- Међународно и регионално веома значајан, а до сада најмање искоришћен вид саобраћаја је речни саобраћај. Дунав као међународни пловни пут IV категорије (Паневропски мултимодални коридор VII) даје изванредне могућности за развој пловидбе, теретног и путничког саобраћаја, а такође и за развој наутичког туризма.

- Водни саобраћај за овај простор у наредном периоду би требао да буде потенцијал који ће се користити у сврху привредних и првенствено туристичких активности тј. кроз обезбеђење доступности овом простору преко реке Дунав и њеног укључивање у туристичке дестинације овог и околних простора.

- Имплементација планова вишег реда, у односу на Марину у Бачком Новом Селу.

- На основу претходно утврђених критеријума, Просторним планом Коридора 7, дефинисане су најатрактивнија насеља и локације наутичко-туристичких пунктова у коридору водног пута и зони његовог утицаја, и то: од 46 сеоских насеља у непосредној приобалној зони Дунава као потенцијалних наутичко-туристичких пунктова, између осталих, на територији општине Бач у Бачком Новом Селу.

- Неопходна је израда Идејног решења изградње марине у Бачком Новом Селу

- Потребно је унапређење трајектног прелаза, допуна са новим функцијама.

Циљ 3.1. Развој наутичког туризма и путничког саобраћаја на реци Дунав

-У плану је да се интензивирају активности на коришћењу међународног пловног пута у туристичко-рекреативне сврхе, што ће подразумевати и реконструкцију и изградњу неопходне инфраструктуре, као и развој пратећих садржаја. Замајац привредног просперитета у насељима војвођанског Подунавља може управо бити развој туристичке саобраћајне мреже, који ће обухватити објекте везане за одређене видове туризма

- Имплементација Планова вишег реда, којим је предвиђено је да се у Коридору међународног водног пута Е80 – Дунав, садржи 27 пристаништа (од тога 16 планираних) 24 путничких и 3 теретна, која су углавном везане за насеља на Дунаву, и то, између осталог путничко пристаниште у Општини Бач на локацији - " Бачко Ново Село" (планирано) – „ р km 1319, лево“;

- Такође, на основу претходно утврђених критеријума, Просторним планом Коридора 7, дефинисане су најатрактивнија насеља и локације наутичко-туристичких пунктова у коридору

водног пута и зони његовог утицаја између осталог: од 46 сеоских насеља у непосредној приобалној зони Дунава као потенцијалних наутичко-туристичких пунктова, једно је на територији општине Бач - Бачко Ново Село.

Мера 3.2.2. Израда пројектно-техничке документације за развој наутичког туризма - изградњу путничког пристана и марине на Дунаву

- Пројекат изградње наутичког центра у Бачком Новом Селу подржан је од стране Савета за туризам Покрајинског секретаријата за привреду ИВ Војводине (2004). У складу са наведеним, израђен је План детаљне регулације комплекса марине.

- Потребно је даље искористити устаљене наутичке капацитете на локацији у Бачком Новом Селу.

- Наутички туризам, долазак туристичких бродова, мора имати све већи значај, јер је то све значајнији вид туризма који доноси велику добит (пример Новог Сада и Београда). За развој овог вида туризма потребно је изградити пристан, са свим пратећим садржајима као и понудити посебне програме туристима који у Бач могу долазити туристичким бродовима и приватним пловилима (пристани, привези, снабдевање, оправке).

- Потребно је израдити Идејно решење изградње марине у Бачком Новом Селу.

ПРИОРИТЕТ 4. Привредна инфраструктура - индустријске зоне

- На североисточном ободу насеља Бач, ван грађевинског рејона, формирана је радна зона, уз пут за Селенчу до раскрснице са државним путем I реда број 18. Ова радна зона величине је 5,19 ха и обухвата целу парцелу број 4636 и делове парцела број 4637, 4639-4650.

Циљ 4.1. Развој индустријских зона у општини Бач

- У плану је и изградња нове радне зоне - за производњу биогаса. Простор који је овим Планом намењен за наведени комплекс величине је 32,06 ха, омеђен је са запада државним путем I реда број 18 Оџаци Бачка - Паланка, са севера шумом Ристовача, а са југоистока обрадивим пољопривредним земљиштем и заузима целу парцелу број 3994. Уређење простора ове зоне извршиће се доношењем одговарајућег урбанистичког плана.

Мера 4.1.1. Пројектовање, изградња и инфраструктурно опремање индустријских зона у општини Бач

ПРИОРИТЕТ 5. Комунална инфраструктура - сектор водопривреде водоснабдевање

Основни циљ у погледу водних ресурса је њихово одрживо коришћење, уз адекватне мере заштите. Планирано је успостављање интегралног и интерсекторског коришћења и заштите водних ресурса, рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе (насеља општине Бач припадају Бачком регионалном систему водоснабдевања), искоришћење енергетског потенцијала река и изграђених хидросистема,

успостављање економске цене воде, смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења, рецикулација коришћених вода, унапређење система заштите од спољних вода (поплава).

Циљ 5.1. Развој водоснабдевања у општини Бач

Што се тиче водоводне инфраструктуре у општини Бач, у плану организовано снабдевање водом највишег квалитета целокупног становништва са територије општине Бач, изградњом регионалног система водоснабдевања (Бачког регионалног система). Његову базу би сачињавало, поред локалних изворишта и међурегионално извориште у алувиону Дунава, на сектору од Бездана до Богојева. Систем предвиђа изградњу дистрибуционе мреже која би обезбедила сваком потрошачу довољну количину воде, задовољавајућег притиска и квалитета. Постојећа изворишта би остала у функцији уз адекватно уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу. Такође, постојећа водоводна мрежа у насељима општине би се задржала уз делимичну реконструкцију.

Мера 5.1.1. Пројектовање, изградња и ревитализација водоводне мреже у насељима општине Бач

ПРИОРИТЕТ 6. Комунална инфраструктура - сектор водопривреда - канализација

Испуштањем отпадних индустријских и насељских вода, површинске воде, као и природни и вештачки водотокови изложени су константној деградацији, те се зато ове воде морају прихватити и спровести до одговарајућег реципијента. Питање канализације отпадних вода на територији општине је забрињавајуће. Наиме, осим насељеног места Бач, и то не на читавој територији, системом канализације није покривено ни једно друго насеље, док је постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено само у Бачу. Индустријска постројења нису прикључена на постојећи канализациони систем. Канализација и одлагање отпадних вода у насељима се најчешће врши преко септичких јама, чиме су непосредно угрожени животна средина и здравље локалног становништва.

Циљ 6.1. Развој канализационе мреже за насељена места општине Бач

-Канализациони систем у потпуности покрива само насеље Бач у ком је изграђено постројење за пречишћавање отпадних вода

- Потребно је проширење канализационог система.

- Канализациона мрежа мора да се прошири на остатак насеља Општине, као и на непокривене делове града, а такође, требало би и да се реконструише, с обзиром да постојећи колектори не могу да прихвате целокупну отпадну воду из домаћинства па је честа појава изливања воде на улицу што може да доведе до низа проблема (могућност избијања зараза итд.).

- Израђена је коплетна техничка документација канализације за насеље Селенчу, као и главни пројекат колектора од Селенче до Бача, (у Селенчи постоји главни колектор и постоји Главни пројекат повезивања до Бача).

- Израђена је пројектно техничка документација за Црпну станицу бр. 5 за канализацију у Селенчи,
- Израђена је коплетна техничка документација за канализацију Бачко Ново Село и Плавна на основу које је потребно изводити радове.
- Потребно је урадити пројектно техничку документацију за канализацију Бођани-Вајска, као и за друга насеља.

Мера 6.1.1. Пројектовање, развој и ревитализација канализационе мреже

ПРИОРИТЕТ 7. Комунална инфраструктура - сектор управљања отпадом

Неадекватно одлагање комуналног отпада и тела угинулих животиња у насељима угрожава земљиште, површинске и поземне воде, на индиректан начин и ваздух и представљају изворе загађења околине. Непрописно одлагање отпада доводи до стварања дивљих депонија које представљају деградационе пунктове животне средине које би требало санирати. Осим шећеране не постоје већа индустријска постројења које би могла деградирати животну средину у већој мери.

На територији општине Бач не врши се сепарација нити рециклажа чврстог отпада. Угинуле животиње са територије општине, као и други чврсти отпад одлажу се на постојећим депонијама које би требало уредити у складу са Правилником о критеријумима за одређивање локације и уређење депонија отпадних материја (Службени гласник РС, бр 54/92). За сада не постоји кафилерија у којој би се уништавали остаци угинулих животиња. Послови кафилерије су Одлуком о комуналним делатностима на територији општине Бач поверени ЈКП „Тврђава“ Бач за насељено место Бач и месним заједницама за свако место. У сваком месту постоји сточно гробље где се одлажу животињски лешеве.

Просторним планом општине Бач је предвиђено да се општина укључи у систем регионалног депоновања комуналног отпада.

Циљ 7.1. Уређење депонија у насељима у општини Бач

Изградња комуналних објеката и уређење комуналних површина ће се вршити на дефинисаним просторима одређене намене, а у складу са потребама и условима и нормама који дефинишу одређену област (гробља, водозахват, УПОВ, паркови, заштитно зеленило и др). На истим површинама ће се вршити изградња и пратећих садржаја неопходних за несметано функционисање.

За предметни регион израђен је и План управљања отпадом којим су дефинисане све активности везане за регионално депоновање отпада са територије ове општине, потребан број трансфер станица На територији општине Бач, наведени План предвиђа трансфер станицу на локацији садашње општинске депоније, након њене санације и рекултивације.

Мера 7.1.1. Планирање, санација и изградња депонија у општини Бач

ПРИОРИТЕТ 8. Привредна инфраструктура - сектор енергетска инфраструктура

Циљ 8.1. Развој енергетске инфраструктуре

Услови за изградњу нових енергетских комплекса (нови комплекси трансформаторских постројења 110/20 kV, производни енергетски објекти који користе обновљиву енергију (биомаса, биогаз, соларна енергија, енергија ветра, хидроенергија и др. за производњу других видова енергије већих капацитета, који произведену енергију конектују у јавни енергетски систем) стећи ће се на основу урбанистичког плана.

Концепција развоја електроенергетске инфраструктуре је да се:

- Обезбеди квалитетно и поуздано напајање потрошача на простору обухваћеном планом;
- Целокупна 10 kV мрежа реконструише за рад на 20 kV напонском нивоу;
- Изграде нове трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструишу постојеће 10/0,4 kV.

Мера 8.1.1. Израда пројектне документације за развој енергетске инфраструктуре

Мера 8.1.2. Изградња енергетске инфраструктуре

Циљ 8.2. Развој алтернативних извора енергије и обезбеђење енергетске ефикасности

Неопходно је радити на развоју и коришћењу нових и обновљивих облика енергије и на подстицању градитеља и власника да примене енергетски ефикасна решења и технологије у својим зградама, ради смањења текућих трошкова.

Обновљиве изворе енергије можемо поделити у две главне категорије: традиционалне обновљиве изворе енергије попут биомасе и великих хидроелектрана, и на нове обновљиве изворе енергије попут енергије сунца, енергије ветра, геотермалне енергије итд. Тај удео нових извора енергије у будућности треба значајно повећати, јер необновљивих извора енергије има све мање, а и њихов штетни утицај све је израженији у последње време. Развој обновљивих извора енергије (нарочито од ветра, воде, сунца и биомасе) важан је због неколико разлога:

- обновљиви извори енергије имају врло важну улогу у смањењу емисије угљен - диоксида (CO₂) у атмосферу. Смањење емисије CO₂ у атмосферу је такође и политика Европске уније и Србије, па се локална стратегија мора ускладити са овом политиком.
- повећање удела обновљивих извора енергије повећава енергетску одрживост система. Такође помаже у побољшавању сигурности доставе енергије на начин да смањује зависност од увоза енергетских сировина и електричне енергије.
- очекује се да ће обновљиви извори енергије постати економски конкурентни конвенционалним изворима енергије у следећем периоду.

Мера 8.2.1. Развој алтернативних извора енергије

У области обновљивих извора енергије предвиђа се изградња објеката обновљивих извора енергије за дистрибуирану производњу електричне енергије и то топлане и когенеративна постројења на биомасу, комунални и индустријски отпад

Мера 8.2.2. Обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Енергетска ефикасност изградње постиже се:

- изградњом пешачких и бицикличких стаза како би се смањило коришћење моторних возила;
- подизањем уличног зеленила, ваншумског зеленила и пошумњавањем деградираних површина, смањиће се загревања тла и створиће се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла;
- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- сопственом производњом енергије и другим факторима;
- изградњом објеката за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије), и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Енергетска ефикасност изградње зграде обухвата следеће мере:

- реализација пасивних соларних система: максимално коришћење сунчеве енергије за загревање објекта (оријентација зграде према јужној, односно источној страни света), заштита од сунца, природна вентилација;
- омотач зграде (топлотна изолација зидова, кровова, подних површина; замена /санација прозора, ваздушна заптивност/непропустљивост, друге мере);
- систем грејања и припреме санитарне топле воде (замена/модернизација котлова и горионика, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање

ПРИОРИТЕТ 9. Привредна инфраструктура - сектор телекомуникација (електронске комуникације)

Циљ 9.1. Развој и унапређење телекомуникационих услуга

Посебни циљеви израде Плана у области телекомуникационе инфраструктуре су:

- Развој информационо-технолошке инфраструктуре општине Бач
- Дигитализација радиодифузије на подручју општине Бач

Мера 9.1.1. Развој информационо-технолошке инфраструктуре

Циљ је увођење широкопојасног интернета, унапређење интернет услуга и проширење доступности интернета за већи број корисника са подручја општине, као и обезбеђивање јавних терминала за приступ интернету.

Такође, циљ је и повезивање и умрежавање свих релевантних субјеката јавног сектора општине Бач путем оптичке мреже ради ефикасније комуникације и управљања општинским ресурсима.

Под овим пројектом се подразумева развој ИТ центра и оптичке мреже за повезивање јавног сектора у јединствен Информациони систем по општинама.

Европска Унија, Република Србија и покрајинска Влада; Покрајински секретаријат за привреду су покренули иницијативе за суфинансирање израде пројектно техничке документације, као и за реализацију ових пројеката.

Мера 9.1.2. Дигитализација радиодифузије на подручју општине Бач

Циљ је потпуна дигитализација електронске и телекомуникационе инфраструктуре и доступност најмање 7 радио - тв канала у дигиталном облику до сваког становника.

ПРИОРИТЕТ 10. Урбанизам - просторно планирање

Циљ 10.1. Унапређење просторног планирања

Предуслов за рационално планирање простора града или општине је квалитетна информационо основа. Надлежне службе у општини су кроз израду различитих планских докумената, студија и анализа, прикупиле и обрадиле извесне базе података, које данас чине основу његовог планерског информационог система. Међутим, расположиве базе представљају потребан, али не и довољан ниво за свеобухватан и детаљан приступ реализацији урбанистичког информационог система. Најважније компоненте за валидно информисање и доношење одлука о простору општине, су подаци о усвојеним плановима и урбанистичким документима свих нивоа, за укупну територију општине.

Мера 10.1.1. Увођење географског информационог система

Географски Информациони Систем (ГИС) представља скуп база података, софтвера и хардвера који пружа могућност управљања просторним подацима. У најужем смислу то је систем који је способан за интегрисање, чување, уређивање, анализирање и приказивање просторних информација које омогућавају доношење важних одлука. Он такође мора задовољити и следеће факторе:

- Информациони систем мора задовољити потребе давања одговора на питања, интерактивно – у реалном времену.

- Информациони систем мора имати способност развоја и надградње.
- Правовременост и релевантност.
- Једноставност и приступачност концепције.

ГИС пројекат подразумева формирање више слојева који садрже просторне податке о различитим темама. Сваки слој је повезан са својом табелом атрибута, односно базом података, која омогућује анализирање просторних података комбиновањем више упита у исто време (врста планског документа, намена површине, број запослених, број аутомобила, структуре станова и површине према броју чланова домаћинства итд...).

Циљ увођења ГИС-а је формирање оперативног и сврсисходног система, који би омогућио једноставно приступање подацима из усвојених урбанистичких планова, институцијама и предузећима у општини, као што су: Дирекција за изградњу или Одељење за урбанизам.

Други циљ је могућност, да се на основу њега прате и усклађују градски краткорочни и дугорочни планови и пројекти, неки од њих даље разрађују, доносе одлуке о приоритетима за улагање у опремање и изградњу делова мрежа инфраструктуре, улица или локација од интереса за општину.

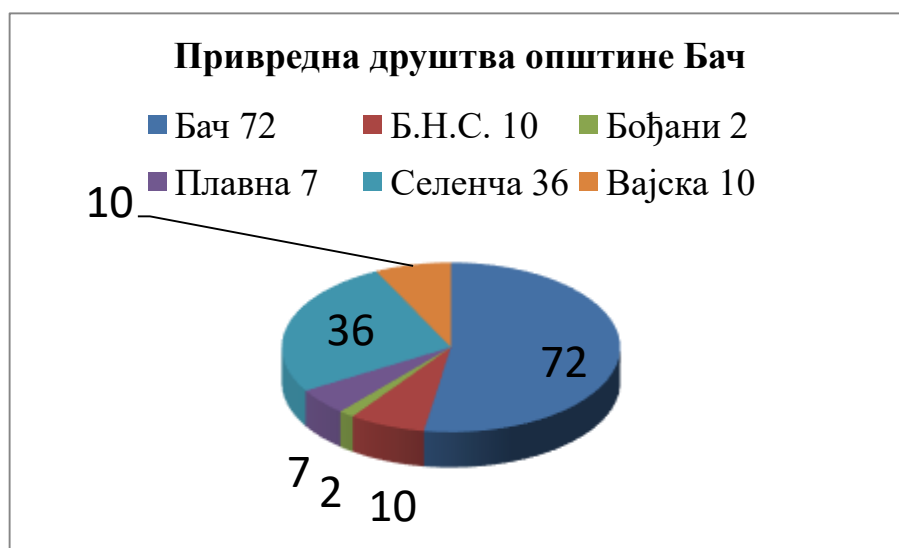
Трећи циљ је омогућавање да се део података из усвојених планова, постави на јавно доступан интернет портал општине и тиме учине потпуно доступним за јавност, у складу са карактером урбанистичких докумената који су прошли све законске процедуре. Осим стављања јавних докумената на располагање и увид јавности постигло би се и смањење притиска на општинске службе, макар оног дела грађана и заинтересованих субјеката, којима је потребна само информација о судбини или планском основу за појединачне локације на територији општине.

Реформа система планирања и управљања простором, базира се и на јавности и доступности информација: комуналних, урбанистичких, геодетских, геолошких докумената, не само професионалцима, већ и грађанима. За општинске институције управљање простором кроз планирање, пројектовање, изградњу и затим праћење коришћења простора, једино је могуће кроз технички савремене системе. Овако формиран информациони систем, омогућио би ефикасније планирање и управљање простором и једноставнији приступ информацијама широј јавности.

4. РАЗВОЈ КОНКУРЕНТНОСТИ ПРИВРЕДЕ, ПРЕДУЗЕТНИШТВО И ЗАПОШЉАВАЊЕ

Према подацима Агенције за привредне регистре из 2018. године у општини Бач има укупно 466 привредна субјекта од чега су 329 предузетници а 137 привредних друштва.

Посматрано по насељеним местима у Бачу је регистровано 72 привредна друштва, у Бачком Новом Селу 10, у Бођанима 2, у Плавној 7, у Селенчи 36, а у Вајској 10.

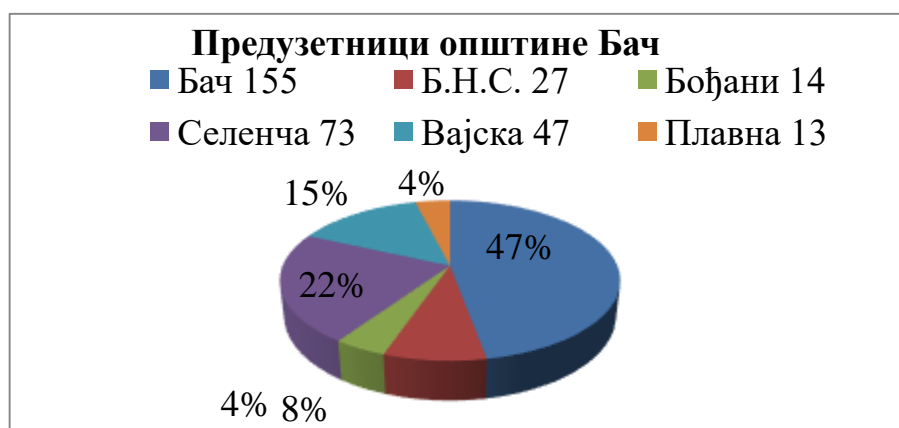

Графикон 1. Привредна друштва по насељеним местима у Бачу¹

У оквиру привредних друштава регистровано је 10 задруга и 1 јавно предузеће. Највећи број је регистровано у оквиру делатности 0111- гајење жита (осим пиринча, легуминоза и уљарица).

Највећи број предузетника је регистрован у Бачу – 155 а затим следе Селенча – 73, Вајска – 47, Бачко Ново Село -27, Плавна – 13 и Бођани – 14.

¹ Општинска управа општине Бач – Служба за привреду

Графикон 2. Број предузетника по насељеним местима у Бачу²

Према полној структури међу предузетницима је следећи однос броја мушкараца и жена:

Насеље	Број предузетника	Број предузетница
Бач	93	62
Бачко Ново Село	23	4
Селенча	49	24
Плавна	10	3
Бођани	10	4
Вајска	35	12
Укупно	220	109

Табела 1. Полна структура међу предузетницима³

Међу предузетницима најзаступљеније делатности су:

-Трговина: 76 предузетника;

- Угоститељство: 53 предузетника;

² Општинска управа општине Бач – Служба за привреду

³ Општинска управа општине Бач – Служба за привреду

- Производња хлеба, свежег пецива и колача: 11 предузетника;
- Такси услуге: 25 предузетника;
- Слатководни риболов: 19 предузетника;
- Фризерске и козметичке услуге: 13 предузетника;
- Производња метли и четки: 10 предузетника.

На територији Општине Бач има десет задруга и једно јавно предузеће. Према подацима из билтена за септембар месец 2017, укупан број незапослености у општини Бач је 1539 лица, од чега су 736 жене.

Најзначајнија предузећа у општини, посматрано по броју радника које упошљавају су:

1. **Слован-прогрес д.о.о** је средње предузеће основано 1980. године као грађевинско-занатска задруга од стране шест оснивача и са укупно петнаест запослених радника. Данас компанија има преко 200 запослених. Своје активности Слован-прогрес испољава кроз више делатности: грађевинарство, као прву и основну грану у оквиру које врши извођење грађевинских радова, производњу и дистрибуцију бетона и бетонске галантерије и производњу алуминијске и ПВЦ столарије, трговину и угоститељство. За скоро три деценије постојања Слован-прогрес је постао компанија са изграђеним имиџом у свим областима деловања. Слован-прогрес је материјално и кадровски оспособљен да одговори сваком пословном изазову. Од септембра 2000-те године Слован-прогрес поседује систем квалитета ISO 9001:2000, а од 2003. године и систем заштите животне средине ISO 14001 чиме је ушао у ред светски признатим компанијама које, осим што својим потрошачима, купцима обезбеђују највиши квалитет у свим делатностима и производима, такође гарантују да својим активностима не загађују животну средину.

Од 2005. године поседује и систем правилне хигијенске производње HACCP. Од 2007. године Слован-прогрес такође поседује и сертификат о заштити здравља и безбедности запослених ONASAS 18001, као и ISO 22000. Слован-прогрес је прва фирма у земљи која је сертифицирована у систему квалитета и из области грађевинарства, а такође је прва у земљи сертифицирована системом заштите животне средине и у области производње и прераде хране.

2. **Лабудњача д.о.о** је предузеће које упошљава 25 радника. Основни производи и услуге Лабудњаче могу се сврстати у следеће категорије: производи ратарства, производња сточне хране и луцеркиног брашна.

4. **ЂУРЧИЈАНСКИ д.о.о** је мало предузеће које упошљава 24 радника. Највећи део производње, око 90 одсто, пласира се на тржиште Италије, Немачке и других земаља Европске уније, а мањи део се продаје у Србији, Предузеће за производњу метли први је објекат у индустријској зони у Бачу.

У општини Бач (место Селенча), већи број предузетника и привредних друштава бави се производњом и извозом сиркових метли. Произвођачи имају своје удружење „Метлари“. Свака појединачна фирма укључена у поменуто Удружење запошљава у просеку од 15-20 радника, а чланови Удружења заједно годишње произведу око 3-3,5 милиона сиркових метли. Комплетна производња (тачније 95% производње) извозно је оријентисана, односно усмерена на тржиште ЕУ.

5. БИО - ВИТА д.о.о је средње предузеће из Вајске које запошљава 12 радника. Основано је 05.03.1997.године. Претежна делатност предузећа је производња готове хране за домаће животиње.

6. Рибњак Био фиш је мало предузеће које запошљава 46 радника. Налази се у близини средњевековне Бачке тврђаве, а пројектован је и грађен у периоду од 1970 до 1973. године.

Данас Рибњак послује у склопу групације Био фиш из Апатина. Површина рибњака износи 800ха (10 језера). У протеклих неколико година рибњак Мостонга врши производњу и узгој рибе на око 450ха. Уз интензивнију и контролисану производњу и узгој коришћењем екструдиране хране за рибу и разних система за ареаацију годишња производња је око 700.000 кг конзумне рибе. Остатак инфраструктуре се сваке године грађевински и технолошки унапређује за узгој и производњу (нивелација језера, преграђивање и формирање мањих и функционалнијих језера, употреба елеватора и специјалних кранова за манипулацију рибом) у циљу савременије и здравије производње, а и ради испуњења стандарда ЕУ.

7. ЗДРАВО ОРГАНИК д.о.о је мало правно лице које запошљава 32 радника. У фабрици за прераду воћа и поврћа Здраво органик, прерадом воћа се производе: компоти, мармеладе, џемови и пекмези, а прерадом поврћа се производе: киселе салате и ајвар. Порекло сировине је из властите производње са кооперантима или набављене на слободном тржишту.

У ову фабрику инсталирана је најновија технологија, испоштовани су захтеви свих законских одредби и захтеви стандарда ради задовољења крајњег циља - заштита здравља потрошача.

Производња се врши по властитим заштићеним рецептурама које су дело властитог истраживачког тима.

Сви производи се редовно контролишу од стране Технолошког факултета у Новом Саду, а сваки производ поседује атест – потврду о квалитету.

8. КСЦ ТЕКТОНА ДОО, Бач је предузеће за производњу дрвене амбалаже која је отворена 2017 године и која тренутно запошљава 25 радника.

9. РАВНИЦА ФЛОРА ДОО је део групације Матијевић аграра која послује у Вајској, а која се бави откупом и продајом житарица и њиховим складиштењем и силосима. Запошљава 20 радника. Равница флора је започела са пословањем у општини Бач 2018 године.

4.1. Стање на тржишту рада општине Бач

У односу на предходну годину постоји негативан тренд регистрованих привредних субјеката.

Укупно	Активно становништво	Некада радили	Траже посао	Неактивни	Пензионери	Остало
14405	5705	815	420	8700	2934	605

Табела 2. Стање на тржишту рада општине Бач⁴

Организациона јединица Националне службе за запошљавање, Служба Бач је јавни сервис који пружа услуге незапосленим лицима и послодавцима у општини Бач. Особље службе је оспособљено за давање обука за нове моделе рада што подразумева добијање додатних обука и тренинга у области рада са клијентима. Већина запослених поседује високу и вишу стручну спрему.

СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ	УКУПНО	ЖЕНЕ
I	609	298
II	107	61
III	411	153
IV	328	176
V	15	5
VI	25	13
VII-1	44	30
VII-2	/	/

Табела 3. Преглед незапослених лица по степену стручне спреме и полу⁵

СТАРОСТ	УКУПНО	ЖЕНЕ
15-19	57	25
20-24	196	89
25-29	188	94
30-34	197	97
35-39	167	98
40-44	177	89
45-49	164	84
50-54	167	80
55-59	142	57
60-65	84	23

Табела 4. Преглед незапослених лица по полу и старости

⁴ Извор: Акциони план запошљавања општине Бач за 2017.годину

ДУЖИНА ЧЕКАЊА	УКУПНО	ЖЕНЕ
До 3 месеца	236	100
3-6 месеци	142	69
6-9 месеци	105	50
9-12 месеци	102	46
1-2 године	288	132
2-3 године	105	51
3-5 година	174	85
5-8 година	188	78
8-10 година	80	46
Преко 10 година	119	79

Табела 5. Преглед незапослених лица према дужини чекања на запослење

Најугроженије групе незапослених лица са територије општине Бач су особе са инвалидитетом, Роми, корисници социјалних давања, млађи од 30 година и лица старија од 50 година, а посебно лица старија од 50 година.

Послодавци са територије Општине су исказали потребу за радницима који поседују потребне додатне вештине:

- практична знања у производним занимањима, што указује на неадекватност образовног система изражен кроз недостатак практичних знања која се стичу током формалног образовања,
- основни ниво познавања рада на рачунарима што се посебно уочава код незапослених лица старијих од 35 година,
- виши ниво знања страних језика, посебно енглеског,
- поседовање сертификата као што су атест за завариваче, сертификат за овлашћене књиговође, сертификат за овлашћене ревизоре, испит из безбедности и здравља на раду, испит за ношење ватреног оружја, као и поседовања знања и вештина у пружању занатских услуга.

Дефицитарна занимања су у области грађевинарства, услужних делатности (конобари, кувари, месари), затим професори немачког језика, дефектолози, олигофренолози, фармацеути и менаџери разних профила.

Суфицитарна занимања су правници, економисти, васпитачи, професори, учитељи, матуранти гимназије, економски техничари, пољопривредни техничари, дипл. инг. пољопривреде, текстилни и кожарски радници и трговци.

Ради унапређења конкурентности радне снаге на простору општине Бач, предлаже се увођење обука за стицање знања и вештина за: месаре, руковооци грађевинских машина, виљушкарсти и обуку за вођење пословних књига. Ове обуке требало би да се спроводе у сарадњи општине и Едукативног центра за стицање вешитна у професионалним занимањима Владе АП Војводине, као и других релеватних регионалних и покрајинских институција.

4.2. СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Дobar географски положај, велике површине пољопривредног земљишта високог квалитета • Највише регистрованих МСПП припада делатности трговине, пољопривреде и угоститељства • Дуга традиција у производњи и преради пољопривредних производа, прерађивачкој индустрији • Једна од ретких Општина са започетом успешном производњом органских производа („ЗДРАВО ОРГАНИК“ д.о.о) • Извозно активна МСПП – тржиште ЕУ и ЦЕФТА (производња и извоз сиркових метли) • Дobar дијалог МСПП и локалне самоуправе • Квалитетни људски ресурси за пројектни менаџмент и реализовани ЕУ пројекти • Највећи број запослених је у делатности пољопривреде, шумарства и водопривреде • Дефинисана и опремљена индустријска зона • Основана Канцеларија за локални економски развој Општине	• Хроничан недостатак инвестиционих и обртних средстава - МСПП • Значајна заступљеност сиве економије • Низак ниво иновација – МСПП • Нерегулисани власничко-правни односи приватизованих друштвених предузећа, неуспешне приватизације, фирме у стечају • Суочавају се са интензивном домаћом конкуренцијом-МСПП • Недовољна хармонизација домаће праксе са стандардима система квалитета ISO и техничким прописима-МСПП • Слаба стручна оспособљеност локалног становништва; низак ниво свести о значају целоживотног учења • Застарела технологија, опрема и механизација у пољопривреди • Непостојање институција за подршку предузетника-удружења, бизнис инкубатора и кластера • Мали број инвестиција на нивоу Општине • Стопа незапослених лица у порасту • Одлив младих школованих кадрова •
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ

• Спремност општинских и покрајинских институција за развој и коришћење услуга образовних, научно-истраживачких установа у области анализе унапређења конкурентности • Потенцијални пројекти у области социјалног предузетништва • Подстицати повезивање са међуопштинским струковним удружењима и кластерима • Повећање конкурентности развојем МСПП и интеграцијом путем кластера, као део технолошких паркова у одређеним зонама • Подстицање иновативности МСПП путем обука, заједничких прекограничних пројеката • Даље повлачење средстава из фондова ЕУ	• Слаба заинтересованост инвеститора као последице глобалне економске кризе • Нестабилна политичка ситуација • Пораст сиве економије • Даљи пораст стопе незапослених лица • Недовољна подршка развоју МСПП и покретању предузетништва од стране државе • Недостатак квалитетних извора средстава за финансирање инвестиција у савремену технологију, стандарде, маркетинг, увођење нових производа • Наставак кризе и њених негативних ефеката на МСП, низак профит, висока задуженост, и тешкоће у ликвидности и наплати потраживања • Даљи одлив младих школованих кадрова

4.3. ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ И ЗАПОШЉАВАЊЕ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УНАПРЕЂЕЊЕ ПОСЛОВНОГ АМБИЈЕНТА ЗА РАЗВОЈ ПРИВРЕДЕ И СЕКТОРА МСПП ОПШТИНЕ БАЧ	1.1. Унапређење сарадње између приватног и јавног сектора	1.1.1. Подстицати иницијативе јавно-приватног партнерства (нпр. искоришћавање потенцијала биомасе, стварање социјалних предузећа, рециклажни центри, логистички центри за пољопривреду и сл.)
		1.1.2. Континуирано пратити стање домаће привреде; израде релевантних база података са потребама МСПП.
		1.1.3. Брендирање општине као повољног амбијента за инвестирање
		1.1.4. Унапредити сарадњу локалне самоуправе са покрајинским и државним институцијама
	1.2. Виши степен коришћења постојећих ресурса	1.2.2 .Унапредити генерално техничку инфраструктуру (нпр. индустријску зону)
		1.2.3. Подстицати коришћење алтернативних извора енергије у индустријској производњи
	1.3. Јачање људских и техничких капацитета у приватном сектору и потпорним институцијама	1.3.1. Дефинисати локалне финансијске подстицаје сектору МСПП
	1.3.2 .Дефинисати локалне	

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		Нефинансијске подстицаје сектору МСПП (обуке, тренинзи, менторинг и сл.) 1.3.3 Унапредити људске капацитете потпорних институција за развој МСПП у општини – (КЛЕР и слично) кроз стручне едукације, студијске програме 1.3.4. Унапредити техничке капацитете постојећим потпорним институцијама за подршку МСПП и створити могућност оснивања нових (удружења предузетника и слично) 1.4.1. Промоција значаја кластера као облика удруживања представника МСПП и индивидуалних пољопривредних произвођача (газдинства) 1.4.2. Удруживање произвођача органске производње
2. ПОДСТИЦАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИЧКИХ АКТИВНОСТИ, ИНОВАТИВНОСТИ, ИЗВОЗНИХ АКТИВНОСТИ МСПП, И ЕКОНОМИЈЕ ЗАСНОВАНЕ НА ЗНАЊУ ОПШТИНЕ БАЧ	2.1. Подстицање предузетничких активности	2.1.1. Спровођење програма за подстицање самозапошљавања 2.1.2 Спровођење програма за подстицање новог запошљавања 2.1.3. Спровођење програма за подстицање самозапошљавања угрожених

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		категија на тржишту рада – лица са инвалидитетом, Роми, старији од 45 година, жене и сл.)
		2.1.4 Организовати инфо-дане у вези предузетништва, актуелних кредита и субвенција за почетнике у бизнису и постојећа МСПП
		2.1.5 Организовати локалне сајмове и манифестације
	2.2. Подстицање иновативности и економије засноване на знању	2.2.1. Укључивање иновативности ради повећања вредности производа
		2.2.2. Промоција и иновативности и информисање о подршци иновацијама кроз сарадњу са научно истраживачким и образовним институцијама
		2.2.3. Информисање о приближавању стандардима ЕУ
		2.2.4 Улагати у знање и вештине људи кроз ефикасно и практично применљиво знање
2.2.5 Промоција значаја неформалног образовања		
2.2.6 Промоција и подршка спровођењу омладинске политике у области запошљавања – повезивање младих и привреде (дуално		

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		образовање) у циљу запошљавања и samozapošljavanja.
	2.3. Подстицање интернационализације МСПП	2.3.1. Израда релевантних база података (нпр. база извозника) 2.3.2. Нефинансијски подстицаји извозницима

5. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ

5.1. Специјални резерват природе „Карађорђево“ – заштитник дунавског басена

Карађорђево је целовито и очувано плавна подручје реке Дунав, мозаик водених, мочварних, ливадских и шумских станишта које одликује разноврсност и богатство флоре и фауне и очувана влажна станишта карактеристична за плавна подручја великих равничарских река. Захваљујући води као основном еколошком фактору, подлози, микро и мезо рељефу и историјском развоју вегетације овде се преплићу станишта од великог значаја за басен Дунава и уопште европски природни диверзитет.

„СРП Карађорђево“ је ритски комплекс, са међународним статусом подручја од изузетног значаја за птице, (ИБА подручје под називом Букински рит) кога одликују следеће основне карактеристике:

- диверзитет орографских и хидрографских облика ритова, као што су стари водени рукавци, меандри, плиће и дубље депресије, баре и обалске греде;
- екосистемски диверзитет типичан за плавна подручја великих равничарских река, као што су: ритске шуме храста лужњака, јасена и црне и беле тополе, шуме беле врбе, влажне ливаде, заједнице белог и жутог локвања;
- овде опстају вилини коњици (*Одоната*);
- богатство чини 109 врста птица, виталне локалне популације гнездарица: орао белорепан (*Халиаеetus албицилла*), црна рода (*Цицониа нигра*), црна луња (*Милвус мигранс*);
- фауну сисара представљају видра (*Неомус фодиенс*), дивља мачка (*Фелис силвестрис*), куна белица (*Мартес фоина*), хермелин (*Мустела ерминеа*).

Резерват чине две одвојене природне целине: подручје Мостонга и подручје Букински рит. На заштићеном подручју очљиво доминирају површине под шумом (77%), део је обрадивих (8,56%) и водених површина (3,74%), или у другој намени (баре, трстици, канали).

5.2. Пошумљеност

Општина Бач је једна од најпошумљенијих општина Војводине. На територији Општине подручје шуме и шумско земљиште обухватају површину од 5.076,49 ха, са шумовитошћу општине од 13,92%. Највећи комплекси шума су у јужном и западном делу општине. Заступљене су природне састојине америчког јасена, домаће тополе, багрема, лужњака и цера као и шумске културе. Шуме имају, пре свега, привредну, али и заштитну улогу од поплава и од ветрова. Шуме водопривреде су у фази деградације. Ваншумско зеленило је заступљено у виду дрвореда поред путева и у комплексу фарми и чине га тополе, врбе и багрем.

5.3. Земљиште

Највећи део пољопривредног земљишта на територији Општине чини обрадиво земљиште при чему доминирају оранице. Прецизних података о квалитету земљишта као и о површини напуштеног или запуштеног земљишта на територији Општине нема. Земљиште у градском насељу делимично је угрожено великом фреквентношћу саобраћаја. Општина Бач је по педолошком

саставу заиста атипична у региону Јужне Бачке, јер има мањи удео чернозема у односу на друге општине у окружењу. Значајне површине земљишта чини ритска црница.

Удео основних категорија коришћења земљишта (%) у општини Бач изгледа овако:

Шуме и шумско земљиште - свега 13.92

Пољопривредно земљиште - 72.00

Неоплодно земљиште - 14.08

Изграђене површине - 4.29

5.4. Ловни ресурси

Лов на територији општине Бач установљен је на 5 ловишта: подунавско ловиште Плавна (ловиште настајују бројне врсте дивљачи: срна, дивља свиња, европски јелен, муфлон, јелен лопатар, зец, куна златица, куна белица, фазан, пољска јаребица, дивља гуска, дивља патка и др. као и трајно заштићене врсте дивљачи: хермелин, ласица, сова, орао, соко, јастреб, лабуд, рода, галеб и чапља), ловиште Ристовача (познато по фазанима, регистровано је као ловно - производни центар фазанске дивљачи, а служи и за едукативне сврхе, у оквиру ловишта се налази и фазанерија која служи за једну од највећих у Европи, са капацитетима од 380.000 фазана годишње са волијерима), ловишта ВУ Карађорђево (намењено интензивном гајењу крупне дивљачи, а истовремено служи и као центар за репродукцију и оплемењивање дивљачи), ловиште Бођански рит (обилује разноврсном фауном: срна, дивља свиња, зец, куна златица, фазан, јаребица, дивља патка, дивља гуска), и ловиште Мостонга – Рибњак.

5.5. Рибљи фонд

Спортско-рекреативни риболов се обавља на самом Дунаву, на каналима, на већем броју бара, нарочито у околини Бачког Новог Села и на језеру "Провала", које је најдубље језеро у Војводини. Оно је и тренутно највеће купалиште у општини Бач, где се преко лета окупи и до 3.000 купача. Језеро је изузетно богато рибом: штука, мелез, шаран, разне врсте беле рибе, сом и смуђ.

Познато место за риболов је и рибњак Мостонга Бач који се налази у близини средњевековне бачке тврђаве. Површина рибњака износи 800 ха (10 језера). У саставу рибњака налази се и ловиште 905 ха са преко 20.000 разних врста птица. Врсте рибе које се данас производе на рибњаку Мостонга Бач су шаран 80% и смуђ 20%.

5.6. Рељеф

Дубински литолошки састав на територији општине Бач је до скоро због ретких дубинских бушотина био мало познат. После Другог светског рата због изналажења нафтоносних лежишта, праве се бушотине и до 2.500 м дубине, а поред тога обављају се и сеизмичка и магнетометријска испитивања, па нам је данас геолошки састав дубљих геолошких хоризоната далеко познатији. Далеко је више заступљен кенозоик, и то најчешће неоген и квартар, с обзиром да је читава Бачка током неогена била покривена морем односно језером. Од неогених седимената из тог периода на територији општине Бач заступљен је доњи и средњи миоцен, кога најчешће представљају брече,

конгломерати, песковите глине те ситнозрни и још ситнији прашинасти пешчари, а врло често су присутни и лапори. Плеистоцени се појављују на површини у виду лесних наслага (Бачка лесна тераса), а алувијалне творевине на алувијалној равни и алувијалној тераси.

Рељеф општине Бач у макрогеографском погледу чини велика Бачка равница, на чијем се југозападном делу налази територија општине. Познато је да овде постоје више површине и оне ниже, у ритовима, односно да постоје извесне висинске разлике између појединих површина. На територији општине срећемо заправо три морфолошке јединице. Највиша, која се пружа источно од Бача и каналисане Мостоноге, назива се лесна тераса. Бачка лесна тераса састављена од субаерског материјала, који је падао на влажно и мочварно земљиште. На месту где је дејство подземних вода било мање изражено појављује се типичан лес. Дебљина леса на бачкој лесној тераси није свугде иста. Наилази се на разлике од 2 до 6 м. Најмања дебљина је у западним деловима, значи и на територији општине Бач, а највећа дебљина јавља се у источним деловима. Апсолутне висине лесне терасе на територији општине Бач крећу се од 84 до 87 м. На овој тераси изграђено је насеље Селенча, а Бач се простира на контакту лесне терасе и алувијалне терасе.

Два до три метра нижу степеницу од лесне терасе чини поменута алувијална тераса Дунава. Простира се западно од лесне терасе, до линије Вајска – Плавна – Бачко Ново Село. Најизразитије улегнуће на алувијалној тераси на територији општине Бач је долина Мостоноге. Најнижу степеницу у рељефу територије општине Бач чини доста пространа инундациона равна Дунава која се налази између Дунава и алувијалне терасе. Сви хидрографски објекти на инундационој равни и алувијалној тераси, на територији општине Бач, са својим обликом показују да их је створио некакав речни ток, а то је Дунав, пре но што је изградио данашње корито. Дунав на овом сектору и данас врши врло интензивну ерозију и акумулацију.

5.7. Климатски услови

Општина Бач се налази у умерено-континенталном климатском појасу. Пошто је отворена у свим правцима, у њој се смењују климатски утицаји са свих страна, као и у осталим деловима АП Војводине. У односу на климатске прилике Војводине, запажа се нешто већа количина падавина, што је последица западног периферног положаја општине Бач, будући да влажност долази углавном са запада.

Падавине су један од најважнијих климатских елемената. Представљају главни фактор режима вода и један су од најважнијих фактора пољопривредне производње. На територији општине Бач, у насељу Плавна, налази се једна кишомерна станица на којој се уредно воде осматрања и користи се при обради падавинских прилика. Плавна има годишње у просеку 122 падавинска дана. Количина падавина је просечно годишње 610 мм воденог талога. Инсолација износи 2.130 часова годишње, што је највећа вредност у читавој Бачкој. Средња годишња температура износи 11,0° Ц. Ваздушна кретања на територији општине Бач готово су идентична ваздушним кретањима у читавој Бачкој. Ветрови дувају из свих праваца, а јављају се и циклонална кретања ваздуха. Најчешћи ветар је северозападни (156‰) док југоисточни ветар или кошава по учесталости јављања заузима друго места. Учесталост овог ветра износи 117‰ и чешћи је током зиме и прелазних годишњих доба.

5.8. Хидрографске карактеристике

Хидрографске карактеристике територије општине Бач су веома повољне и представљају фактор развоја у погледу комплексног коришћења вода, што се посебно односи на површинске водне ресурсе који су у великој мери заступљени у општини.

5.8.1. Површинске воде

Река Дунав чини природну границу општине Бач према Републици Хрватској дужином од 43 км, а дуж целе обале изграђен је одбрамбени насип, чиме је територија општине заштитићена од изливања Дунава и његових рукаваца. Како водостај Дунава надвисује алувијалну равну, у прошлости су овде поплаве биле честа појава. Највиши средњи водостаји су током лета у јуну и јулу, након зима богатих снегом и пролећа богатих кишом.

Најнижи средњи водостаји су у октобру и новембру због малих количина падавина, великих испаравања и исцрпне издани крајем лета и почетком јесени.

Друга већа река на територији општине је Мостонга чији је водоток регулисан. Речице Жива, Зечица, Берава и Вајиш настале су изливањем Дунава или од његових некадашњих рукаваца, припадају западном делу Вајско-Бођанско-Плаванском рити, корита су им укопана у алувијалну равну и захватају воде са поземним изворима. Са стварањем канала Дунав-Тиса-Дунав ове речице су каналисане на тај начин да немају више директан контакт са Дунавом, већ се њихове воде пребацују у Дунав преко црпних станица јер немају природни отицај. Сувишне воде са подручја се пребацују преко 4 црпне станице укупног капацитета 16 м³/с.

Осим река, у Општини се налазе и канали, међу којима је најзначајнији канал Кравуково-Бачки Петровац, који је део хидросистема Дунав-Тиса-Дунав.

Језеро Провала се налази поред насеља Вајска. Настало је великом поплавом Дунава 1924. године, када је река пробила насип и издубила базен овог природног језера. Језеро је подземним каналима повезано са Дунавом, који непрестано надопуњује језеро водом, а осим тога стално пуњење језера омогућују и атмосферске падавине. Просечна дубина језера износи око 4–5м. Вештачко језеро – рибњак "Бач", изграђено је на мочварном тлу, на непродуктивном земљишту уз десну обалу Мостонге. Језеро је дуго око 3 км, а широко 2,5 км, укупне површине око 750 ха. На територији Општине се налазе и многобројне баре и мочваре.

Стање квалитета површинских вода је незадовољавајући. Мерење квалитета дунавске воде врши се само на једном мерном месту од стране Републичког хидрометеоролошког завода, и квалитет воде одговара ИИИ/ИВ класи (захтевана класа воде је ИИ). Количина суспендованих материја је велика као и биолошка потршња кисеоника (БПК₅) што указује на присуство органског загађења. Квалитет површинске воде је најлошији у погледу микробиолошког загађења.

5.8.2. Подземне воде

На територији општине, дубина подземних вода није уједначена већ зависи од близине Дунава, педолошке подлоге, као и од геоморфолошких одлика терена. Дубина је најмања у алувијалној равни где практично избија на површину терена, а на лесним терасама ниво осцилира на већој дубини и има тенденцију кретања ка алувијалној равни (Генерални план општине Бач). Резерве квалитетне воде из артеских издани се смањују, јер су захватања већа од динамичких резерви, а циклус обнављања је релативно спор. Газдовање овим водама системски није уређено. Издан у алувијалним седиментима Дунава, на потезу Богојево-Бачко Ново Село, потезу Бачко Ново Село-Бачка Паланка, потезу Челарево-Футог, потезу Нови Сад-Сремски Карловци и потезу Гардиновци-Чента представља перспективу за развој нових изворишта.

5.8.3. Водоснабдевање

Организовано снабдевање водом за пиће путем водоводних система, на територији Општине изводи се у свих 6 насељених места. Обезбеђење воде за пиће врши се каптирањем подземних вода основног водоносног комплекса. Свако насељено место (Бач, Вајска, Бођани, Плавна, Селенча и Бачко Ново Село) има свој локални водовод, уз чињеницу да је њихов рад под надлежношћу ЈКП Тврђава из Бача. Подземне воде захватају се са бушених бунара, и то: - у градском насељу Бач, са изворишта Чаир, са четири активна бунара; - у насељу Вајска, са изворишта које чине два активна бунара; - у насељу Бођани, са изворишта које чине два активна бунара; - у насељу Плавна, са изворишта које има два активна бунара; - у насељу Бачко Ново Село, са изворишта које има три активна бунара; - у насељу Селенча, са изворишта које има три активна бунара.

Квалитет подземних вода најчешће не задовољава нормативе воде за пиће (повећан садржај гасова - сумпорводоника и метана, органских материја, хлорида и амонијум јона), те се директно на изворишту врши прерада, поправак квалитета сирове воде.

Сва насељена места су покривена водоводном мрежом у укупној дужини од око 101 км, од чега је око 16 км под азбестно цементним цевима. Снабдевање свих насеља водом за пиће тренутно је задовољавајуће. Дистрибутивне уличне мреже су добро развијене, са капацитетима који могу да издрже притисак потенцијално нових корисника.

5.8.4. Третман отпадних вода

Испуштањем отпадних индустријских и насељских вода, површинске воде, као и природни и вештачки водотокови изложени су константној деградацији, те се зато ове воде морају прихватити и спровести до одговарајућег реципијента. Питање канализације отпадних вода на територији Општине је забрињавајуће. Наиме, осим насељеног места Бач, и то не на читавој територији, системом канализације није покривено ни једно друго насеље, док је постројење за пречишћавање отпадних вода изграђено само у Бачу. Индустријска постројења са територије Општине нису прикључена на постојећи канализациони систем. Канализација и одлагање отпадних вода у насељима се најчешће врши преко септичких јама, чиме су непосредно угрожени животна средина и здравље локалног становништва.

Постојеће постројење за биолошко пречишћавање отпадних вода је типа биологуна са површинском аерацијом. Капацитета је 10.000 еквивалентних становника уз могућност 100% проширења капацитета, са порастом хидрауличног и биолошког оптерећења. Како се врши само секундарно пречишћавање отпадних вода, план проширења капацитета подразумевао би и квалитативно побољшање постројења (извођење терцијарног пречишћавања).

Такође, постоји и проблем атмосферске канализације, с обзиром да је одвођење атмосферских вода делимично решено само у насељеном месту Бач (мањи део зацевљеном канализационом мрежом, а преостали део отвореним каналима). Остала насеља као најчешће решење имају отворене канале положене уз саобраћајнице са уливом у најближе реципијенте, водотокове, депресије на периферији насеља или мелиоративне канале (најчешће нису у функцији услед запуштености).

5.9. Енергетска ефикасност

Стање енергетске ефикасности на територији општине Бач је веома лоше. Јавни објекти су без топлотне изолације, прозори су дотрајали и не дихтују како треба, славине и водокотлићи цуре, а лож уље као енергент ствара високе рачуне због енергетски неефикасних котлова и радијатора и због лоше изолације.

На територији Општине не постоји систем даљинског централног грејања. Домаћинства и предузећа решавају питање грејања путем коришћења електричне енергије, гаса или чврстог грева. Поједине јавне установе, пословни и индивидуални стамбени објекти поседују котларнице за индивидуално етажно грејање.

5.10 Ваздух

Како општина не поседује велике индустријске процесе који би утицали на квалитет ваздух, три фактора могу се издвојити. Општина не поседује велике индустријске процесе који би у већој мери утицали на квалитет ваздуха, а такође не поседује ни систем за даљинско централно грејање, како је и наведено у претходном поглављу. Јавни објекти и домаћинства се у веома великом броју случајева током зимских периода греју на старим котловима, пећима и шпоретима и најчешће користе чврста горива која су опет „прљавија“ и мање ефикасна. Поред загађења ваздуха проистеклог из конверзије хемијске у топлотну енергију, потенцијално велики избор загађења ваздуха представља и пољопривреда, односно сточарство. На фармама животиња, може доћи до повећане емисије метана, гаса са ефектом стаклене баште. Иако овај гас прилично негативно утиче на животну средину, он се такође може искористити и за производњу топлотне и/или електричне енергије. Ова ова фактора су уско везана за повећање енергетске ефикасности у општини.

Трећи фактор представља количина зелених површина у општини Бач. Као што је већ наведено, општина Бач је једна од општина у Војводини које имају највише површине под шумом. Међутим, површине под шумом се полако смањују, што значајно утиче на квалитет ваздуха у општини.

5.11. ЕуроВело 6

Међународна бицикличка стаза ЕуроВело 6 пролази и кроз општину Бач, у дужини од 43 км. Стаза пролази вештачким насипом уз обалу Дунава. Поред главне руте, обухвата и локалне путеве који су обележени као бицикличка стаза и који воде до најинтересантнијих туристичких тачака у Бачу и околини: Тврђава Бач, Манастир Бођани, Фрањевачки самостан, смештајни објекти и слично. Стаза целом својом дужином пролази кроз најлепше делове општине Бач: подунавско ловиште Плавна (са прелепом природом), обалом Дунава, кроз пространу панонску равницу, поред чарда на Дунаву.

5.12 Резерват биосфере "Бачко Подунавље"

Одлуком Међународног координационог савета UNESCO програма „Човек и биосфера“, на састанку одржаном 14. јуна 2017. године у Паризу, „Бачко Подунавље“ је уписано на Светску листу резервата биосфере. Овом одлуком, након 16 година, односно од 2001. године када је проглашен простор „Голија-Студеница“ за светски резерват биосфере, Србија је добила друго подручје које се налази на UNESCO светској мапи природних добара у статусу резервата биосфере. Резерват биосфере „Бачко-Подунавље“ се овом одлуком придружио светској мрежи коју чине 669 резервата биосфере признатих од стране UNESCO-а, осмишљених са циљем очувања природног богатства од изузетног значаја и промовисања одрживог развоја локалних заједница на тим подручјима.

Резерват биосфере „Бачко-Подунавље“ налази се на северозападу Србије у Војводини и део је Европског Амазона, који представља једну од најочуванијих ритско-мочварних целина на читавом току Дунава. Овај јединствени речни предео је подручје изузетне биолошке разноврсности и ретких природних станишта као што су простране плавне шуме, аде, рукавци и пешчане речне обале.

У оквиру Резервата биосфере „Бачко Подунавље“, који се простире на подручју од 176.653 хектара на територији општина Сомбор, Апатин, Озаци, Бач и Бачка Паланка, налазе се четири заштићена подручја, међу којима се издвајају Специјални резерват природе „Горње Подунавље“ и „Карађорђево“.

Простор „Бачко-Подунавље“ се такође одликује веома богатом културном баштином која је доказ сусретања бројних народа и култура на овом простору. Уписом на листу резервата биосфере подручја „Бачко-Подунавље“, учињен је корак ка успостављању прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“, првог заштићеног подручја у свету које се простире у пет земаља: Србији, Хрватској, Мађарској, Словенији и Аустрији. За резерват биосфере прво је проглашено подручје које се налази на простору Мађарске и Хрватске 2012. године, док је Словенија поднела своју номинацију почетком ове године, а Аустрија је најавила да ће своју номинацију поднети ускоро.

Напомена: Закључци анализе стања садржани су у СВОТ анализи.

5.13 СВOT АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Капацитет постројења за биолошко пречишћавање отпадних вода у насељу Бач; • Веома повољне хидролошке карактеристике – Бачка регија као највеће европско међуречје у количини површинских вода; • Река Дунав са својим акватичним екосистемом / диверзитет екосистема Дунава високе вредности; • Специјални резерват природе „Карађорђево“; • Екосистемска и флористичка разноврсност водотока Мостонга; • Језеро Провала, најдубље језеро у Војводини; • Изузетно значајни шумски ресурси и екосистеми - велика пошумљеност територије и ретке шумске заједнице; • Богат биолошко - генетски фонд; • Локална територија будућег UNESCO прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“; • Географски положај; • Заступљеност комбинованих природно-	• Подручје угрожене животне средине и високог индекса развојне угрожености; • Лош квалитет пијаће воде, физичко-хемијска и микробиолошка неисправност; • Нерационална експлоатација подземних вода; • Континуална деградација подземних и површинских вода, природних и вештачких водотокова; • Неприхватљиво низак проценат домаћинства са приступом канализацији; • Неизграђеност система за регулисање отпадних (канализациони систем и постројења за пречишћавање воде) и атмосферских вода (сем делимично у насељу Бач); • Забрињавајући број септичких јама; • Рибарство / узгој рибе; • Потпуно неразвијен систем интегрисаног управљања отпадом; • Мања заступљеност чернозема у односу на окружење; • Неискоришћеност обновљивих извора енергије;

руралних предела; • Функционално повезане зелене површине; • Заштитни појасеви у зони већих саобраћајница; • Квалитет ваздуха у приобаљу Дунава; • Производња здраве хране; • Највећа вредност инсолације (2130 сунчаних сати годишње) у Бачкој / одлични услови за искоришћење соларне енергије; • Потенцијал за интегрисану производњу хране и енергије; • Локална територија трансевропске бициклическе стазе ЕуроВело 6 и међународне пешачке руте; • Нижи интензитет привреде; • Предуслови за развој локалне економије на принципима одрживог развоја; • Развијен ловни туризам - једна од највећих европских фазанерија; • Међународно препознат спецификум културног идентитета општине; • Мали број становника.	• Енергетска неефикасност објеката; • Не постоји систем даљинског централног грејања; • Упитан квалитет управљања природним ресурсима; • Недовољна укљученост локалне заједнице у управљању природним ресурсима и заштићеним природним добрима; • Непостојање система за прилагођавање на климатске промене; • Делимично извештавање и информисање јавности о информацијама од јавног значаја; • Неусвојени локални акциони планови/програми за све области животне средине; • Непотпун систем интегрисаног праћења, евалуације и мониторинга квалитета и стања свих елемената животне средине; • Непостојање умреженог јединственог информационог система у области животне средине и енергетске ефикасности; • Константан пад броја становника, сиромаштво и структура становништва; • Број лица без стручне спреме дупло већи од нивоа јужнобачког округа;
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ

• Процес прикључивања Републике Србије ЕУ; • Европске и међународне иницијативе / планови / програми / процеси / покрети у области заштите животне средине и енергетске ефикасности; • Европски претприступни фондови, остали програми међународне помоћи, републички и покрајински фондови; • Водоток и екосистем реке Дунав; • Дунавска стратегија; • Успостављање UNESCO прекограничног резервата биосфере „Мура-Драва-Дунав“; • Погранична сарадња са ЕУ; • Паневропски коридор VII; • Развој тржишта „зелених послова, услуга и предузетништва“; • Тражња и захтеви посебних ЕУ тржишта (обновљиви извори енергије, здрава храна, еко-туристички производи); • Важност социо-економских елемената енергетске ефикасности; • Повећана тражња за енергијом; • Глобални тренд јачања свести људи о значају и потенцијалима бављења животном средином и енергетском ефикасношћу; • Иновације у области животне средине и енергетске ефикасности; • Планирани Бачки регионални систем водоснабдевања;	• Спор процес успостављања система за регионално управљање комуналним отпадом; • Изостанак интеграције питања животне средине и енергетске ефикасности у остале јавне политике; • Положај животне средине и енергетске ефикасности у друштвеној агенди; • Интензивна пољопривреда; • Опасност од уношења генетски модификованог семенског материјала; • Развој међународног транспорта; • Паневропски коридор VII; • Развој привреде у суседним локалним самоуправама мимо принципа одрживог развоја / покретање индустријске производње са застарелим технологијама; • Извори загађења из суседних локалних самоуправа; • Неодрживе навике становништва у Републици Србији / неспремност да се прихвате и примене иновације; • Скупа почетна улагања за индивидуе у одрживе системе енергетске ефикасности; • Недостатак приватних финансијских фондова за подршку инвестиција; • Осиромашење друштва; • Предвиђена демографска кретања у Војводини до 2020; • Пад образованости младих у Србији;

• Формирање региона за управљање комуналним отпадом; • Јужнобачки округ као регион са највишим квалитетом живота у Војводини; • Модели и програми самозапошљавања; • Јавно-приватна партнерства као модел сарадње и развоја; • Растући интерес за управљањем заштићеним природним добрима од стране локалне самоуправе и локалне заједнице; • Предвиђена демографска кретања у Војводини до 2020.	• Негативне екстерналије економске кризе; • Непоштовање закона и неефективна-неефикасна казнена политика; • Недовољна институционална сарадња на свим нивоима; • Неусклађеност секторских политика – различити интереси појединих сектора; • Неразвијеност партнерстава (пре свега јавно-приватних); • Недовољни институционални, секторски и стручни капацитети за имплементацију пројеката; • Недостатак друштвене и политичке воље за примену Стратегије одрживог развоја; • Низак ниво друштвене еколошке свести;

Визија

Здрава, квалитетна, безбедна и ресурсно ефикасна локална заједница, развијене зелене економије и очуваних функција екосистема.

5.14 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА	
1. Здравiji, квалитетнији и безбеднији животни простор општине Бач	1.1. Смањење негативних веза између притисака на животну средину и здравља локалног становништва.	1.1.1. Ремедијација загађених и деградираних простора.	
		1.1.2. Контрола штетних организама у животној средини.	
		1.1.3. Минимизација употребе штетних материја по здравље људи и животну средину.	
	1.2. Побољшање квалитета амбијенталног ваздуха.		1.2.1. Повећање и уређење површина под зеленилом и ваншумским засадама на територији општине.
			1.2.2. Подстицање еколошког менаџмента у управљању фармама, узгоју и држању животиња.
			1.2.3. Смањење аерозагађења (употребе фосилних горива у грејању, паљења лисне масе).
	1.3. Ефективно управљање ризиком од угрожавања здравља људи и загађења животне средине.		1.3.1. Унапредити квалитет комуналних услуга.
			1.3.2. Промоција здравих животних навика.
	1.4. Унапређење безбедности локалног животног простора.		1.4.1. Примена интегрисаних мера прилагођавања на климатске промене и управљања еколошким ризицима и природним непогодама (против градна одбрана).
			1.4.2. Заштита изворишта пијаће воде.
			1.4.3. Подизање ветрозаштитних засада.

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА	
2. Развој зелене циркуларне економије општине Бач	2.1. Заштита животне средине.	2.1.1. Развој модела зелене економије.	
		2.1.2. Подстицање чистије производње и афирмација циркуларне економије (локалне економије на принципу „економије без отпада“).	
	2.2. Побољшање социо – економског стања локалног становништва и стварање услова за инклузиван раст локалне заједнице.	2.2.1. Повећати производњу и коришћење зелених производа и услуга.	
		2.2.2. Повећати коришћење аграрне биомасе.	
		2.2.3. Афирмација зеленог предузетништва.	
		2.2.4. Подстицање еколошко-економских форми повезивања.	
	3. Развој ресурсно ефикасне општине Бач	3.1. Унапређење енергетске ефикасности.	3.1.1. Побољшање енергетских перформанси јавних зграда и остале јавне инфраструктуре / логистике.
			3.1.2. Подстицање повећања употребе обновљивих извора енергије у укупној потрошњи енергије, повећања енергетске ефикасности за и смањење емисија гасова стаклене баште
3.1.3. Стављање у функцију одрживог развоја неискоришћених природних и енергетских ресурса са територије општине.			
3.2. Заштита животне средине – управљање отпадом		3.2.1. Унапредити локални систем управљања чврстим отпадом и отпадним водама.	
		3.2.2. Подстицање развоја енергетски одрживих фарми	

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
		и газдинстава.
		3.2.3. Афирмација примене еколошко-енергетских иновација и технологија
	3.3. Побољшање социо – економског стања локалног становништва и стварање услова за паметан раст локалне заједнице.	3.3.1. Трансфер знања у области енергетске ефикасности и ефективног коришћења ресурса.
4. Очуваност функција екосистема општине Бач	4.1. Очување целокупног диверзитета локалних екосистема.	4.1.1. Заштита, очување и унапређење свих функција локалних екосистема на начелима очуваности природног диверзитета и одрживог развоја.
		4.1.2. Заштита и очување биолошке, генетичке и геолошке разноврсности <i>in situ</i> .
		4.1.3. Заштита и очување приобаља, природних и влажних станишта и плавних подручја.
		4.1.4. Одрживо управљање еколошким мрежама и еколошким коридорима на територији општине Бач.
		4.1.5. Унапређење еколошког менаџмента и одрживог управљања у рибарству и ловству.
	4.2. Повећање укупне вредности локалних екосистема.	4.2.1. Одрживо управљање простором локалних екосистема.
		4.2.2. Реализација концепта UNESCO резервата биосфере Бачко Подунавље на територији општине Бач.
		4.2.3. Квалитативно унапређење локалног урбаног и руралног предела

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
		/ пејзажа.
	4.3. Стварање услова за одржив развој локалне заједнице.	4.3.1. Умрежавање еколошких, предеоних, културних и социоекономских елемената локалних екосистема у циљу одрживог развоја.
		4.3.2. Развој капацитета локалних субјеката за очување функција екосистема.
		4.3.3. Остваривање циљева програма Натура 2000.
5. Унапређење локалних институционалних и секторских капацитета у области заштите животне средине и енергетске ефикасности	5.1. Јачање стручних и техничких капацитета локалних субјеката за пројектни менаџмент у области заштите животне средине и енергетске ефикасности.	5.1.1. Усвајање и реализација локалних програма и акционих планова за све области животне средине.
		5.1.2. Географско-информациони систем (ГИС) у сфери животне средине и енергетске ефикасности.
		5.1.3. Подстицање јавно-приватних партнерстава на пољу заштите животне средине и енергетске ефикасности.
		5.1.4. Унапређење сарадње локалне самоуправе и локалне заједнице са управитељима заштићених природних добара на територији општине Бач.
	5.2. Усвајање нових знања и вештина у области заштите животне средине и енергетске ефикасности.	5.2.1. Развој хуманог капитала и образовања за одрживи развој општине Бач.
		5.2.2. Афирмација мултисекторског и мултидисциплинарног

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
		приступа области заштите животне средине и енергетске ефикасности.
	5.3. Унапређење енергетске ефикасности и заштите животне средине у општини Бач.	5.3.1. Повећање учешћа локалне заједнице у управљању локалним заштићеним природним добрима.
		5.3.2. Увођење система енергетског менаџмента у локални јавни сектор.
		5.3.3. Развој и имплементација јединственог система информисања и мониторинга у области заштите животне средине и енергетске ефикасности општине Бач.

6. ПОЉОПРИВРЕДА И РУРАЛНИ РАЗВОЈ

Пољопривреду општине Бач доминантно опредељује интензивна ратарска производња, односно производња уљарица (соја), жита (кукуруз, пшеница) и шећерне репе. Повртарство је, такође развијено, посебно производња паприке, купуса, карфиола, парадајза, краставца, кромпира, лука, зелене салате и цвекле. Имајући у виду погодност природних потенцијала и присуство прерадних капацитета, може се рећи да је сточарска производња неразвијена, као и воћарско-виноградарска производња.

У садашњем тренутку, руралну економију у општини Бач карактерише висока оријентација на примарну пољопривредну производњу и пласман пољопривредних производа претежно као сировина за прехранбену индустрију. Мали проценат пољопривредних производа пролази кроз фазу даље прераде и додавања вредности (неразвијено је сточарство, недовољна је прерада меса и млека и сл.), чиме се умањују економски ефекти саме производње.

6.1. Коришћено пољопривредно земљиште

Општина Бач је по педолошком саставу атипична у региону јужне Бачке, јер има мањи удео чернозема у односу на друге општине у окружењу. Ипак разни облици чернозема, представљају другу групацију у општини Бач и захватају њене централне делове. Значајне површине у овој општини захватају још ритске црнице у два облика, као и разни облици ливадских црница које захватају крајњи североисточни обод општине. Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ) у општини Бач у износи 23.857 ха, што чини 0,7 % коришћеног пољопривредног земљишта Р. Србије, 1,5 % региона Војводине и 8,3 % Јужнобачке области (Табела 1). Према методологији РЗС Србије⁶, коришћено пољопривредно земљиште се категорише као пољопривредно земљиште на окућници, оранице и баште (укључујући и угаре), стални засади (воћањаци, виногради, расадници и остали стални засади), ливаде и пашњаци које газдинство обрађује – користи.

Структура КПЗ у општини Бач, посматрано по организационо правним формама пољопривредних газдинстава (ПГ) је следећа:

- породична пољопривредна газдинства власници су 19.538 ха или 82 % земљишта;
- правна лица и предузетници користе 4.319 ха земљишта или 18 % (Табела 1)

	Коришћено пољопривредно земљиште (КПЗ), ха	Број пољопривредних газдинства (ПГ) са КПЗ	Просечно КПЗ по ПГ, ха
Република Србија (без К и М)	3.437.423	621.445	5,5

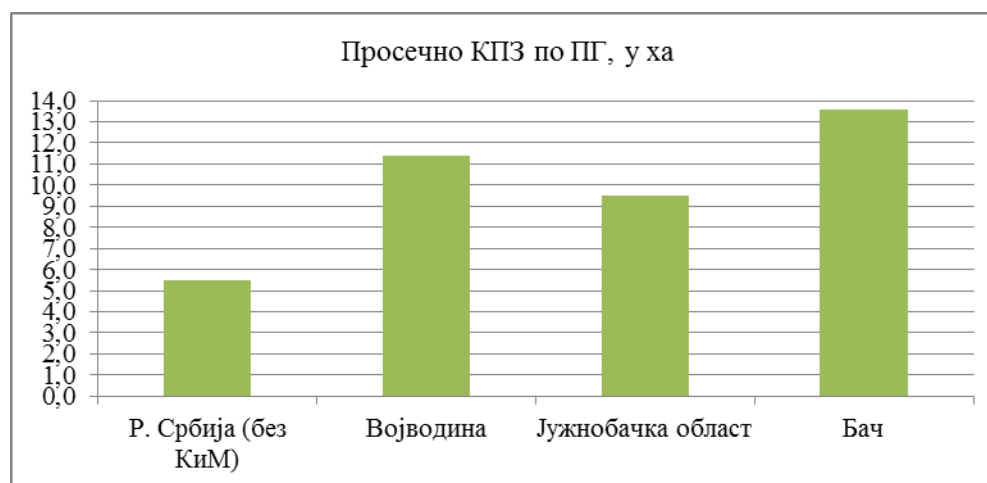
⁶ Попис пољопривреде 2012: Пољопривреда у Р. Србији, књига 1, РЗС Србије, 2013., страна 142

• Породична пољопривредна газдинства	2.825.068	619.141	4,6
• Правна лица и предузетници	612.355	2.304	265,8
Регион Војводине	1.608.896	141.570	11,4
• Породична пољопривредна газдинства	1.177.264	140.407	8,4
• Правна лица и предузетници	431.632	1.163	371,1
Јужнобачка област	286.793	30.053	9,5
• Породична пољопривредна газдинства	219.304	29.784	7,4
• Правна лица и предузетници	67.489	269	250,9
Бач	23.857	1.757	13,6
• Породична пољопривредна газдинства	19.538	1.735	11,3
• Правна лица и предузетници	4.319	22	196,3

Табела 5. Коришћено пољопривредно земљиште и број пољопривредних газдинстава у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач, у 2012. години

Извор: Попис пољопривреде 2012, база података РЗС, <http://webzrs.stat.gov.rs>.

Просечна површина коришћеног пољопривредног земљишта по пољопривредном газдинству у општини Бач износи 13,6 ха, што је више у поређењу са Јужнобачком облашћу (9,5 ха), регионом Војводине (11,4 ха) и просеком за целу Републику Србију (5,5 ха).

Графикон 3. Просечно КПЗ по пољопривредном газдинству у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач у 2012. години

Извор: Попис пољопривреде 2012, база података РЗС, <http://webzrs.stat.gov.rs>

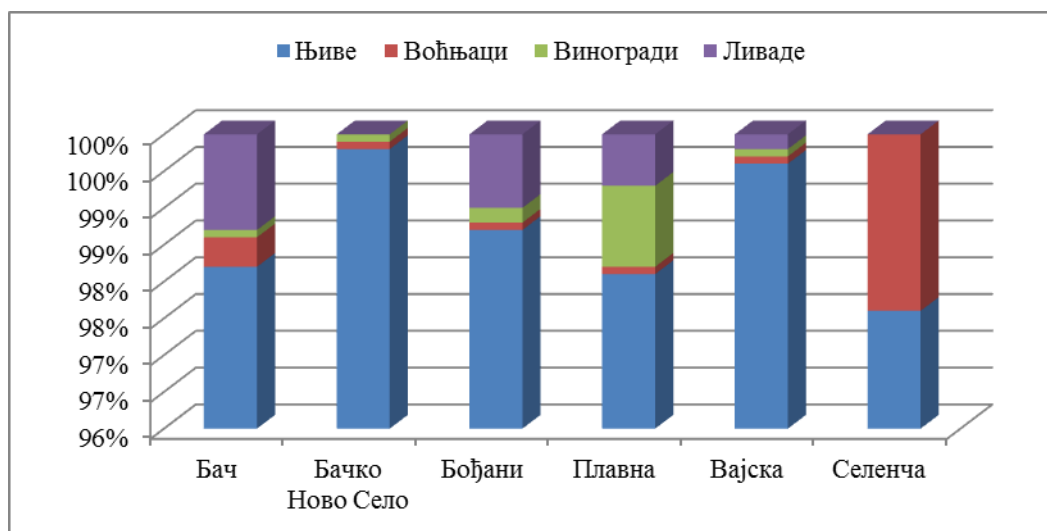
Уколико се посматра величина коришћеног пољопривредног земљишта према организационо правним формама, може се запазити да просечна величина КПЗ породичних пољопривредних газдинстава износи 11,3 ха, што је више у поређењу са величином КПЗ породичних газдинстава на нивоу Јужнобачког округа (7,4 ха), региона Војводине (8,4 ха) и Републике Србије (4,6 ха) (табела 1). Просечна величина коришћеног пољопривредног земљишта у у сектору правних лица и предузетника на подручју општине Бач износи 196,3 ха.

- ха -					
Укупно КПЗ	Окућница	Оранице и баште	Ливаде и пашњаци	Воћњаци	Виногради
Површине, ха					
23.857	61	23.453	181	155	4
Структура, %					
100	0,26	98,31	0,76	0,65	0,02

Табела 6. Структура коришћеног пољопривредног земљишта у општини Бач у 2012. години

Извор: РЗС, Попис пољопривреде 2012, Књига 1

У структури укупног пољопривредног земљишта највише су заступљене оранице и баште (98,3 %), док ливаде и пашњаци (0,8 %), као и воћњаци и виногради (0,7 %) имају веома мали удео у укупном износу. Највише ораничних површина се налази у катастарским општинама Бач и Вајска, које располажу са око 56 % ових површина на подручју општине Бач. Највише површина под воћњацима се налази у катастарској општини Селенча (64 ха). Површине под ливадама су најзаступљеније у катастарским општинама Бач и Бођани.

Графикон 4: Структура (%) КПЗ по катастарским општинама у Бачу, 2013 Извор: План заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Бач, Сл. лист општине Бач, бр. 27

Према Плану заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Бач из 2013. године, у прве четири бонитетне класе спада 84 % укупног пољопривредног земљишта, при чему 1/3 или 8.243 ха спада у трећу бонитетну класу. Оранице захватају укупно 22.943 ха, од чега 83 % спада у прве четири бонитетне класе. Највише ораничних површина (30 %) се налази у III бонитетној класи. Садржај хумуса је на веома ниском нивоу 1,5-3,7 %, рН вредност земљишта варира у границама од неутралне до благо алкалне, док је садржај макро елемената- хранљивих материја у лако приступачном облику (N, P, K) такође неуједначен и креће се од ниског садржаја до оптималне обезбеђености

Власничка структура пољопривредног земљишта. Према Плану заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта општине Бач из 2013. године око 70 % укупног пољопривредног земљишта се налази у приватном власништу, док се 30 % налази у државној својини Републике Србије. Мали проценат (7,6 %) укупног пољопривредног земљишта се налази у категорији „други облици својине“, док се у категорији задружне својине налази свега 1,3 % укупног пољопривредног земљишта.

Површине под системима за наводњавање/одводњавање. Према подацима Пописа пољопривреде из 2012. године, у општини Бач се наводњава 505 ха земљишта или 2,1 % од укупног КПЗ, што је мање од просека за Р. Србију који износи 2,9%. Највише се наводњавају оранице и баште (406 ха) и воћњаци (96 ха). Доминантан је систем наводњавања кап по кап (41 %), затим површинско наводњавање (37,7 %) док се орошавањем наводњава 21,3 % укупних површина под мелиоративним системима. Главни извор воде за наводњавање су подземне воде на газдинству. Каналска мрежа Дунав-Тиса-Дунав даје велике могућности за смањивање утицаја суше, које су све чешће, као и за повећање приноса усева. Међутим, запуштеност канала и високе таксе које прописује надлежно јавно предузеће у великој мери ограничавају коришћење постојећих потенцијала. Површина каналске мреже на територији општине Бач износи укупно 800 ха.

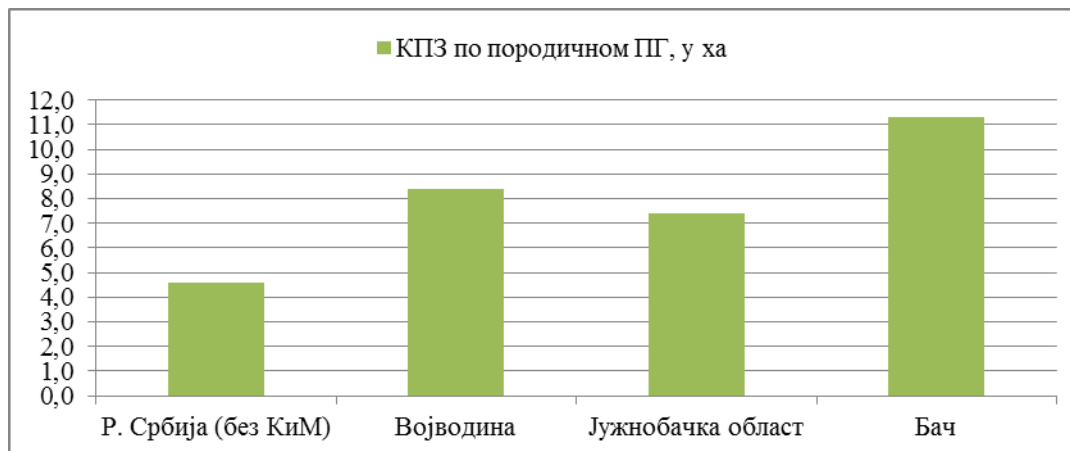
6.2. Носиоци пољопривредне производње и поседовна структура пољопривредних газдинстава

Према подацима Пописа пољопривреде у 2012. години, у општини Бач пописано је укупно 1.835 пољопривредно газдинство, што је 0,3 % од укупног броја пољопривредних газдинстава у Р. Србији, односно 1,2 % у односу на регион Војводине и 5,8 % од укупног броја пољопривредних газдинстава у Јужнобачкој области. Међутим, не поседују сва пољопривредна газдинства земљиште. Без коришћеног пољопривредног земљишта је 78 пољопривредних газдинстава. Број пољопривредних газдинстава са коришћеним пољопривредним земљиштем у Општини износи 1.757. Посматрано по организационо-правној форми организовања пољопривредних газдинстава, од укупног броја пољопривредних газдинстава са КПЗ у општини Бач (Табела 1):

- Породична газдинства чине 98,7 %, а
- Правна лица и предузетници чине свега 1,3 %.

Посматрано према величини поседа, **породична пољопривредна газдинства** у просеку имају 11,3 ха КПЗ по газдинству, што је знатно више у односу на Р. Србију, где КПЗ по породичном газдинству износи 4,6 ха (Графикон 3). Према проценама Општинског већа за пољопривреду општине Бач, као и подацима Пописа пољопривреде 2012., висок проценат породичних пољопривредних газдинстава бави се ратарском и повртарском производњом. Ове произвођаче

карактерише висока тржишна оријентација (висок проценат пољопривредне производње намењен је продаји на тржишту), као и поседовање значајних производних и складишних капацитета.

Графикон 5: Просечна величина КПЗ породичних пољопривредних газдинстава Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач у 2012. години Извор: Попис пољопривреде 2012, база података РЗС, <http://webrzs.stat.gov.rs>

Према подацима општинске управе, на сектору **правних лица и предузетника**, најпознатије и најуспешније пољопривредне фирме су следећа привредна друштва:

- **Зк „Продуцт“ доо** се бави производњом жита, махунарки и биља за производњу уља.
- **Месара „Деликатес ИНМЕС“** доо се бави производњом свињског и говеђег свежег меса и прерађевина. Говеда и свиње, се набављају на локалном тржишту од регистрованих домаћинстава из здравих и контролисаних запата.
- **„Здрavo Organic“** доо се бави органском и конвенционалном производњом ратарских и повртарских производа. Осим тога, врши се и уговорна производња са породичним газдинствима, кооперантима, као и откуп потребних сировина.
- **„Стари град“ доо** се бави уговорном производњом и откупом соје, пшенице, кукуруза и уљане репице, као и прерадом соје у сојин пуномасни гриз.

Земљорадничко задругарство је важан део економско-социјалног предузетништва у пољопривреди и на сеоским подручјима у Србији. Најуспешније **земљорадничке задруге** у општини Бач јесу:

Општа земљорадничка задруга **„Задругар“** која се бави производња жита, махунарки и биља за производњу уља. Осим сопствене производње, врши се и уговорена производња са породичним газдинствима, као и откуп примарних пољопривредних производа.

Воћарска задруга **„Бачка јагода“** окупља произвођаче јагода (31) са подручја ове и суседних општина. Циљ оснивања је заједнички наступ на тржишту у погледу набавке репроматеријала и заједнички пласман производа.

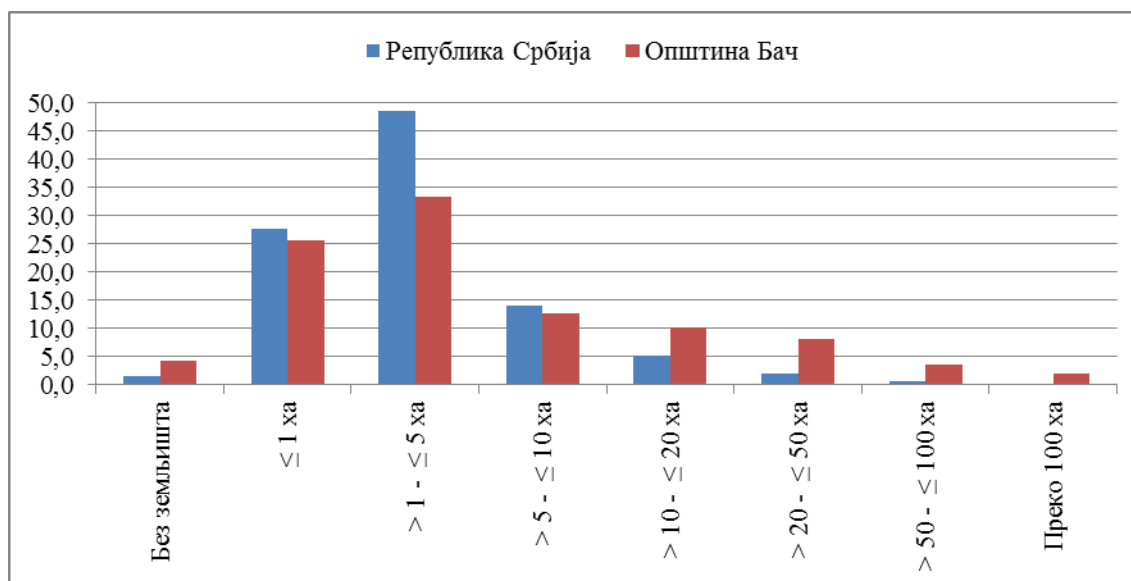
Општа земљорадничка задруга **„Низине“** углавном се бави производњом и откупом ратарских производа. Производњу остварују на сопственом имању од 64 ха, земљишту које узимају у закуп,

али врше и уговорну производњу пшенице и соје са својим кооперантима, индивидуалним газдинствима. Осим соје, баве се и производњом семенског кукуруза у сарадњи са Институтом за кукуруз Земун поље.

Поседована структура пољопривредних газдинстава. У структури пољопривредних газдинстава у општини Бач, као и на нивоу Р. Србије, највеће учешће имају газдинства која поседују од 1-5 ха. Ипак, пољопривредна газдинства у општини Бач имају нешто повољнију поседовну структуру у односу на Р. Србију. Наиме газдинства која поседују 5 ха и мање КПЗ чине 76,1% укупног броја пољопривредних газдинстава у Р. Србији, односно 59 % у општини Бач. Истовремено, газдинства са поседом већим од 10 ха заступљенија су у структури пољопривредних газдинстава у општини Бач, у односу на ниво Р. Србије (видети Табелу број 3 и Графикон број 4).

	Број пољопривредних газдинстава		Структура, %	
	Република Србија	Општина Бач	Република Србија	Општина Бач
Без земљишта	10.107	78	1,6	4,3
≤ 1 ха	174.567	472	27,6	25,7
> 1 - ≤ 5 ха	306.208	611	48,5	33,3
> 5 - ≤ 10 ха	89.083	233	14,1	12,7
> 10 - ≤ 20 ха	32.313	189	5,1	10,3
> 20 - ≤ 50 ха	13.029	149	2,1	8,1
> 50 - ≤ 100 ха	4.394	67	0,7	3,7
Преко 100 ха	1.851	36	0,3	2,0
Укупно	631.552	1835	100	100

Табела број 7. Пољопривредна газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта у Републици Србији и општини Бач Извор: Попис пољопривреде 2012, база података РЗС, <http://webrzs.stat.gov.rs>

Графикон 6 Пољопривредна газдинства (%) према величини коришћеног пољопривредног земљишта у Републици Србији и општини Бач

Извор: Попис пољопривреде 2012, база података РЗС, <http://webzrs.stat.gov.rs>

6.3. Биљна и сточарска производња

Ратарство. Најзаступљенија пољопривредна делатност на подручју општине Бач јесте ратарска производња. У сетвеној структури ораница и башти у општини Бач доминира производња:

- Индустијског биља (14.008 ха или 60 %) и
- Жита (8.004 ха или 34 %)

Према подацима општинске управе, од жита најзаступљенија је производња кукуруза (5.576 ха) и пшенице (2.201 ха), а од индустријског биља соја (13.547 ха) и шећерна репа (893 ха). Сирак метлаш се гаји на око 10 ха.

Најзначајнији складишни капацитети у општини Бач налазе се у поседу привредних друштава као што су: „Лабудњача“ доо (сада „МК Комерц“ доо Нови Сад), АД „Агробачка“, ОЗЗ „Задругар“, „Био-Вита“, „Стари Град“ доо. Евидентно је и да се још одређени број складишних капацитета (силоси и подна складишта) налази у власништву индивидуалних пољопривредних произвођача – приватних лица или регистрованих предузећа.

	Оранице и баште	Жита	Кромпир	Шећерна репа	Сунцокрет	Соја	Поврће/1	Крмно биље
Република Србија								
Површина, ха	2.513.154	1.715.562	25.132	69.112	186.361	181.684	33.232	256.008
Структура	100	68,3	1,0	2,8	7,4	7,2	1,3	10,2

, %								
Регион Војводине								
Површина , ха	1.466.176	976243	3.775	65.660	168.173	166.242	15.190	45.854
Структура , %	100	66,6	0,3	4,5	11,5	11,3	1,0	3,1
Јужнобачка област								
Површина , ха	274.012	146636	1.825	15.875	8.961	82.870	5705	7.346
Структура , %	100	53,5	0,7	5,8	3,3	30,2	2,1	2,7
Општина Бач								
Површина , ха	23.453	8.004	47	893	125	13.547	180	204
Структура , %	100	34,1	0,2	3,8	0,5	57,8	0,8	0,9

Табела број 8. Структура ораница и башта у 2011/2012. години по најважнијим културама у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач

/1 Укључује: повће, бостан и јагоде

Извор: Попис пољопривреде 2012. Пољопривреда у Р. Србији, књига 1, РЗС Србије, 2013.

Сточарство у општини Бач је веома слабо развијено посебно ако се имају у виду све природне, тржишне и друге могућности које Општина има у овој производњи. Стање сточног фонда на територији општине Бач је следеће: свиње око 12.000, говеда око 1.400, оваца око 5.200 и коза око 550. Узгојем стокe се бави 102 пољопривредна газдинства, што је 5,8 од укупног броја ПГ са коришћеним пољопривредним земљиштем. Број условних грла стокe по хектару коришћеног пољопривредног земљишта у Општини (0,3) мањи је у односу на регион Војводине (0,4) и просек Р. Србије (0,6) (Табела 5).

	Говеда	Свиње	Овце	Козе	Перната живина	Број кошница пчела	Број условних грла	Број условних грла по ха КПЗ
Р. Србија	994.692	3.407.318	2.158.128	289.373	26.711.220	665.022	2.019.889	0,6
Регион Војводине	282.706	1.398.496	404.328	67.816	11.972.438	124.174	686.386	0,4
Јужнобачки округ	51.210	332.512	77.426	12.992	3.004.511	22.417	158.14	0,6
Општина Бач	1.381	12.192	5.190	547	403.017	2.165	7.355	0,3

Табела број 9. Сточни фонд у општини Бач

Извор: Попис пољопривреде 2012, Књига 2

У општини Бач постоје: мале фарме музних крава, фарме за тов јунади, свиња, оваца, товних пилића и за производњу јаја. Највише фарми баве се узгојем свиња за тов. Носилац живинарске производње у општини Бач јесте компанија „*Перутнина Птуј*“ која у селу Вајска има фарму са капацитетом од 210.000 бројлера у турнусу.

Пчеларство је значајно развијено на подручју општине Бач. Због изузетно разноврсне паше: багрем, уљана репица, врба, липа, сунцокрет (некада је био најзначајнија паша, али се последњих година јако слабо гаји), произвођачи са подручја других општина често своје кошнице довозе у Бач. Удружење пчелара Мостонга Бач, броји преко двадесет чланова, а циљ удруживања јесте лакши пласман на тржиште. Једино је брендиран багремов мед.

Воћарство и виноградарство нису довољно развијени. Према попису пољопривреде из 2012 године воћарско-виноградарском производњом се бави 244 пољопривредних газдинстава. Заступљено је платажно гајење које захвата 73 % укупних површина под воћем. Највише је површина под јабуком, шљивом и крушом. Поред тога, све је присутнија производња јагода, малина и купина, али и лешника и ораха.

Повртарство. На територији општине Бач постоје одговарајући услови за организовање повртарске производње, захваљујући реци Дунав, каналској мрежи Дунав-Тиса-Дунав, који осигуравају квалитетно наводњавање повртарских усева. Према званичним подацима производњом поврћа на територији општине Бач бави се 112 пољопривредних газдинстава. Поврће се гаји на површини од 180 хектара што представља око 0,6 % коришћеног пољопривредног земљишта. Њазаступљенија је у селу Селенча. Највише се гаје паприка (95 ха), кромпир (47 ха), бостан (7 ха), купус (6 ха) и црни лук (6 ха). Постојећа производња поврћа у Општини Бач укључује све облике производње од баштенског и њивског начина производње до производње у заштићеном простору. Због високих почетних трошкова, као и високе цене оцавања, производњом поврћа у стакленицима баве се само два пољопривредна газдинства. Са друге стране, пластеничном производњом поврћа бави се 31 пољопривредна газдинства у чијем се поседу налази 71 пластеника, са капацитетима од 58.576 м². Складиштење и чување пољопривредних производа није довољно развијено, ради се углавном о мањим појединачним капацитетима, а број (3) и капацитети хладњача су веома ограничени. Носиоци повртарске производње су пре свега породична пољопривредна газдинства, као и компанија „Zdravo Organic“.

Употреба минералних ђубрива и пестицида. Коришћење агрохемикалија је једна од основних агротехничких мера у конвенционалној пољопривредној производњи. Према подацима пописа из 2012. године од укупне површине коришћеног пољопривредног земљишта минерална ђубрива се примењују на 9 % ових површина, што је значајно више у поређењу са просеком на републичком нивоу (67 %). Осим тога, пестициди се, такође примењују на готово целокупној површини коришћеног пољопривредног земљишта (95 %), док је тај удео на републичком нивоу мањи (61 %). Широка примена и потрошња агрохемикалија у значајној мери утиче на квалитет подземних вода.

6.3.1. Пласман пољопривредних производа

На територији општине Бач постоји неколико привредних друштава која имају складишне капацитете и који се поред осталог баве и откупом пољопривредних производа. Најзначајнија привредна друштва у том смислу су: „Zdravo Organic“ доо из Селенче; ОЗЗ „Задругар“ из Бача; „МК Комерц“ доо Нови Сад, ОЗЗ „Низине“ из Плавне; АД „Агробачка“ у реструктурирању из Бача; „Биовита“ из Вајске. Произвођачи поврћа своје производе продају и на зеленој пијаци. Произвођачи

воћа сарађују и са компанијама „Nectar“ из Бачке Паланке, као и компанијом „Rauch“ у Иригу. „Zdravo Organic“ из Селенче поседује хладњачу за складиштење воћа и поврћа. Од 2016 године у општини Бач је оперативна воћарско-повртарска задруга "Бачка јагода" која се бави производњом и продају воћа, претежно јагода.

Правна лица која се баве прерадом примарних пољопривредних производа су: „Zdravo Organic“ из Селенче које се бави производњом џемова, зимнице, сокова, компота, салате, као и „Био Вита“ из Вајске које се бави прерадом примарних ратарских пољопривредних производа у концентрована хранива.

Главни откупљивачи свиња за тов су кланице које се баве и прерадом производа од меса а то су месара „Алекси“ из Селенче и „Деликатес ИНМЕС“ из Бача. Главни откупљивач млека је млека „Имлек“, али се откупом и прерадом млека бави и млекара „Фантазија“ из Бођана. Продаја јаја се врши преко малопродајних објеката.

6.3.2. Развијеност удружења пољопривредника

На територији општине Бач послује 17 предузећа, 9 пољопривредних задруга и 6 пољопривредних предузећа са статусом правног лица. Нека од активнијих удружења су:

Удружење малих и средњих ратарских прозивођача општине Бач,

Ургужење пчелара Мостонга из Бача окупља преко двадесет чланова у циљу лакше продаје пчелињих производа и организовања саветовања,

Удружење Zdravo-Organic, које је у оквиру Центра за органку производњу из Селенче,

Удружење Метлара, из Селенче које окупља већи број предузетника и привредних друштава у производњи и извозу метли.

6.3.3. Развијеност руралне економије и диверсификација руралних активности

Главни ослонац руралној економији није само интензивна примарна пољопривредна производња, већ широк спектар активности заснованих на неактивираним потенцијалима руралних подручја. Новим и/или већим улагањима у непољопривредне делатности које се обављају на газдинству, могу се обезбедити алтернативни извори прихода и обезбедити већа економска снага газдинстава.

Активностима које доносе приход, а које нису пољопривредне бави се 117, што је 6,3 % од укупног броја пољопривредних газдинстава. Најзаступљенија је прерада воћа и поврћа (32), прерада млека (24) и прерада меса (4). Прерадом других пољопривредних производа бави се 4 газдинстава. Узгојем рибе се баве четири пољопривредна газдинства. Туризмом се не бави ни једно пољопривредно газдинство. Најзначајније друге профитабилне активности у вези са газдинством у општини Бач, које указују да је у овој Општини развијена и диверсификована рурална економија, према подацима општинске управе јесу следеће:

- **Израда опанака и ручних радова** - бави се око 10 пољопривредних газдинстава
- **Припрема јела на традиционалан начин** - бави се око 30 газдинстава
- **Народна радиност** (израда ручних радова плетењем и везењем и израда сувенира) - бави се око 30 гадинстава;
- **Производња цвећа, ароматичног и лековитог биља** - бави се око 10 газдинстава,

- Постоји удружење пчелара у општини Бач које броји око 40 чланова, у оквиру удружења постоји иницијатива да се брендира производ (апитерапија и фитотерапија)
- **Метларство** - општини Бач постоји око двадесетак погона за израду метли од сирка метлаша, при чему се око 95 % укупне производње метли извози у земље Европске Уније (Италија, Немачка). Производња на годишњем нивоу износи око 7 милиона метли;
- **Лов и риболов** - У општини Бач лов и риболов имају дугу традицију и уживају велики углед, о чему говори чињеница да свако село има своје ловачко друштво. На подручју општине присутна је крупна и ситна дивљач, ловишта су уређена, што даје одличне основе за даљи развој ловног туризма на подручју Општине. Општина Бач има изузетно повољан положај и довољно капацитета да интензивира производњу и узгој рибе.

6.4. СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Повољни климатски и агроколошки услови за развој пољопривредне производње; • Повољни услови за развој мултифункционалних делатности на селу; • Развијена свест о значају органске пољопривреде и задовољавајући капацитети за примарну производњу и прераду органских производа; • Повољно подручје за развој пчеларства; • Развијена свест о удруживању;	• Неконкурентна и нестандартизована пољопривредна производња; • Недостатак финансијских средстава онемогућава улагање у куповину нове опреме и механизације за потребе пољопривредне производње; • Гајење екстензивних усева којима се не искоришћавају расположиви природни потенцијали; • Недовољно искоришћени природни потенцијали за наводњавање усева; • Сточарска производња недовољно заступљена и развијена; • Недовољно развијене алтернативне делатности на селу, које би спречиле миграције становништва и обезбедиле већи животни стандард, као што су: разне занатске делатности, посебно у области прераде пољопривредних производа, туризма, производње цвећа и сл.;
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
• Коришћење средстава фондова ЕУ у периоду 2014-2020, посебно за програме прекограничне сарадње и регионалног удруживања у пољопривреди; • Висока и стално растућа тражња за традиционалним производима са ознакама географског порекла; • Позитивни трендови тражње високо квалитетних прехранбених производа произведених у малим занатским погонима по традиционалним рецептурама; • Високе цене и висока и стално растућа тражња за органским производима и прерађевинама од органских	• Неповољно пословно окружење: високи порези на зараде на сектору правних лица и предузетника; високе каматне стопе; отежана наплата потраживања; висока задуженост и неликвидност у привреди и пољопривреди; • Променљива аграрна политика и недовољна буџетска подшка инвестицијама у пољопривредну производњу; • Нестабилност политичког амбијента и висок уплив политике у економске и инвестиционе одлуке; • Недовољно развијена политика конкуренције на домаћем тржишту и

производа на светском тржишту; • Висока тражња на светском тржишту за брендираним производима, произведеним уз поштовање стандарда квалитета; • Прекогранична сарадња и регионално удруживање;	незадовољавајућа улога државе на плану заштите конкуренције; • Заступљеност сиве економије, која води нелојалној конкуренцији пословних субјеката; • Све већи и израженији захтеви потрошача на светском тржишту у погледу стандарда квалитета и безбедности хране, бренда, ознака географског порекла и сл.

6.5. ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ, МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
1. ОДРЖИВИ ПРИВРЕДНИ РАСТ	1.1. Повећање конкурентности пољопривреде и развој малих прерађивачких капацитета у пољопривреди	1.1.1. подстицање пераде пољопривредних производа у циљу стварања додате вредности
		1.1.2. Едукација произвођача ради унапређења пољопривредне производње
		1.1.3. Подршка удруженом пласману пољопривредних производа
		1.1.4. Подршка увођењу стандарда квалитета, ознака географског порекла традиционалних прехранбених производа и побољшање маркетинга пољопривредних производа
		1.1.5. Подршка органској пољопривредној производњи
	1.2. Одрживо управљање природним ресурсима	1.2.1. Развој руралне економије са акцентом на заштиту земљишних ресурса
		1.2.2. Развој руралне економије кроз одрживо управљање водним ресурсима
		1.2.3. Развој руралне економије кроз популаризацију органског начина пољопривредне производње
	1.3. Диверсификација економских активности на селу	1.3.1. Подршка развоју непољопривредних делатности на пољопривредним газдинствима (туризам и стари занати)
		1.3.2. Подршка развоју туризма на пољопривредним газдинствима
		1.3.3. Подршка организовању догађаја од значаја за развој туризма (манифестације, сајмови и др.)

7. ОБРАЗОВАЊЕ

Образовање представља кључну делатност у развоју сваке заједнице и сваког друштва. Образовање омогућава развој знања, вештина и ставова који кроз примену стварају економску и друштвену ефикасност и просперитет. Без образовања не може да буде друштва утемељеног на знању, као ни паметног, одрживог и укључивог раста како га дефинише Стратегија Европа 2020. Образовање омогућује прилагодљивост и запошљивост радне снаге, а улагања у његов развој кроз повећања квалитета и кориштење модерних метода и технологија који остварују дугорочно одрживи највећи поврат инвестиције за друштво у целини.

Један од четири стуба која подржавају главна питања Стратегија Европске Уније за Дунавски регион јесте изградња просперитета у Дунавском региону. Стуб подразумева развој друштва знања кроз научна истраживања, образовање и информационе технологије као и улагање у људе и вештине. Развој образовања и вештина дефинише како је „улагање у људе потребно да би регион могао да одрживо напредује и расте, дајући приоритет знању и инклузији. Надовезујући се на успехе делова региона, отвориће се приступ за даље образовање, и модернизацију образовања и социјалне подршке.“

Стратегије развоја образовања у Србији до 2020. године јасно дефинише како је „систем образовања најважнији елемент животне и развојне инфраструктуре сваког појединца, друштва и државе јер његов укупан ефекат одређује обим, квалитет и ефекте изградње и коришћења свих других система и ресурса, као и укупан квалитет живота и развојне потенцијале појединаца и заједнице.“ Разумљиво је тада како „систем образовања треба да се развија тако да своју улогу остварује правовремено, квалитетно и ефикасно због чега се и израђује, усваја и спроводи стратегија његовог развоја.“

Стратегија даље наводи како је „мисија система образовања којом се исказује сврха постојања образовања са становишта спољњег света, тј. изражавају кључне дугорочне улоге образовања за потребе економског, социјалног, научно-технолошког, културног и другог развоја друштва у целини и за развој стваралачких и радних потенцијала и квалитета живота сваког грађанина Републике Србије“.

Стратегија утврђује следеће циљеве дугорочног развоја образовања који су обавезујући за образовни систем у целини и за сваки његов део:

- 1) повећање квалитета процеса и исхода образовања до максимално достигнутог нивоа - оног који проистиче из научних сазнања о образовању и угледне образовне праксе;
- 2) повећање обухвата становништва Републике Србије на свим образовним нивоима, од предшколског васпитања и образовања до целоживотног учења;
- 3) достизање и одржавање релевантности образовања, посебно оног које се потпуно или делимично финансира из јавних извора, тако што ће се структура система образовања усагласити

са непосредним и развојним потребама појединаца, економског, социјалног, културног, истраживачког, образовног, јавног, административног и других система;

4) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања, односно завршавање образовања у предвиђеном року, са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања.

На територији општине Бач налазе се 1 предшколаска установа, 5 основних школа и 1 средња школа. Предшколска установа „Колибри“ има 7 узрасних гупа (три припремне групе и четири групе целодневног боравка деце од 2-6 година), капацитета 150-оро деце и обухвата одељења на територији општине Бач: Бач, Мали Бач, Бођани, Бачко Ново Село, Плавна и Селенча

Основно образовање се реализује у пет основних школа и то у основној школи „Вук Караџић“ у Бачу, „Јан Колар“ у Селенчи, „Алекса Шантић“ у Вајској, подручној школи у Бођанима, „И.Л.Рибар“ у Плавни, „Моша Пијаде“ у Бачком Новом Селу.

Пољопривредна школа у Бачу уписује три смера: пољопривредног техничара, руковаоца-механичара пољопривредне технике и произвођача прехранбених производа

На основу СВОТ анализе утврђени су следећи кључни фактори који приказују унутрашње снаге и слабости система образовања у Општини Бач, као и спољне прилике и претње са којима се систем образовања суочава.

7.1 СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Људски ресурси • Постојање образовних установа • Искуство у изради акционих планова у образовању • Искуство у писању пројеката • Искуство у тимском раду • Отвореност образовних установа • Постојање ППГ у сваком насељеном месту • Имплементација инклузивног образовања – финансијска подршка • Добра сарадња са родитељима и локалном самоуправом • Промовисање афирмативних мера које спроводи НВО Младост	• Велики број запослених – путника • Дотрајалост објеката и опреме • Недовољна опремљеност наставним средствима • Финансијска подршка у едукацији наставног особља и учешћу на пројектима • Низак ниво награђивања „добре праксе“ ученика • Незапосленост родитеља • Недовољно финансијских средстава за стипендирање и путне трошкове за средњошколце ромске популације
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Доступност и стручност лица у писању пројеката • Прекогранична и међународна сарадња • Приступ разним фондовима • Појачан рад са талентованим ученицима • Отварање регионалног центра за запошљавање и образовање; образовања одраслих, школе у природи, еко-центра • Могућност отварања целодневног боравка у ОШ и ПУ • Безбедност деце подићи на виши ниво • Увођење централне базе података • Израда акционог плана Општине Бач за образовање (период 2014-2020) • Промовисање рада образовних установа	• Потреба познавања језика на ком се изводи настава • Процент ангажовања у малим школама • Неусаглашеност подзаконских аката са постојећим законима • Мали број ученика – низак природни прираштај и миграција ка великим градовима • Миграције • Административне препреке • Недовољна приступачност институцијама особа с инвалидитетом

7.2 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
1. Унапређење квалитета и доступности система образовања	1.1. Развој и подизање нивоа васпитања и образовања, ваннаставне едукације, делатности осталог образовања и целоживотног учења	1.1.1. Унапређење образовног система и усклађивање с потребама тржишта рада
		1.1.2. Потицање развоја целоживотног образовања
	1.2. Изградња нових, адаптација старих објеката и побољшање услова рада и образовања	1.2.1. Унапређење наставне и ненаставне инфраструктуре и безбедности ученика
2. Стратешко умрежавање и међусекторска сарадња на подручју унапређења система образовања	2.1. Јачање капацитета локалних партнера и подизање квалитета сарадње свих институција у систему образовања	2.1.1. Јачање повезивања и улоге локалних партнерства
		2.1.2. Јачање институционалних капацитета за вођење развоја образовања те кориштење средстава из фондова ЕУ
	2.2. Пружање потпоре ОЦД-има у спровођењу иницијатива у развоју образовања	2.2.1. Јачање капацитета организација цивилног друштва

8 СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

Стратегија развоја Социјалне заштите Републике Србије из 2005. дефинише област социјалне заштите као „усмерена ка побољшању социјалног статуса грађана на личном, породичном и ширем социјалном плану. Социјална заштита треба да јача друштвену кохезију и да негује независност и способност људи да помогну сами себи.“

Истовремено наводи како „ефикасан систем социјалне заштите треба да одговори на потребе грађана у новим околностима и да подржава рањиве и маргинализоване појединце и групе којима је неопходна организована помоћ заједнице и државе, као и грађане који нису у стању да учешћем у економској активности обезбеде своју егзистенцију.“

Република Србија као чланица Савета Европе, промовише социјалну кохезију остваривањем следећих конкретних циљева:

- гарантовања адекватног нивоа социјалне заштите;
- подстицања запошљавања, континуираног стицања вештина и поштовања права радника;
- обезбеђења заштите најрањивијих друштвених група;
- промоције једнаких могућности грађана;
- забране социјалног искључивања и дискриминације;
- европске сарадње у процесима миграције становништва.

Стратегија одрживог развоја Републике Србије 2007-2017. дефинише одрживи развој као: „Спречавање стварања новог сиромаштва услед реструктурирања привреде омогућавањем угроженим категоријама да искористе предности нових привредних шанси, и одржање и унапређење мреже социјалне сигурности за најугроженије групе, посебно у најнеразвијенијим областима, кроз ефикасну примену постојећих и осмишљавање нових програма, мера и активности.“

Стратегија прецизира неопходност унапређења степена социјалне сигурности, кроз модернизацију система социјалне сигурности и обезбеђивање њеног минимума за све чланове друштва, уз јачање одговорности појединца, стварање финансијски одрживог система социјалног осигурања.

Визија:

Како би општина Бач била савремена, безбедна и економски развијена општина која обезбеђује пуну социјалну сигурност свих својих становника, засновану на раду, солидарности, једнакости и хуманости, у периоду 2014 – 2020. посебно ћемо се бавити унапређењем нивоа социјалне сигурности свих становника општине кроз развијање одрживог, ефикасног и свима једнако доступног система социјалне заштите.

У Општини Бач постоје следеће установе социјалне заштите: Центар за социјални рад. Такође,

постоји више организација и удружења грађана које се баве проблематиком социјалне заштите грађана.

8.1 Центар за социјални рад у Општини Бач

Центар за социјални рад општине Бач припада Јужнобачком округу. У Центру за социјални рад је запослено 7 радника на неодређено време. Грађани могу да поднесу захтеве за остваривање права на новчану социјалну помоћ, додатак за помоћ и негу другог лица, право на смештај у установу, право на једнократну помоћ.

Пружа се саветодавна подршка хранитељским породицама са дететом или одраслим члановима, некад на њихову иницијативу, а некад на иницијативу водитеља случаја током праћења реализације плана услуга корисника. Пунолетним корисницима су пружане услуге саветовања и медијације, подршке породицама у кризи, породичног саветовања и породичне терапије, терапије душево оболелим лицима, жртвама насиља. Биле су им доступне двадесетчетворосатне услуге СОС телефона.

Најчешешћи разлози због којих су деца под старатељством су неадекватно вршење родитељског права – занемаривање и спреченост родитеља да врше родитељско право услед болести, а затим смрт родитеља.

Деца су у оквиру редовне делатности центра и пројекта „Породично саветовалиште“ под покровитељством Покрајинског секретаријата за здравство, социјалну политику и демографију“ била укључена у програме помоћи породицама у кризи у виду саветовања и терапије, подршке жртвама насиља, едукације из области партнерских односа и болести зависности.

Највише је захтева за достављање мишљења у споровима родитеља око повере деце у оквиру бракоразвода и раскида ванбрачних заједница, затим за регулисање личних односа између родитеља и деце, а мање у оквиру припремног поступака према малолетним починиоцима кривичних дела.

Насиље је искључиво заступљено у биолошким породицама. Доминанте жртве насиља су деца и жене. Доминатни облик насиља је физички од стране супружника (код жена), а занемаривање од стране родитеља код деце. Насиље над женама су претежно пријављивале саме жртве, а над децом полиција, школе и орган старатељства по службеној дужности. Насиље су у подједнакој мери пријављивале жртве и чланови породице.

Услуге Центра за социјални рад су и: неодложне интервенције претежно због насиља у породици, а мање услед породичних спорења, највише у категорији одраслих; услуге процене и планирања; корисницима су пружане услуге саветовања-пре свега усмеравање особа у стању социјалне потребе („од помоћи до самопомоћи“), саветовања услед породичне кризе, подршке жртвама насиља, родитељима у васпитању деце; дневне услуге у заједници; социјално становање у заштићеним условима (самохране родитељи, избегла лица, самци, жртве породично насиља,

особе са блажим душевним сметњама); саветодавно-терапијске и социо-едукативне услуге; пружане су интензивне услуге саветовања породицамау кризи, хранитељским породицама, породицама у којима је присутно насиље-претежно породицама особа са сметњама у развоју и душевним сметњама.

Послови Центра за социјални рад општине Бач су обимни, са великим бројем материјалних давања, како из буџета Р.Србије (новчана социјална помоћ, додатак за помоћ и негу), тако и из буџета локалне самоуправе (једнократне новчане помоћи, трошкови сахране). Највише је корисника из категорије старијих, а затим деце, које представљају највурнелабилније категорије. Међу материјално угроженим породицама највише је одраслих (укључујући и радно способно становништво које је тешко запошљиво) и они су најчешћи корисници новчане социјалне помоћи и једнократних помоћи. Доминантни облик смештаја старих лица је домски, а деце породични. На домском смештају су искључиво деца са сметњама у психофизичком развоју, што је случај и са младим и одраслим корисницима. Према деци која су лишена родитељског права постављан је старатељ, а под старатељском заштитом су и пунолетна лица која су лишена пословне способности. Неке услуге социјалне заштите (помоћ у кући старим особама и услуге породичног саветовања и терапије) су пројекто финансиране, односно нису успостављене као локалне услуге. Најсложенији послови у центру тицали су се заштите жртава породичног насиља, деце без родитељског старања и породица у кризи.

Због свега горе наведеног запосленима је неопходно континуирано стручно усавршавање, као и предузимање мера превенције демотивације на послу услед преобиних захтева корисника на које не могу одговорити због ограничених људских капацитета.

На основу СВОТ анализе утврђени су следећи кључни фактори који приказују унутрашње снаге и слабости система социјалне заштите у Општини Бач, као и спољне прилике и претње са којима се систем социјалне заштите суочава.

Центар за социјални рад Бач континуирано кроз пројекте координира спровођење услуге помоћи у кући старима и особама са инвалидитетом. У року 2017 и 2018 године укупно је било 110 корисника, а услуга се пружала кроз ангажовање лиценциране агенције и запошљавање 10 геронтодомаћица. Такође, први пут је, у оквиру истог пројекта отворена вешерница у којој су запослене 3 жене које припадају теже запошљивој категорији, која пруже услугу прања и пеглања веша за кориснике услуге помоћи у кући, а која ће своје пословање наставити од 2019 године на принципима социјалног предузетништва.

8.2 СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Стручност • Одговарајућа структура стручних кадрова (социјални радници, психолози, педагози) • Спремност различитих актера социјалне заштите на међуинституционалну и међусекторску сарадњу (Центар за социјални рад, Црвени крст, Предшколска установа Колибри, Основне школе у свим насељеним местима, Средња пољопривредна школа, Дом здравља, Општинско удружење пензионера, Општинско удружење инвалида рада и друга удружења и подружнице које се баве социјалним друштвеним групама) • Стручно усаврашавање кадрова • Мотивација кадрова • Вештине комуникације у тимском планирању, одлучивању и раду • Материјално-технички услови за рад • Умрежавање и партнерство • Реализовани пројекти социјалне заштите самостално или кроз партнерство јавног и цивилног сектора • Постигнути резултати у досадашњим пројектима • Почетак рада Дневног боравка за децу и особе са посебним потребама у оквиру Удружења грађана Културно-етнолошки клуб	• Нејасно дефинисане процедуре спровођења социјалне заштите • Недостатак броја извршилаца у систему социјалне заштите – „сагоревање“ запослених услед преоптерећености • Слабо развијен невладин сектор (кадровски, структурално, финансијски...) • Недовољно издвојених средстава за сврху социјалне заштите • Раст популације старих и недовољна брига о популацији старих • Пораст насиља – у породици и генерално • Предрасуде средине • Разуђеност насеља – ограничен приступ услугама • Неприступачност јавних објеката ОСИ - Недостатак радног простора

„ИСКОН“	
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Успостављање међусекторске сарадње у разним областима и на свим нивоима • Партнерски пројекти са страним и домаћим НВО • Разумевање и подршка локалне самоуправе, посебно код развијања нових услуга, радних група и финансијских извора у заједници • Развој и иновативност отворених видова заштите у локалној заједници (Геронтолошки центар - клуб за старе, Дневни боравак за децу и лица са посебним потребама, Хранитељство, Ресурсни центар за људске ресурсе друштвене делатности и локално-економски развој) • Сарадња са приватним сектором у циљу њиховог информисања о могућностима укључивања у пружање социјалних услуга у заједници • Мотивисање медија за праћење развоја социјалне заштите у општини Бач • Мотивисање других актера у заједници за развој социјалне заштите • Едукација и доедукација кадрова и локалног становништва и информисање о свим начинима, методама и дефиницијама имплементације социјалне заштите на локалном , државном, регионалном и	• Велика незапосленост • Недостатк финансија – економска криза • Некоординираност рада државних и локалних институција • Недовољно развијен цивилни сектор резултира оскудним могућностима пружања услуга • Незаинтересованост локалног становништва да активно учествује у решавању питања везаних за друштвену заједницу • Лимитирање броја запослених у јавном сектору – забрана запошљавања нових кадрова

међунационалном нивоу (прописи, закони, методологија и начин рада, стручно усавршавање и др.), на разне начине (усмено, електронски, путем штампаних издања и на друге начине) • Транспарентнији приступ комуникацији у односу са корисницима ромске заједнице	

8.3 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
1. Умрежавање ресурса, развијање партнерстава и подстицање сарадње међу институцијама који се баве социјалном заштитом	1.1.Јачање и афирмација сарадње и партнерских односа у области социјалне заштите	1.1.1.Успостављање и јачање координације свих укључених са циљевима бољег увида у рад, садржај активности, мониторинга и евалуације, те анализе капацитета ресурса
		1.1.2.Унапређење расположивости и искористивости података, размене информација везаних за ресурсе који се баве социјалном заштитом
	1.2.Подстицање научно-истраживачке сарадње у подручју социјалне заштите	1.2.1. Успоставити сарадњу са научно истраживачким и образовним институцијама ради унапређења људских ресурса
2. Јачање и афирмација локалних капацитета за пружање услуга социјалне заштите	2.1.Унапређење финансирања радних тела, програма, садржаја, пројеката и других активности везаних за социјалну заштиту	2.1.1.Обезбеђивање финансијске подршке за реализацију програма и пројеката из области социјалне заштите и пружања социјалних услуга на локалном нивоу
		2.1.2.Оснивање нових клубова, секција, радних група, тимова и сл. везаних за рад у области социјалне заштите
	2.2.Развој људских ресурса у подручју социјалне заштите и унапређење	2.2.1.Едукација људских ресурса који раде на унапређењу социјалне заштите у општини Бач кроз

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
	промоције активности и програма социјалне заштите	стручне обуке, сертификације, лиценцирања и обуку за писање пројеката 2.2.2. Промоција приоритета, мера и ресурса који се баве социјалном заштитом те организовање садржаја са циљем информисања локалног становништва о социјалним услугама на локалу
3. Развијање и имплементација нових и квалитетнијих услуга, савремених метода и примера добре праксе	3.1. Унапређење инфраструктуре објеката у којима се одвијају активности из области социјалне заштите и јачање капацитета стратешког планирања 3.2. Подизање квалитета услуга из подручја везаних за социјалну заштиту	3.1.1. Обезбеђавање услова за отварање нових институција, за обнову и опремање локалних објеката у којима се спроводе програми и услуге социјалне заштите 3.1.2. Израда стратешких докумената и акционих планова у области социјалне заштите 3.2.1. Примена примера добре праксе и имплементација савремених метода приликом спровођења мера и циљева ради унапређења социјалне заштите 3.2.2. Имплементација нових садржаја, услуга, мера и активности код постојећих и потенцијалних ресурса који ће омогућити учешће циљним групама социјалне заштите у активности и догађаје на свим нивоима

9 ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

9.1 Организациона структура примарне здравствене заштите у Општини Бач

Дом здравља обезбеђује примарну здравствену заштиту за подручје од 14.150 становника. Дом здравља на подручју општине чине: Дом здравља који се налази у Бачу са амбулантама које су лоциране у насељима: Бођани, Вајка, Плавна и Селенча. Кадровску структуру Дома здравља чине: 15 доктора медицине, 32 медицинска техничара, 6 доктора стоматологије, 5 стоматолошких техничара, 2 фармацеута, 10 фармацеутских техничара.

Одељење за здравствену заштиту жена налази се у склопу Службе за здравствену заштиту деце, школске деце и жена са поливалентном патронажом и дечијом и превентивном стоматологијом. Здравствену заштиту жена обезбеђује 1 лекар специјалиста гинекологије и акушерства и 1 медицински техничар. Кадровска структура је у складу са прописаним нормативом. Здравствена заштита деце и Здравствена заштита школске деце и омладине обезбеђена је кадровском структуром коју чине 1 педијатар, 1 лекар опште праксе и 2 медицинска техничара. У складу са прописаним нормативом, постоји дефицит - 1 медицинског техничара. Наведени кадар прати здравствено стање 834 предшколске деце и 1.823 школске деце и омладине.

Здравствена заштита одраслих обезбеђена је са 10 изабраних лекара и 12 медицинских техничара. Хитне медицинска помоћ обезбеђена је са 2 лекара и 4 медицинска техничара. Потребно је у наредном периоду улагати у опремање простора и набавку опреме. Специјалистичко-консултативне и Служба за радиолошку и лабораторијску дијагностику имају задовољавајући број извршилаца, али у наредном периоду је потребно упутити на специјализацију из биохермије једног лекара, такође унапређење у наредном периоду се односи на адаптацију простора и набавку опреме.

У структури морбидитета је навеће оптерећење масовним незаразним болестима које су у сталном порасту. Становништво је старо и као такво веома је подложно обољевању од хроничних болести. Такође, уочено је и померање старосне границе обољевања ка све млађој популацији. Масовне незаразне болести, посебно гојазност, хипертензија и дијабетес мелитус, све чешће се откривају и у дечијем узрасту. Број оболелих је сваке године све већи и веома често се дешава да се болест открива у одмаклој фази, када су компликације већ наступиле, када лечење постаје компликовано и скупо, а прогноза неизвесна. Имајући у виду ове чињенице, намеће се потреба интензивирања рада на унапређењу превентивних здравствених услуга које пружају лекари у примарном контакту, односно унапређење рада на промоцији здравих стилова живота и рада на раној детекцији масовних незаразних болести, како би се пре свега постигло откривање болести у раној фази повољној за лечење а у крајњем број оболелих смањено.

Досадашња пракса у систему здравствене заштите у целој земљи била је оријентисана готово искључиво ка куративним прегледима и услугама, док се на превенцији болести и јавном здрављу радило веома мало. Последњих година на националном нивоу инсистира се на унапређењу рада

на превенцији болести и повећању броја превентивних здравствених услуга у свакодневном раду. У непосредној вези са већ наведеним проблемима и активностима јесте и увођење система капитације као начина финансирања Дома здравља, али и самих лекара у примарном контакту. Због тога је потребно интензивирање рада на регистрацији корисника здравствене заштите и јачање улоге изабраног лекара у систему примарне здравствене заштите.

У остварењу ових циљева поред рада у Дому здравља неопходно је и ангажовање целе локалне заједнице. Дом здравља тесно сарађује са локалном самоуправом, Институтутом за јавно здравље и другим здравственим установама, бројним удружењима и невладиним организацијама, школама и предшколским установама и Центром за социјални рад. Координација активности свих наведених структура на пољу јавног здравља врло је изазован и тежак посао. Због тога је неопходна и препоручује се израда Стратешког плана Дома здравља у наредном периоду.

9.2 СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Увођење процеса акредитација Дома здравља • Едукован кадар • Добра организација здравствене службе • Мотивисан кадар • Адекватна опрема • Адекватан простор • Мултисекторска сарадња на решавању приоритетних проблема у области здравствене заштите • Подршка оснивача	• Недовољно развијена специјалистичка служба • Недостатак кадра у хитној медицинској помоћи • Непостојање плана технолошког развоја установе • Мали број уведених нових технологија у раду • Немогућност додатног финансирања
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Унапређење квалитета рада • Учествовање у пројектним активностима • Увођење нових технологија у раду • Додатно финансирање и набавка опреме кроз пројектне активности	• Пораст броја хроничних незаразних обољења (кардиоваскуларне болести, малигне болести, плућне болести, дијабетес) • Законска регулативе, која онемогућава ново запошљавање у здравству • Отежано упућивање лекара на специјализацију • Закон о централизованим јавним набавкама који отежава набавку адекватне опреме и медицинских средстава

9.3 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. Унапређење услуга здравствене заштите	1.1. Јачање људских ресурса у здравственим установама	1.1.1. Запошљавање у складу са здравственим потребама и прописаним нормативима
		1.1.2. Континуирано стручно усавршавање постојећег кадра
		1.1.3. Унапређење система мотивације запослених
		1.1.4. Већа подршка оснивача и покрајинских органа установама
		1.1.5. Планирање и отварање могућности за нове специјализације лекара
		1.1.6. Формирање партнерстава за писање пројектних апликација
1.4. Јачање техничких капацитета и увођење нових технологија у здравственим установама	1.4.1. Увођење нових технологија кроз набавку и инсталацију потребне савремене медицинске опреме и апарата.	
		1.5. Унапређење транспарентности и односа са јавношћу
1.5.1. Унапредити сарадњу са медијима и промовисати здраве стилове живота	2.1. Промоција јавног здравља, борба против масовних незарзних болести и унапређење здравственог	2.1.1. Проширивање задатака локалних савета за здравље на област јавног здравља

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	стања становништва	2.1.2. Едукација чланова савета за здравље од стране Института за јавно здравље Војводине и надлежног Завода за јавно здравље 2.1.3. Јавна расправа уз партиципацију свих заинтересованих страна за јавно здравље (НВО, индустрија, јавна предузећа...) 2.1.4. Креирања локалне Стратегије за унапређење здравља становништва са акционим планом 2.1.5. Промовисање здравља младих и деце, здраве исхране и превенције гојазности 2.1.6. Превентивне активности и скрининзи на дијабетес, кардиоваскуларне болести, малигне и друге болести

10 ДРУШТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ- МЛАДИ; НВО, КУЛТУРА, РЕЛИГИЈА МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ И СПОРТ

10.1 АНАЛИЗА СТАЊА

10.2 МЛАДИ

10.2.1 Демографски подаци

У општини Бач број младих константно се смањује, па је у односу на попис из 2002. године, у 2011. години број младих становника општине опао. Значајан пад бележи се у свим категоријама младих.

КАТЕГОРИЈЕ		Попис 2002.		Попис 2011.	
		Број	Удео у укупном становништву (%)	Број	Удео у укупном становништву (%)
15-19	Укупно	1.126	6,92	926	6,42
	мушко	527	3,23	480	3,33
	женско	549	3,37	446	3,09
20-24	Укупно	1.087	6,68	939	6,58
	мушко	573	3,52	477	3,31
	женско	514	3,15	462	3,20
25-29	Укупно	1.014	6,23	937	6,50
	мушко	541	3,32	515	3,57
	женско	473	2,90	422	2,92

Табела 10. Број становника у категорији младих у општини Бач ⁷

⁷ Извор: Републички завод за статистику

10.2.2 Стручна спрема и писменост

На основу података о структури становништва старијег од 15 година, а према школској спреми у општини Бач највећи број становника је са средњом стручном спремом, док број становника са високом стручном спремом значајно опада. Посебно је забрињавајућа чињеница што је број становника без основног образовања, односно са непотпуним основним образовањем виши од 25%, иако је тај тренд у односу на 2002. смањен.

	Попис 2002.			Попис 2011.		
	укупно	младићи	девојке	укупно	младићи	девојке
Укупно становништво 15 и више година	13547	6566	6981	12421	6111	6310
Без школске спреме	991	272	729	482	108	374
Непотпуно основно образовање	3438	1407	2031	2243	841	1402
Основно образовање	3850	1836	2014	3704	1796	1908
Средње образовање	4527	2645	1882	5189	2987	2202
Више образовање	355	186	169	332	172	160
Високо образовање	276	164	112	459	202	257
Непознато	110	76	44	12	5	7

Табела 11. Стручна спрема у општини Бач особа старијих од 15 година⁸

Према попису из 2011. године, 351 лице је регистровано као неписмено, односно 2,67% становништва. Од тога, неписмених младих узраста од 10-14 година регистровано је двоје, младих узраста од 15-19 година регистровано је троје и неписмених особа у категорији од 20-34 године регистровано је 27. Компјутерски писмене особе старије од 15 година чине 24,38% од укупног броја становника.

⁸ Извор: Републички завод за статистику

Категорије	ОПШТИНА БАЧ			
	УКУПНО	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
УКУПНО	12421	3029	2031	7361
мушкарци	6111	1574	1071	3466
жене	6310	1455	960	3895

Табела 12. Структура становништва старијег од 15 година према компјутерској писмености и полу⁹

10.2.3 Запошљавање младих

Запошљавање је један од кључних изазова са којим се суочавају млади у општини Бач. Навјећи број незапослених лица у општини чине млади у категорији од 20 до 24 година старости.

НЕЗАПОСЛЕНА ЛИЦА				
ГОДИНЕ СТАРОСТИ		УКУПНО	ЖЕНЕ	МУШКАРЦИ
	Особе старије од 15 година	1195	549	1744
	15-19 година	57	25	82
	20-24 година	196	89	285
	25-29 година	188	94	282
	30-39 година	197	97	294
	40-49 година	164	84	248
	50 – 65 година	393	160	553

Табела 13. Структура незапослених лица према полу и старости на крају марта 2014. године¹⁰

⁹ Извор: Републички завод за статистику

¹⁰ Извор: Национална служба за запошљавање

Од укупно 329 предузетника и 137 привредна друштва у општини Бач (извор: АПР, фебруар 2018.), није познато који је број младих предузетника. У општини није израђен Акциони план запошљавања младих и реализује се врло мали број програма стручних пракси.

10.2.4 Ресурси доступни младима

Канцеларија за младе је основана 2011. године, у оквиру Општинске управе Бач – Одељење за општу управу, друштвене делатности и заједничке послове, али за сада није реализовала значајније пројекте у области унапређења положаја младих у заједници.

2009. године од стране Скупштине општине Бач основан је **Савет за младе**, који тренутно не врши предвиђене активности. У Савет је именовано седам лица, са задатком да иницира и учествује у изради локалне омладинске политике у области: образовања, спорта, коришћења слободног времена, праћења запослености, информисања, обезбеђивању једнаких шанси, здравства, културе и другим областима од значаја за младе. Савет има надлежност да учествује у изради посебних локалних акционих планова, програма и политика у складу са Националном стратегијом за младе и прати њихово остваривање, даје мишљење о питањима од значаја за младе, даје мишљење на нацрте прописа и одлука које доноси Скупштина општине Бач; подстиче сарадњу између Општинске управе и омладинских организација и удружења и даје подршку реализацији њихових активности.

У општини Бач није израђен **Локални акциони план за младе**.

Општина не издваја посебна **средства за финансирање** рада удружења младих, нити има посебан фонд за финансирање активности и потреба младих већ ова активност спроводи у оквиру финансирања програма и пројекта Удружења са територије општине Бач.

У општини је регистровано и делује два **удружења младих**, по једно у Бачу и Селенчи.

- Удружење омладине ЕНТЕР Бач;
- Омладинска организација PLAY Селенча.

Удружења младих просечно спроведу више од 3 пројекта и минимум 5 акција годишње. Акције и пројекти су у највећој мери финансирани од стране покрајинских и републичких институција и фондова, а готово занемарљиво од стране локалне самоуправе.

У општини Бач се формално образовање младих врши у средњој Пољопривредној школи. Пољопривредна школа Бач је основана 1995. године. Школа се бави образовањем ученика у области пољопривреде, производње и прераде хране. Данас, школа врши образовање ученика у

три образовна профила, и то: Пољопривредни техничар, Руковалац-механичар пољопривредне технике, Цвећар-вртлар.

Већина средњошколаца из општине Бач се образује у другим општинама: Оџацима, Бачкој Паланци, Сомбору или Новом Саду.

У области **образовања** неформалну едукацију младима пружају: Центар за социјални рад, Национална служба за запошљавање, Дом здравља Бач, Полицијска станица Бач, Црвени крст и друга удружења.

Неформално образовање које је доступно младима у општини најчешће је организовано кроз следеће програме:

- Обуке професионалне оријентације;
- Едукације у области здравља (превенције болести зависности, репродуктивно здравље младих);
- Партнерски односи и насиље (насиље у породици, насиље на спортским приредбама...);
- Вршњачко насиље;
- Безбедност у саобраћају;
- Обуке у писању пројеката и бизнис планова;
- Едукације из области запошљавања.

Млади у општини Бач након завршене основне школе у великом броју напуштају општину како би се школовали у другим образовним центрима. Одређени број младих одлази на студије у иностранство (најчешће Републику Словачку) и врло мали број њих се враћа да живи у општини.

Млади нису укључени у процес доношења одлука на локалном нивоу, с обзиром на чињеницу да се успостављена радна тела не састају нити спроводе додељене активности.

10.2.5 Здравље младих

Дом здравља Бач пружа здравствене услуге становницима са боравиштем на територији општине Бач. Здравствена заштита у општини Бач организована је кроз пет здравствених амбуланти (Селенча, Вајска, Бођани, Бачко Ново Село, Плавна) и Дом здравља у насељу Бач са следећим организационим јединицама:

- Служба за здравствену заштиту одраслих са хитном медицинском помоћи, здравственом заштитом запослених, кућним лечењем и негом и стоматолошком делатношћу;
- Служба за здравствену заштиту деце, школске деце и жена, са поливалентном патронажом и дечијом и превентивном стоматологијом;

- Служба за радиолошку и лабораторијску дијагностику, физикалну медицину и рехабилитацију и специјалистичко-консултативну делатност;
- Служба за фармацеутску здравствену заштиту - Апотека, у оквиру које се формирају уже организационе јединице у свим насељеним местима;
- Служба за правне, економско-финансијске, техничке и друге сличне послове.

Кроз обављање здравствене делатности на примарном нивоу Дом здравља промовише здравље и пружа превентивне, дијагностичке, терапијске и рехабилитационе услуге за све категорије становништва из опште медицине, педијатрије, гинекологије и акушерства, хитне медицинске помоћи, медицине рада, физикалне медицине и рехабилитације, лабораторијске дијагностике, здравствене неге, стоматологије, фармацеутске делатности као и консултативну делатност из интерне медицине и других специјалистичких услуга. Сви побројани капацитети у области здравствене заштите стоје на располагању и младима. У дому здравља Бач није оформљено Саветовалиште за младе.

10.2.6 Волонтерски рад

У општини постоји веома мали број волонтера, па се предлаже формирање Волонтерског центра и организовање волонтера у оквиру стручних пракси.

Волонтери немају волонтерске пасоше и књижице, а до сада су били активни током одржавања Међународног волонтерског кампа „I care for Bach...“ , у КУД-овима, невладиним организацијама и током неколицине хуманитарних акција и догађаја од опште друштвене важности.

Удружења младих минимум једном годишње организују радне акције, док се омладински кампови у општини не одржавају.

10.2.7 Безбедност младих

Према извештају Полицијске станице Бач, на дан 01. априла 2014. године, малолетничка деликвенција на територији општине Бач, у периоду 2009-2013. године, узимајући у обзир број извршених деликата из области ЈРМ-а (јавни ред и мир), области безбедности саобраћаја и области општег криминалитета, није забрињавајућа. Извршени деликти се не везују за одређену просторну расподелу извршења дела. У извршењима деликата из области прекршаја ЈРМ-а, безбедности саобраћаја и извршења кривичних дела није уочена појава повратника, који се везују за одређени начин извршења кривичних дела и прекршаја по било ком основу.

Телефон „СОС“, као посебна услуга пружања заштите грађанима не постоји, па се грађани позивом на број 192 обраћају свим релевантним институцијама заштите.

Полицијска станица Бач, у сарадњи са Центром за социјални рад, Тужилаштом, локалном смоуправом и њеним органима, јавним институцијама, невладиним организацијама, привредним субјектима и другим релевантним субјектима, спроводи извршење васпитних мера – мера упозорења и усмеравања - посебне обавезе – „Обављање, без накнаде, рада или посла“ на територији општине Бач. Ова мера је намењена малолетним лицима која су извршила лакша

кривична дела, а регулисана је Законом о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичнопрвној заштити малолетних лица и Законом о социјално заштити.

10.2.8 Информисање младих

Најчешћи извори информисања младих у општини су друштвене мреже, мејлинг листе и веб сајт општине путем којих се дистрибуирају информације од локалног значаја. Уопштено, правовремено информисање младих о информацијама од локалног значаја је на незавидном нивоу

10.2.9 Слободно време младих

Садржаји намењени младима су организовани кроз: ангажовање у КУД-овима, у спортским клубовима кроз различите спортске активности, у омладинским организацијама, повремено у Културном центру и присуство на манифестацијама.

10.3 НВО

У општини Бач регистровано је више од 40 невладиних организација и удружења грађана. Највећи број НВО делује у области организовања манифестација локалног и туристичког карактера, очувања традиције и националног идентитета, мањи број организација се бави екологијом и заштитом животне средине, омладином, социјалном заштитом и тсл.

Локална удружења се делом финансирају из буџета локалне самоуправе, а чешће из других извора и фондова. Већина организација нема сопствени простор, а оне које су добиле простор од општине обављају активности у неусловним просторијама које захтевају адаптацију и привођење намени.

За невладин сектор је из буџета општине Бач у 2018. години опредељено је 6 милиона динара, а расподела средстава се врши путем јавног конкурса.

Одређени број удружења има сарадњу са другим удружењима ван општине Бач. Сарадња се у највећој мери своди на посете приликом организовања појединих активности. Врло мали број организација има учешће у партнерским пројектима, на свим нивоима.

Удружења која делују у општини Бач су:

1. УДРУЖЕЊА ЖЕНА:

- Удружење жена „КОЛЕВКА БАЧКЕ“ Бач;
- Удружење жена „РУКА РУЦИ“ Плавна;
- Удружење жена „ПЛАВНА“ Плавна;
- Удружење жена „СУНЦОКРЕТ“ Вајска;
- Удружење жена „ДУГА“ Селенча;
- Женско еколошко друштво „ЖЕД“ Бачко Ново Село;
- Женска секција при Матици Слвачкој (Селенча),
- Удружење жена "Активна жена" Бач.

2. ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ РАЗЛИЧИТИХ СОЦИЈАЛНИХ КАТЕГОРИЈА:

- Друштво за борбу против шећерне болести општине Бач;
- Општинска организација инвалида рада Бач;
- Општинско удружење пензионера Бач;
- Савез удружења бораца народноослободилачког рата општине Бач;
- Културно-етнолошки клуб „ИСКОН“ Бач.

3. ХУМАНИТАРНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ:

- Црвени крст Бач.

4. ОБРАЗОВНЕ и КУЛТУРНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ:

- Радио клуб „НИКОЛА ТЕСЛА“ Бач;
- Савез здравствених радника општине Бач;
- КУД „Младост“ Бач;

- Културно-етнолошки клуб ИСКОН;
  - Удружење за развој руралног и еко туризма „БАЧ У СРЦУ БАЧКЕ“.
- 5. ОМЛАДИНСКЕ И СТУДЕНТСКЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ:**
- Удружење омладине „ЕНТЕР“ Бач;
  - Омладинска организација „PLAY“ Селенча.
- 6. ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈЕ НЕГУЈУ КУЛТУРУ И УМЕТОСТ:**
- Градски хор „Невен“, Бач;
  - КУД „МЛАДОСТ“ Бач;
  - Камерни хор „Zvonу“, Селенча;
  - Хор „Zvončekу“ и оркестар основне школе „Јан Колар“, Селенча;
  - Хрватско културно-пјевачко удружење ЗОРА, Вајска;
  - Удружење за очување културе, традиције и уметности Селенча, Селенча;
  - Културно-етнолошки клуб „ИСКОН“ Бач;
  - Удружење грађана „Пријатељи деце Бача“ Бач;
  - Удружење Св. Војтеха МС Селенча.
- 7. ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈЕ НЕГУЈУ ТРАДИЦИОНАЛНЕ ВРЕДНОСТИ:**
- Културно-уметничко друштво „МЛАДОСТ“ Бач;
  - Завичајно удружење Крајишких Срба „ПЕТАР КОЧИЋ“, Бач;
  - Удружење грађана „ТРАГОВИ ШОКАЦА“, Бач;
  - Културно-етнолошки клуб „ИСКОН“ Бач;
  - Хрватско културно-уметничко-просветно друштво „МОСТОНГА“ Бач;
  - Мађарско културно-уметничко друштво „УЊИ БЕРНАРДИН“ Бач;
  - Хрватско културно-уметничко-просветно друштво „ДУКАТ“ Вајска-Бођани;
  - Мађарско културно-уметничко друштво „РАЗЛИЧАК“ Вајска;
  - Хрватско културно-уметничко-просветно друштво „МАТОШ“ Плавна;
  - Културно-уметничко друштво „ДУНАВАЦ“ Бачко Ново Село;
  - Културно-уметничко друштво „ЈАН КОЛАР“ Селенча;
  - Удружење Рома и Румуна „Младост“ Вајска;
  - Етно секција Матице Словачке.
- 8. ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОЈЕ СЕ БАВЕ ЕКОЛОГИЈОМ И ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ**
- Кинолошко друштво Бач;
  - Клуб за одгој и заштиту ситних животиња „Тврђава“ Бач;
  - Општинско удружење пчелара „Мостонга“ Бач;
  - Удружење одгајивача голубова српских високолетача СРБ 484 „Тврђава“ Бач;
  - Удружење за развој руралног и еко туризма „Бач у срцу Бачке“ Бач;
  - Ловачко удружење „Бач“ Бач;
  - Ловачко друштво „Фазан“ Бач;
  - Невладина организација „Дунав БНС“ Бачко Ново Село;;
  - Еколошко удружење за заштиту обале и тока реке Дунав „ШПИЦ“ Плавна, Бач
  - Клуб одгајивача ситних животиња Селенча;

- Удружење Економија 3, Бач
- Ловачко удружење „ЈАРЕБИЦА“ Селенча;
- Центар за органску производњу Селенча;
- Ловачко удружење „ФАЗАН ВАЈСКА“ Вајска;
- Ловачко друштво „СРНДАЋ“ Плавна.

10.4 КУЛТУРА

Иако располаже богатом културно-историјском баштином, у општини Бач је заступљен је скроман број различитих области културног стваралаштва. Најзаступљенији су фолклорно и народно стваралаштво, библиотечка делатност, певачке групе, хорови и школски хорови, а у мањој мери ликовно стваралаштво, драмско стваралаштво, рецитатори и сл.

Установе, удружења и организације које се баве културном делатношћу у општини су:

- Народна библиотека „Вук Караџић“;
- Фонд за очување културне и историјске баштине „Векови Бача“;
- Истурено одељење Ниже музичке школе „Стеван Христић“ из Бачке Паланке;
- Културно-уметничка друштва;
- Удружења жена;
- Омладинска удружења;
- Удружења која се баве културом;
- Удружења за очување традиције;
- Хорови и певачке групе.

10.4.1 Објекти и локалитети културе у општини Бач

Тврђава Бач - Први трагови о Бачу потичу још из периода цара Јустинијана I, када цар помиње Бач у свом писму 535. године. Бач је 873. године било Аварско утврђење. За време владавине Арпадовића, Бач је био краљевски град и седиште бискупије. Године 1241. у Бач су упали Монголи и разорили га. Тврђаву у Бачу, која је данас најстарија тврђава у Војводини, подигао је угарски краљ Роберт Анжујски у периоду између 1338. - 1342. године. Тврђава је подигнута на мањем острву насталом од меандра реке Мостонге. Спада у такозване "Водене Градове", јер је са свих страна била опасана реком, а прилазило јој се покретним мостовима. У периоду након Мохачке битке 1529. године град и тврђава бивају освојени од стране Турака. Из периода турске владавине потичу и описи Бачке Тврђаве у путописима Евлије Челебије, када Бач постаје део сегединског санџака. Од времена Ракоцијеве буне (1702 - 1704) тврђава бива спаљена, разрушена и напуштена, након чега више није обновљана. Тврђава у Бачу је најбоље очувани средњовековни фортификациони комплекс у Војводини, који припада типу "воденог града", осмишљеног да брани

град у мочварним, равним теренима. Тврђава је веома важан вишеслојни локалитет и историјско место. Основу тврђаве чини неправилни петоугаоник са четири истурене куле на угловима, које су међусобно биле повезане обимним зидом, данас сачуваним у мањем проценту. Куле су различитих облика и димензија. Три угаоне куле имају кружну основу, док је северозападна четвороугаоне основе. Једини слободностојећи и обновљени објекат унутар тврђаве је донжон кула, квадратне основе, смештена у источном делу тврђаве. Са јужне стране налазе се остаци издвојене одбрамбене куле - барбакана. Током археолошких ископавања 2004-2006. истражен је објекат прислоњен уз североисточни бедем, дефинисан као палата, као и цестерна кружне основе на простору између донжон куле и југоисточног бедема. Комплекс је недовољно истражен, истурене куле су у горњим зонама недоступне и нису безбедне за непосредна истраживања, услед чега недостају потребни подаци о конструкцијама и техникама грађења. На жалост, многи подаци су трајно изгубљени и избрисани. Имајући у виду околност да су започета систематска археолошка истраживања и испитивање материјала, сада се стварају услови за изоштравање фокуса на различита поља отворених питања везаних за грађење.

Капија Шилџак је саставни део Подграђа, интересантног изгледа, кроз који се преко дрвеног покретног моста, улазило у древни град Бач.

Фрањевачки самостан – године 1169. у самом центру Бача, на темељима старе катедрале, крсташки ред Св. Гроба Јерусалимскога подиже свој самостан и цркву. По својим димензијама и стилу градње самостан је у самом врху романске архитектуре. Врло сличне грађевине могу се пронаћи у долини Рајне у Немачкој. Да је у питању крсташка градња, потврђују и подземне „канџе“ које додатно дају стабилност грађевини. Такве избочене стопе нема ни једна друга средњовековна грађевина на овим просторима. Темељи су ширине преко два метра, изграђени од римске црвене цигле.

Регуларни каноници Св. Гроба Јерусалимског имали су у Бачу своју препозитиру. Године 1241. Монголи – Татари опустошили су самостан. После тога, до краја XIII века, извршена је велика обнова цркве и самостана, комплетан објекат је додатно утврђен. Црква је добила готички строп са луковима од тесаног камена, а остаци готичког лука и данас се налазе на ходнику поред цркве, који је био осликан фрескама. Изграђен је звоник – кула, у романичко-готичком стилу и самостан је претворен у тврђаву. Код археолошких ископавања постало је видљиво да је постојао и опкоп са водом, додатним зидовима и кулама. У то доба утврђивани су градови и самостани у читавој Угарској.

Након пада Латинског краљевства у Јерусалиму, престала су и путовања крсташа, па је бачки самостан изгубио своје значење као станица на путу у Свету земљу. Одлуком мађарског краља Андрије Трећег Арпада, самостан постаје фрањевачки од 1300. године.

Турски путописац Евлија Челеби, у опису града Бача 1665. године, пише о судбини Фрањевачког самостана и цркве: „У овој вароши има 8 муслиманских богомоља. Највећа је стара џамија, која је раније била велики самостан (деур), који је после освајања претворен у Сулејман-ханову џамију. Дуга је равних 40, а широка равних 30 корака. Торањ, који је у старо доба био звоник, сада је мухамедански минарет. Шилџасти покров на врху овог минарета израђен је уметнички од олова, а личи на ћулах (капу) цариградских бостанџија. Остале богомоље су месџиди. Кад је Сулејман-хан

пленио овај град Бач, у ову џамију, која је онда била црква, било се затворило неколико хиљада хришћана са својим благом и својом чељади. Седам дана се водила велика борба. Ту је неколико хиљада муслиманских ратника испило мученичку чашу. На крају, осми дан, ова црква је била освојена. Муслимански ратници су заробили неколико хиљада сужњева и запленили неколико хиљада кеса милионског блага. Муслиманска војска је била задовољена толиким бројем сужњева“.

Године 1688. када је већа група верника са фрањевцима из Градоврха дошла у Бач, главна џамија Бача опет је враћена у цркву. Успостављен је градовршки самостан у Бачу. Тек што је самостан обновљен, дошло је до Ракоцијеве буне против аустријске власти. У тој побуни од 1704. до 1711. самостан је тешко страдао.

Године 1711. гвардијан бачког самостана у Вуковару, фра Марко Драгојевић, започиње обнову самостана и цркве у Бачу. Изградњом западног крила, управа провинције Босне Сребрене, дозволила је да се фрањевци преселе из Вуковара у Бач, (одакле су за време Ракоцијеве буне преселили у Вуковар) у јесен 1715. године.

Садашњи изглед самостан је добио у времену од 1734. до 1768. Све је изграђено доприносом верника жупе Бач као и осталих жупа, којима су управљали бачки фрањевци. ж

Уређен је и архив и библиотека, која садржи књиге од 15. до 20. века. Будући да већ 300 година фрањевци нису напуштали самостан, очувано је мноштво старих предмета, посуђа, текстила, црквених одећа и још мноштво разних ситница, које сведоче о континуитету од средњег века, али можемо слободно рећи и од римског времена (лапидариј у ходнику уз цркву).

Прве оргуље, из 1716. године (спомен о најстаријим оргуљама на подручју Војводине), замењене су године 1827. новим, великим оргуљама: 2 мануала, 16 регистара и око 1000 свирала, које су још и данас у функцији, иако им је потребна обнова.

Остаци турског купатила – Од продора Турака средином 16. века, остало је Турско купатило које је једно од најочуванијих споменика источњачке културе на овим просторима, и једино у Војводини. Још увек су видљиви остаци керамичких цеви за довод топле и хладне воде.

Манастир Бођани је сазидан 1478. године. Неколико пута је разаран и обнављан, а у доба Ракоцијеве буне је био спаљен до темеља. Садашњу цркву је током 17. века подигао богати Михајло Темишварлија из Сегедина, као четврто црквено здање на истом месту. Велики конак и црква у Бођанима саграђени су у барокном стилу, а живопис је сликао познати зоограф тога доба Кристофор Жефаровић. У конаку се некада налазио и богат, стручно уређен Музеј посвећен управо овом уметнику, са многим старинским гравурама, уљаним сликама, црквеним посудама, штампарском пресом и другим раритетима, који треба обновити. Овде се чувају и бројни предмети донети из манастира Манасије, а понос манастира је чудотворна икона Богородица Бођанска (једна од шест православних канонизованих икона у свету) која има чудотворне исцелитељске моћи, а нарочито помаже родитељима без деце. Манастир је од изградње, у 15. веку, све до 1991. године

био мушки манастир. У поседу манастира је и неколико хектара земље под шумом и воћњацима, и двориште са доста цвећа и дрвећа.

Капела Светог Антуна – налази се у шуми са десне стране некадашње реке Мостонге. Саграђена је у готском стилу, крајем 15. века, а припада Суботичкој бискупији, као и сви друге католичке цркве у општини Бач. Има само главни олтар, а слика Св. Антуна Пустинјака потиче из 1850. године. Занимљиво је да у време Турака није срушена и паљена, што није био случај са другим бачким грађевинама и светињама. Недавно су и у њој обновљена верослужења.

Биоскоп „МЛАДОСТ“ се налази у оквиру Културног центра. Биоскопска сала има 405 места и има вишеструку намену. Осим за биоскопске пројекције, због постојања бине, прилагођена је за одржавање позоришних представа, мањих концерата, различитих културно-уметничких и забавних манифестација. Сала је погодна и за одржавање семинара, предавања и различитих скупова, располаже адаптираним простором иза сцене, проширеном позорницом и новим биоскопским платном. У биоскопу се користи застарела опрема за пројекције филмова, тако да није могуће самостално одржати биоскопске пројекције новије продукције (3D и слично), за шта се ангажују друга лица. Биоскоп Младост је једини биоскоп на подручју општине Бач.

Фоаје бившег Културног центра – отвореног типа, намењен свим грађанима и гостима. Погодан за одржавање мањих културних и иметничких догађаја и активности.

Народна библиотека “Вук Караџић” – јавна општинска библиотека за коју функцију матичне библиотеке, обавља Градска библиотека у Новом Саду. Народна библиотека је смештена у просторијама некадашњег Културног центра. Активности Библиотеке су усмерене на развој библиотеке као културног, информационог и образовног јавног сервиса грађана. Поред редовних активности на плану прикупљања, обраде, чувања и коришћења књига, часописа и новина, као и програмских задатака, али и на плану популаризације књиге и читања, један од приоритета је и набавка нове рачунарске опреме и њено стављање у функцију са циљем аутоматизације библиотекарског пословања. Народна библиотека у свом саставу има четири одељења: дечије, одељење за одрасле, одељење за стручну литературу и завичајну збирку. Поред горе поменутог, библиотека остварује врло добру сарадњу са свим основним школама као и са Средњом пољопривредном школом, Предшколском установом „Колибри“, културно-уметничким друштвима, удружењима и невладиним организацијама.

Сарадња се поменути институцијама се одвија кроз бројне културне садржаје, заједничке изложбе, приредбе, књижевне конкурсе, рецитаторске смотре, музичко-фолклорне смотре деце и омладине, смотре хорова, драмског стваралаштва и др.

У општини Бач се налази већи број цркава старије градње, које такође имају културну и уметничку вредност, већи број археолошких налазишта и бројна културна добра заштићена од стране државе.

Атрактивна места која нису под заштитом државе, а такође спадају у домен културе и имају туристички потенцијал су:

- Етно ДИДИНА кућа са ковачницом, Бач;
- Наш салаш, Бач;
- Етно поставка, Удружење КОЛЕВКА БАЧКЕ, Бач;
- Чарда Ранч, Бођани;

- Чарда “Код Нећка”, Бачко Ново Село;
- Етно кућа Јан Чапеља, Селенча;
- Галерија сувенирница Дуга, Селенча;
- Вуновлачарска радионица, Селенча;
- Пчелиња клиника;

10.4.2 Финансирање културе

У општини Бач установе културе се финансирају из буџетских средстава општине и путем пројеката кроз различите конкурсе. Пројектне активности установа и удружења најчешће се свде на финансирање из домаћих извора средстава, ређе иностраних. Ретко која манифестација или програм остварује значајније приходе са којима би могла да финансира програмске трошкове. Врло мало средстава се повлачи из фондова Европске уније.

У општини Бач постоји и Фонд за очување културно-историјске баштине „ВЕКОВИ БАЧА“, који добро сарађује са свим ресурсима из наведене области, а циљ развоја културе општине Бач се односи на испуњење културне визије „БАЧ- ПАНОНСКИ КУЛТУРНИ ЦЕНТАР“.

Културне манифестације и садржаји у општини су:

- Дани европске баштине;
- Музички фестивал ЗЛАТНИ КЉУЧ;
- Дечији међународни фестивал фклора;
- „Ајд у коло селе“ – годишњи концерт КУД-а „Младост“;
- Женски летњи карневал;
- Октобарско уметничко вече;
- Светосавска академија;
- Позоришне представе;
- Биоскопске пројекције;
- Књижевне вечери;
- Ликовне колоније;
- Концерти културно-уметничких друштава;
- Концерти хорова;
- Концери афирмисаних и неафирмисаних уметника;
- Смотре драмског стваралаштва за децу;
- Такмичења рецитатора (општинска и зонска смотра);
- Литерарни и ликовни конкурси;
- Изложбе слика;
- Тематске вечери;
- Тематске манифестације.

10.5 РЕЛИГИЈА

Према попису становништва из 2011. године (извор: Републички завод за статистику), у општини Бач живи укупно 14.405 становника, који су се према верској припадности изјаснили на следећи начин:

ХРИШЋАНИ	УКУПНО	ПРАВОСЛАВЦИ	РИМОКАТОЛИЦИ	ПРОТЕСТАНТИ	ОСТАЛИ ХРИШЋАНИ
	13314	7193	4780	1313	12

Табела 14. Хришћанско становништво у општини Бач

ОСТАЛИ	ИСЛАМ	198
	ЈУДАИЗАМ	1
	ИСТОЧЊАЧКА ВЕРОИСПОВЕСТ	4
	ОСТАЛЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ	4
	АГНОСТИЦИ	2
	АТЕИСТИ	50
	НЕПРЕДЕЉЕНИ	795
	НЕПОЗНАТО	37

Табела 15. Нехришћанско становништво у општини Бач

Верских објекти у општини Бач су следећи:

- Манастир Бођани у Бођанима;
- Фрањевачки самостан у Бачу;
- Православни храмови;
- Православна црква Светог Јована Богослова;
- Православна црква у Плавној;
- Православна црква у Вајској;
- Православна црква Светог Илије у Малом Бачу;
- Евангелистичка црква у Селенчи;
- Римокатоличка црква Светог Апостола Павла у Бачу;
- Римокатоличка црква у Селенчи посвећена је Светој Тројици;
- Римокатоличка црква у Вајској посвећена је Светом Јурајау;

- Римокатоличка црква у Плавној посвећена је Светом Јакову;
- Римокатоличка црква у Бачком Новом Селу посвећена је Светој Ани;
- Римокатоличка црква Светог Илије у Бођанима;
- Капела Светог Антуна:

Насељена места општине Бач, осим Плавне и Бачког Новог Села имају и Калварију.

Основни проблеми са којима се сусрећу свештеници свих вероисповести јесу недостатак средстава за обнову и подизање верских објеката, реституција и нерешена правно-имовинска питања верских објеката.

10.6 МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

10.6.1 Преглед медија

У згради Културног центра послује једна од најстаријих радио станица у Војводини „Радио Бачка“ доо (приватизована 2016 године), која је почела са радом 1967. године. Активно је учествовала у формирању Удружења локалних радио станица Војводине. Програм „Радио Бачке“ емитује се на фреквенцији 99,10 ФМ, а програм обухвата емисије на српском и словачком језику. Радио Бачка одговара потребама локалног становништва емитујући најновије вести из области политике, привреде, културе, спорта и сл. У претходном периоду постојале су и иницијативе за оснивање локалне телевизије али нису реализоване.

У програмску шему радија је уврштен програм намењен верским заједницама (православној, католичкој и евангелистичкој). Локални радио, иако једини, недовољно је слушан. Радио не располаже ни са једним теренским возилом, а и техничка опремљеност није на задовољавајућем нивоу.

Интензивна је сарадња Радија са образовним институцијама, омладинским и спортским и другим удружењима, НВО, јавним предузећима, општинском управом, кроз пласирање сервисних и других информација и реализацију партнерских пројеката. Радио Бачка има своју интернет страну и налог на друштвеној мрежи Фејсбук, али се вести и друге информације од јавног значаја нередовно ажурирају.

Тренутно на територији општине поред „Радио Бачке“ не постоје други видови локалног информисања.

10.6.2 Информисање у општини Бач

Општина Бач обавештава јавност преко званичног интернет портала www.bac.rs, са ФТП налогом који се не користи у медијске сврхе. Интернет портал општине се не ажурира редовно. Визуелна прегледност вести на сајту није на задовољавајућем нивоу.

Општинска управа Бач има налоге на друштвенима мрежама као што су Фејсбук и Твитер. Општина не обавештава становништво о својим активностима преко електронског билтена.

Општина Бач нема организовану ПР службу, нити појединца који се бави протоколом као ни унутрашњим и спољним комуникацијама локалне самоуправе. Не постоји редовна комуникација Општине са националним и регионалним медијима и агенцијама. У општини Бач нема дописника других медија.

Локално информисање се спроводи путем регионалних ТВ, радио станица и интернет портала кроз суфинансирање програма и пројеката медијских кућа, а који су од значаја за информисање локалне јавности.

Представници локалне самоуправе у претходном периоду нису били обучавани за медијски наступ. Општина Бач не прикупља медијску архиву (прес клипинг) и због тога остаје ускраћена за информацију о томе који медиј и на који начин извештава о раду Општинске управе. Потписан је Протокол о сарадњи са Радио Новим Садом, који омогућава обострану размену информација, на свим нивоима. Постоји иницијатива за опремање и отварање мањег студија за монтажу и снимање, како би се остварила сарадња са регионалним и националним телевизијама и медијским сервисима.

Важност и улога унутрашњег протокола и спољних комуникација општине Бач није детаљно разматрана у раније донетим стратешким актима општине. У Стратегији развоја општине Бач за период 2009 - 2014. медијска активност, као део друштвених делатности, није обрађивана.

10.7 СПОРТ

У општини Бач је заступљен је значајан број различитих врста спортова: фудбал, одбојка, карате и други борилачки спортови, рукомет, спортови снаге, екстремни спортови, спортски лов и риболов, спортско голубарство, шах, стони тенис, мото спорт, кошарка, боћање и сл. Регистровано је 36 спортских удружења, од којих 27 клубова чине чланови Спортског савеза општине Бач (2 карате клуба , 1 рукометни клуб, 1 одбојкашки клуб, 6 риболовачких клубова, 1 тениски клуб, 6 ловачких клубова, 1 клуб екстремних спортова, 1 мото клуб, 1 клуб дизача тегова , 1 клуб голубара, 2 клуба борилачких спортова, 4 шаховска клуба). Од осталих ргистрованих клубова активни су клубови екстремних спортова и боћарски клубови, као и клубови голубара.

Спорт је у општини организован кроз Спортски савез али не постоји ни једно друго радно тело које се бави унапређењем спорта. Такође, није израђен Акциони план развоја спорта општине.

У области спорта у општини Бач се констатују и следећи недостаци: застарела спортска инфраструктура, реквизити и опрема за спорт, недостатак свлачионица и других помоћних објеката, недостатак женских спортских клубова, неразвијеност школског спорта и физичке културе, недостатак школованих тренера из свих области спорта, недостатак осветљења и веома лоша безбедност спољних спортских објеката, недостатак такмичења међународног карактера, непотпуна афирмација и награђивање клубова и појединаца који постижу запажене резултате, непостојање услова за бављење спортом особа са инвалидитетом (осим приступне рампе на уласку у Спортске хале) и др.

У општини Бач не постоји базен, али због реке Дунав која протиче кроз општину постоји иницијатива за развој водених спортова (кајак, веслање и сл.). Поједини спортисти општине Бач остварују значајне резултате на домаћим и међународним такмичењима у кајаку. Такође, развијају се иницијативе за унапређење: мото спорта, екстремних спортова, стоног тениса, коњичког и других традиционалних спортова.

ВРСТА СПОРТА	НАЗИВ КЛУБА	МЕСТО
ФУДБАЛ	Ф.К. ``ТВРЂАВА``	БАЧ
	Ф.К. ``КРИВАЊ``	СЕЛЕНЧА
	Ф.К. ``БАЧКИ ХАЈДУК``	Б.Н.СЕЛО
	Ф.К. ``МЛАДОСТ``	БАЧ
	Ф.К. ``ВАЈСКА``	ВАЈСКА
	Ф.К. ``СЛАВИЈА``	БОЂАНИ
	Ф.К. ``СЛОГА``	ПЛАВНА

ВРСТА СПОРТА	НАЗИВ КЛУБА	МЕСТО
ОДБОЈКА	Ф.К. "ВETERАНИ"	БАЧ
	О.К. "ПАРТИЗАН"	БАЧ
ТЕНИС	Т.К. "БАЧ"	БАЧ
СТОНИ ТЕНИС	С.Т.К. "СЕЛЕНЧА"	СЕЛЕНЧА
РУКОМЕТ	Р.К. "ЕРЕТ"	БАЧ
ДИЗАЊЕ ТЕГОВА	К.Д.Т. "ХЕРКУЛЕС"	БАЧ
	К.К. "СЛАВИЈА"	БАЧ
БОРИЛАЧКИ	К.К. "ПАРТИЗАН"	БАЧ
	КИК БОКС КЛУБ "ВУК"	БАЧ
	Н.К. "ВУЈИНКАН"	СЕЛЕНЧА
ЕКСТРЕМНИ СПОРТОВИ	НВО „ADVENTURE“	СЕЛЕНЧА
	Ш.К. "БАЧ"	БАЧ
ШАХ	Ш.К. "В. ВЛАХОВИЋ"	БОЂАНИ
	Ш.К. "ВАЈСКА"	ВАЈСКА
	Ш.К. "СЕЛЕНЧА"	СЕЛЕНЧА
УДРУЖЕЊА СПОРТСКИХ РИБОЛОВАЦА	У.С.Р. "ПОДУНАВЉЕ"	БАЧ
	У.С.Р. "ШАРАН"	ВАЈСКА
	У.С.Р. "БЕЛИ АМУР"	ПЛАВНА
	У.С.Р. "ГРГЕЧ"	Б.Н. СЕЛО
	С.Р.Д. "БЕРАВА"	БОЂАНИ
	У.С.Р. "ИКРА"	СЕЛЕНЧА

Табела 16. Списак клубова чланова Спортског савеза

ОБЈЕКАТ/ ТЕРЕН	СПОРТСКА ХАЛА	ФИСКУЛТУРНА САЛА	ОТВОРЕНИ ТЕРЕНИ	ВЕЛИКИ ФУДБАЛСКИ СТАДИОН	ОСТАЛО
МЕСТО					
БАЧ	Спортска хала (затворен објекат, комерцијалног типа, може да се користи за све тзв. мале спортове, нова градња, сауна, нема употребну дозволу)	ОШ „Вук Караџић“ Вртић „Колибри“	за: кошарку, мали фудбал, тенис (2 терена)	постоји	Куглана (у склопу Спортске хале) Теретана (у склопу Спортске хале) Теретана (у којој тренирају дизаџи тегова) Сала за стони тенис (у оквиру Спортске хале) Терен за одбојку на песку
СЕЛЕНЧА	Спортска хала (нема употребну дозволу)	ОШ „Јан Колар“ Вртић „Колибри“	за: кошарку, мали фудбал	постоји	---

ОБЈЕКАТ/ ТЕРЕН	СПОРТСКА ХАЛА	ФИСКУЛТУРНА САЛА	ОТВОРЕНИ ТЕРЕНИ	ВЕЛИКИ ФУДБАЛСКИ СТАДИОН	ОСТАЛО
МЕСТО					
БАЈСКА	---	ОШ „Алекса Шантић“	за: кошарку, мали фудбал	постоји	Пешчани терен за одбојку на песку (поред језера Провала)
БОЂАНИ	---	---	за: кошарку, мали фудбал	постоји	Бициклическа стаза (EURO VELO 6- део међународне бициклическе стазе)
БАЧКО НОВО СЕЛО	---	ОШ „Моша Пијаде“	за: кошарку, мали фудбал	постоји	Mini pitch терен; Street Workout (улична теретана); Бициклическа стаза (EURO VELO 6- део међународне бициклическе стазе)
ПЛАВНА	---	ОШ „Иво Лола Рибар“	за: кошарку, мали фудбал	постоји	Бициклическа стаза (EURO VELO 6- део међународне)

ОБЈЕКАТ/ ТЕРЕН	СПОРТСКА ХАЛА	ФИСКУЛТУРНА САЛА	ОТВОРЕНИ ТЕРЕНИ	ВЕЛИКИ ФУДБАЛСКИ СТАДИОН	ОСТАЛО
МЕСТО					
					е бициклическе стазе)
МАЛИ БАЧ	---	---	терен за мали фудбал, кошарку	постоји	терен за боћање

Табела 17. Спортски објекти

10.7.1 Финансирање спорта

У општини Бач спорт се финансира из буџетских средстава општине, сопственим средствима клубова и удружења, ретко путем спонзорстава, донација и путем пројеката кроз различите конкурсе. Мали број манифестација или програма остварује значајније приходе са којима би могла да финансира трошкове рада. Финансирање се спрови у складу са Законом о спорту, на основу Категоризације клубова и предложених годишњих и посебних програма спортских организација.

10.8 СВOT МАТРИЦА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Млади • постојање два регистрована удружења која се баве младима; • омладинске НВО се пројектно финансирају, углавном из домаћих фондова и других извора финансијских средстава; • формирана су општинска радна тела и донете су одлуке које би требало да допринесу афирмацији младих у општини Бач: Општинска служба за друштвене делатности, Савет за младе, Канцеларија за младе; • успостављена је сарадња између локалних омладинских и других НВО и сарадња локалних НВО са другим сродним НВО у земљи и иностранству; • обезбеђен је приступ формалном и неформалном образовању младих; • развијени су програми стипендирања младих у општини; • пружање информација о социјалној заштити младих у општини кроз Центар за социјални рад и општинску управу; • солидно заступљени садржаји из области културе и слободног времена	Млади • недовољна ангажованост општинских радних тела које треба да допринесу афирмацији младих - одсуство рада Савета за младе и Канцеларије за младе; • непостојање средстава општинског буџета опредељеног за афирмацију младих; • омладинска удружења немају своје просторије; • није израђен Акциони план за младе; • непостојање каријерног саветовања за младе; • висока стопа незапослености младих; • недовољно развијена понуда културних, забавних и информативних садржаја за младе; • након завршене средње школе млади често напуштају локалну заједницу; • смањује се број ученика и одељења у школама; • присутни су ризици социјалне неукључености младих;

младих; • постоји могућност бављења различитим врстама спорта за младе. НВО • значајан број регистрованих НВО које делују у области културе, неговања традиције, материјалног и нематеријалног културног наслеђа, спорта; • у општини делује значајан број женских удружења; • НВО настају спонтано из потребе у малим локалним заједницама; • већина НВО се пројектно финансира, углавном из домаћих фондова и других извора финансијских средстава; • општина на основу конкурса за финансирање пројеката подржава активности локалних НВО – први пут уведено 2014. године; • НВО имплементирају социјално одговорне програме запошљавања стажиста и инвалида са НСЗ; • НВО о својим активностима обавештавају локалну заједницу путем локалних и регионалних средстава информисања са којима имају успостављену сарадњу; • поједини општински објекти су додељени на кориштење одређеним	• забележени случајеви деликвенције, малолетне деликвенције и криминалних радњи; • пораст оболелих од болести зависности; • слаба сарадња и незаинтересованост родитеља приликом решавања изазова у вези са младима; • непостојање омладинских кампова; • недовољно развијен приступ неформалном образовању младих; • недовољна информисаност младих о могућностима, примене програма образовања за младе који нису завршили средњу школу, ромску популацију или неку другу рањиву групу на локалном нивоу; • слаба информисаност о здравственој заштити младих у општини Бач; • недовољно пружање информација о социјалној заштити младих у општини; • одсуство програма у области безбедности младих у општини Бач; • млади нису укључени у процес доношења одлука, организовање, креирање политика на локалном нивоу • одсуство појединих садржаја из области културе и слободног времена младих (биоскоп, позориште, стрип, модеран плес, дизајн, сликарство). НВО

НВО; • формирана су општинска радна тела и донете су одлуке које би требало да допринесу унапређењу НВО сектора у општини Бач; • постоји сарадња између локалних НВО и сарадња локалних НВО са другим сродним НВО у земљи и иностранству. Култура • богато културно-историјско наслеђе; • постојање ресурса – институција и НВО који се баве културом у готово свим њеним сегментима; • мањинске НВО активно раде на очувању културе и традиције мањинских заједница; • поред НВО/институција/установа у области заштите материјалне и нематеријалне културне баштине делују и појединци који су препознати у локалној заједници и остварују значајне резултате у овој области; • постојање зграде бившег Културног центра са реновираном Великом салом за биоскопске пројекције и позоришном бином и значајним капацитетима за посетиоце; • иницијатива за формирање Тима за развој општине Бач – потенцијални Ресурсни центар;	• недовољан број регистрованих НВО из области уметности, младих, социјалне и здравствене заштите, образовања, екологије и заштите животне средине; • недовољна ангажованост или потпуно одсуство ангажмана општинских радних тела које треба да допринесу унапређењу друштвених делатности ; • врло мали општински буџет којим се подржавају редовне активности и пројекти НВО; • значајно више средстава из буџета општине се издваја за финансирања спортских у односу на друге НВО; • НВО нису довољно обучене да конкуришу за финансијска средства у општини; • слаба апсорпција средстава из фондова ЕУ – само 1 организација обезбедила средства из овог извора; • НВО се значајно ослањају на средства из покрајинских и националних фондова, као и на средства из националних савета; • послови у НВО су углавном волонтерски, ређе хонорарно, у зависности од пројекта; • проблем финансирања и одрживости НВО - врло оскудна сопствена средства; • недовољно развијена свест и неинформисаност локалног становништва о потенцијалима НВО;

• изграђени су партнерски односи са сличним институцијама у земљи и иностранству (Италијанске институције посебно заинтересоване за очување религијског наслеђа Фрањеваца); • постоји тенденција за упоредни развој старих заната и комерцијалних делатности који је од значаја за одрживост и очување аутентичности традиционалног наслеђа; • у општини од недавно делује огранак Музичке школе “Стеван Христић” из Бачке Паланке (хармоника, виолина, клавир, солфеђо); • солидно искуство у писању пројеката ангажованих у сектору у културу; • постојање општинских радних тела и одлука које би требало да допринесу унапређењу културе у општини Бач; • солидан број културних манифестација у општини, међу којима има и оних међународног карактера; • квалитет рада НВО и појединаца који се баве уметношћу и културом награђен је бројним наградама које су освајали у земљи и иностранству.	• недовољно развијено ДОП - свест код локалних привредника о донацијама и спонзорству; • локално становништво се не ангажује кроз волонтерски рад-врло мало волонтера; • објекти које користе НВО у највећој мери захтевају реконструкцију, адаптацију и привођење намени; • недовољна сарадња и координација међу невладиним организацијама општине Бач.
Религија • заступљеност различитих религија и вероисповести у општини; • постојање црквених објеката од значајне културно-историјске вредности који су	Култура • само неколико значајних културних добара у општини су брендирани; • многи објекти културе више то нису и одавно им је промењена намена; • комуникација међу ресурсима у општини је недовољна, повремена и неиновативна; • све институције културе су организоване у оквиру Библиотеке; • партнерски односи са домаћим и страним сличним институцијама и НВО нису довољно промовисани и често пролазе незапажено; • недовољно опремљена зграда бившег Културног центра (екстеријер, застарела техничка опрема, ентеријер, инвентар и

адути културне баштине општине; • добра комуникација и поштовање међу свештеним лицима; • улагање у реконструкцију верских објеката од стране локалне самоуправе, покрајине и државе. Медији и односи са јавношћу • Постојање локалног радија са дугогодишњим искуством; • солидно искуство у писању пројеката; • солидна програмска шема; • радио има свој веб сајт и страницу на Фејсбук друштвеној мрежи; • донета је скупштинска одлука да се не дозволи приватизација Радија Бачка; • на локалном радију се емитују програми на 5 језика мањина; • добра сарадња са радија и локалне самоуправе; • постојање званичног сајта општине Бач, са ФТП налогом; • постојање иницијативе за опремање и отварање мањег студија за монтажу и снимање, како би се наставила сарадња са постојећим локалним и другим телевизијама; • потписан Протокол о сарадњи са радио	сл.); • непостојање огранака Народне библиотеке у другим местима општине; • мепостојање организованих позоришних труппа за децу, младе или одрасле; • зависност локалних удружења које делују у области очувања културног наслеђа од партнерске институције Завода за заштиту споменика културе Војводине; • недовољна средства у буџету општине Бач за помоћ приликом реализације пројеката и редовних активности – највише се финансирају јавне институције; • проблем недостатка средстава при предфинансирању и суфинансирању ЕУ пројеката; • мањак запослених у институцијама културе и НВО које се баве културом; • недовољна ангажованост општинских радних тела које треба да допринесу унапређењу културе у општини; • квалификованих кадрова који су ангажовани у области културе је много мање него аматера у овој области, што утиче на квалитет садржаја; • недовољно промовисане културне манифестације, са недовољним бројем посетилаца; • непостојање подстицаја за финансирање/стипендирање уметника који постижу врхунске резултате.

Новим Садом, који омогућава обострану размену информација, на свим нивоима; • интензивна сарадња радија са образовним институцијама, омладинским и спортским и другим удружењима, НВО, јавним предузећима, општинском управом, кроз пласирање сервисних и других информација и реализацију партнерских пројеката; • у програмску шему радија уврштен је програм намењен појединим верским заједницама, а у плану је да се покрене емитовање и програма намењеног исламској заједници Спорт • У општини Бач је заступљено 12 различитих врста спортова; • Постојање великог броја регистрованих спортских удружења (36); • Спортски савез у оквиру кога делују сви клубови значајно утиче на популаризацију спорта у општини; • основано удружење које популаризује екстремне спортове са потенцијалом за развој туризма; • делегиран је члан општинског већа задужен за спорт; • Спортска хала у Бачу и Селенчи има потенцијал да се користи у комерцијалне сврхе за “мале спортове”; • Добра сарадња СС са локалном	Религија • угашен музеј Христофора Жефаровића у Манастиру Бођани; • неопходна су додатна улагања у очување, дораду и опремање религијских објеката; • поједини објекти су у запуштени и у веома лошем стању; • поједини објекти немају све потребне грађевинске дозволе; Медији и односи са јавношћу • недовољна средства у буџету општине Бач за помоћ приликом реализације пројеката и редовних активности ; • непостојање општинских радних тела које треба да допринесу унапређењу медија и информисаности у општини Бач; • образовна и струковна структура запослених на локалном радију је осредња; • локални радио је недовољно слушан; • радио не располаже са теренског возила; • власничка структура радија (општина и друштвено власништво);

самоуправом; • Одржавање спортских такмичења на школском, општинском и међуопштинском нивоу; • сви клубови су чланови својих матичних савеза на покрајинском и националном нивоу; • добра сарадња са другим клубовима у земљи и иностранству; • остварени запажени резултати на покрајинском и националном нивоу у појединим гранама спорта: дизање тегова, одбојка, карате и сл.	• застарела техничка опрема ; • слаба сарадња са националним, регионалним медијима и агенцијама; • не постоје дописници у општине ; • сајт општине и радија се нередовно освежава са новим информацијама; • непостојање ПР службе у општини ни појединца који се тиме бави; • представници локалне самоуправе нису обучени за медијски наступ; • општина не прикупља медијску архиву; • општинска управа нема налоге на друштвеним мрежама; • општина не обавештава становништво о својим активностима преко електронског билтена; Спорт • застарела спортска инфраструктура (школске сале, хале и терени), реквизити и опрема за спорт; • недостатак свлачионица и других помоћних објеката; • тешкоће у финансирању спортских клубова доводе у питање њихов рад; • недостатак женских спортских клубова; • неразвијеност школског спорта и

	физичке културе; • недостатак школованих тренера из свих области спорта; • нерешени правно имовински односи спортске инфраструктуре спречавају конкурисање за пројекте; • непостојање стазе за развој мото спорта и полигона за развој екстремних спортова; • непостојање отвореног и затвореног базена за развој пливачких спортова; • дечија игралишта су у веома лошем стању; • веома лоша безбедност спољних спортских објеката; • недостатак средстава да би се подједнако финансирани сви заступљени спортови у општини; • веома мали број спортских такмичења и манифестације међународног карактера; • осим приступне рампе на уласку у Спортску халу у Бачу не постоје други услови за приступ спорту особама са инвалидитетом.
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• финансирање пројеката из средстава амбасада земаља националних мањина које живе у општини; • могућност интензивније сарадње са Републиком Хрватском због близине границе и укључивање у пројекте	• економска и друге врсте нестабилности и њене последице у земљи; • отежан прилив инвестиција; • укидање донација за поједине врсте

прекограничне сарадње; • активније укључивање у имплементацију Дунавске стратегије; • унапређење свих области друштвене делатности након доношења националних и покрајинских стратешких докумената и акционих планова; • Тврђава Бач која се тренутно налази на прелиминарној листи за пријем под окриље UNESCO заштите природне и културне баштине;	пројеката; • доношење неповољних закона;

10.9 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

10.10 МЛАДИ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. ЈАЧАЊЕ И УМРЕЖАВАЊЕ ЛОКАЛНИХ РЕСУРСА НАМЕЊЕНИХ ОБРАЗОВАЊУ МЛАДИХ	1.1 Повећавати број младих који су обухваћени формалним образовањем	1.1.1. Програми промоције значаја образовања и утицај образовања на развој појединца и друштва у целини
		1.1.2. Подржати ваннаставне активности у васпитно-образовним установама, посебно рад секција, као и подстицати васпитно-образовне установе да повећавају број спортских секција
	1.2 Повећавати број младих који су обухваћени неформалним образовањем	1.2.1 . Подржати програме неформалног образовања у оквиру васпитно-образовних установа и подржати програме промоције и важности неформалног образовања
		1.2.2 Промовисати образовање и рад омладинских радника и развој капацитета удружења младих
		1.2.3 Подржати програме и активности неформалног образовања усмерене на стицање функционалног знања и примену модерних технологија
	1.3 Унапређивати квалитет образовања кроз интерсекторску и међусекторску сарадњу	1.3.1 Подржати програме професионалне (стручне) праксе кроз међусекторску сарадњу (цивилног, владиног и

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		привредног сектора) 1.3.2 Подржати програме развоја и унапређења неформалног образовања усклађене са потребама привреде у циљу лакшег запошљавања 1.4 Повећавати број младих укључених у међународне образовне програме и пројекте 1.4.1 Подржати међународну размену знања и едукативне програме за младе 1.4.2 Подржати информисања младих о могућностима за учешће у ЕУ програмима за младе 1.5 Подстицати и награђивати талентоване младе 1.5.1 Стипендирање и други облици финансијске и нефинансијске подршке младима (ученика у студената) у току школовања
2. ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА, КВАЛИТЕТА И ПРИМЕРНОСТИ УСЛУГА И АКТИВНОСТИ НАМЕЊЕНИХ ЗАПОШЉАВАЊУ МЛАДИХ	2.1. Успоставити и усвојити концепт заједничке сарадње сва три сектора у области запошљавања младих	2.1.1. Оспособљавање локалних актера за заједничко писање и имплементацију локалних акционих планова за запошљавање младих 2.1.2 Подржати и имплементирати пројекте који унапређују однос и сарадњу између образовних институција и послодаваца 2.1.3 Подржати пројекте обуке из елементарних занимања за

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		младе без квалификација 2.1.4 Подржати и имплементирати пројекте младих који укључују социјално предузетништво 2.1.5 Подржати унапређење постојећих и иницирати успостављање нових пројеката преко којих млади стичу практична знања, вештине и компетенције које су неопходне на тржишту рада 2.1.6 Промовисати каријерно вођење, саветовање и целоживотно учење
	2.2. Развој и унапређење програма који доприносе стицању професионалног искуства и радног ангажовања младих	2.2.1. Подржати различите видове радног ангажовања младих (јавни радови, приправништво, ново запошљавање, самозапошљавање) 2.2.2 Подржати омладинско предузетништво у оквиру васпитнообразовних установа (виртуелна предузећа, ученичке задруге, ученичке компаније и сл.) 2.2.3 Имплементирати и подржати пројекте ради унапређења теоријског знања и практичних вештина младих у

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		области предузетништва
		2.2.4 Подржати организовање студијских посета које промовишу и укључују младе у програме запошљавања и самозапошљавања
		2.2.5 Подржати примену интернет алата и медија који промовишу предузетничку културу
3.РАЗВИЈАЊЕ И ПРОМОВИСАЊЕ НОВИХ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИ У ОБЛАСТИ ПРОМОЦИЈЕ ЗДРАВЉА МЛАДИХ	3.1. Промовисати здраве стилове живота, са акцентом на активном укључивању младих у промотивне активности и индивидуалној одговорности младих за сопствено здравље, нарочито у односу на репродуктивно здравље, вршњачке односе, основна људска права	3.1.1 Промовисати развој превентивних програма усмерених на развој здравих стилова живота и вештина за здраво живљење (информисање, едуковање и саветовање)
		3.1.2 Подржати програме спортскорекреативних активности усмерених на очување и унапређење здравља младих
		3.1.3 Подржати инклузивне програме усмерене на смањивање дискриминације према младима нарушеног здравља као и подршка младима који су у процесу лечења
	3.2. Развијати образовне програме у области репродуктивног здравља	3.2.1 Промовисати превентивне програме репродуктивног здравља младих
	3.3 Јачати међусекторску сарадњу између установа и удружења младих и за	3.3.1 Подржати увођење здраве исхране у васпитно образовне установе

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	младе	3.3.2 Реализовати креативно-едукативне програме у образовним установама у области здравља младих
	3.4 Иницирати програме превенције болести младих и заштите менталног здравља младих, младих из маргинализованих и ризичних група	3.4.1 Подржати специјализоване програме инклузивног карактера за младе са посебним потребама 3.4.2 Реализација програма информисања младих, наставника, родитеља и др. о менталном здрављу и начинима његовог очувања
	3.5 Превенција болести зависности	3.5.1 Подржати програме превенције: злоупотреба психоактивних супстанци, алкохола, дувана, коцкања и поремећаја исхране
4.УНАПРЕЂЕЊЕ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИ КОЈИ ДОПРИНОСЕ ВЕЋОЈ СОЦИЈАЛНОЈ УКЉУЧЕНОСТИ МЛАДИХ	4.1 Подстицати испитивања потреба за локалним социјалним услугама и развијати локалне социјалне услуге за младе из маргинализованих група	4.1.1 Програми промоције и повећања доступности услуга у заједници за младе из маргинализованих група
		4.1.2 Подржати различите облике психосоцијалне подршке младим родитељима (едукације, вршњачка подршка и др.)
	4.2 Развијати програме за превенцију свих облика злостављања и насиља	4.2.1 Подржати програме едукације младих и њихових организација о законској регулативи, стратешком оквиру у области превенције злостављања, насиља и

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		експлоатације
		4.2.2 Подржати умрежавања у локалној заједници у области превенције злостављања, насиља и експлоатације младих, посебно младих из маргинализованих група
5 ЈАЧАЊЕ И УМРЕЖАВАЊЕ ЛОКАЛНИХ КАПАЦИТЕТА НАМЕЊЕНИХ МЛАДИМА	5.1 Унапређење и развој капацитета удружења младих	5.1.1 Реализација обука и тренинга за омладинска удружења у области писања пројеката 5.1.2 Ревитализација простора за активности и окупљање младих
6. ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА, КВАЛИТЕТА И ПРИМЕРНОСТИ УСЛУГА И АКТИВНОСТИ НАМЕЊЕНИХ МЛАДИМА	6.1 Унапређење садржаја намењених младима	6.1.1 Израдити Локални акциони план за унапређење положаја младих. 6.1.2 Обезбедити финансијак средства у буџету општине за спровођење локалног Акционог плана за младе 6.1.3 Укључити младе у креирање и реализовање културних, спортакних и забавно рекреативних садржаја 6.1.4 Повећати ниво информисаности младих о могућностима омладинског активизма и др. програмима

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		6.1.5 Рад на развоју волонтеризма код младих

10.11 НВО

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА НВО У ОПШТИНИ БАЧ	1.1.Развој капацитета НВО у општини	1.1.1.Изградити капацитете кроз обуке, тренинге, семинаре и радионице намењене представницима удружења ради писања пројеката и спровођења пројектних активности и економског оснаживања становништва у руралном подручју
		1.1.2.Организовати и спроводити програме за јачање менаџмента у локалним НВО
		1.1.3.Увести нове садржаје у програме код локалних НВО – профилисање удружења
	1.2.Обезбеђивање адекватних услова за рад НВО	1.2.1. Обезбедити адекватне просторе у којима раде НВО у општини Бач
		1.2.2.Обезбедити опрему за рад НВО
		1.2.3.Изградити јединствену базу података НВО на територији општине Бач
	1.3.Рад на транспарентности, унапређењу сарадње и бољој искористивости	1.3.1. Унапредити однос локалне самоуправе са НВО

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	ресурса (људски, материјални, финансијски и други) и побољшање квалитета активности код НВО	1.3.2.Рад на одрживости пројеката, брендирање производа и увођење нових садржаја код НВО
2. ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА, КВАЛИТЕТА И ПРИМЕРНОСТИ УСЛУГА И АКТИВНОСТИ НАМЕЊЕНИХ НВО	2.1.Унапређење финансирања НВО	2.1.1. Обезбеђивање финансијских средстава у буџету општине Бач за спровођење активности НВО
		2.1.2.Обезбедити друге изворе финансирања пројеката и програма НВО

10.12 КУЛТУРА

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УМРЕЖАВАЊЕ РЕСУРСА , РАЗВИЈАЊЕ ПАРТНЕРСТАВА И ПОДСТИЦАЊЕ САРАДЊЕ МЕЂУ РЕСУРСИМА КОЈИ СЕ БАВЕ КУЛТУРОМ	1.1.Унапређење и остваривање партнерских односа међу локалним ресурсима који се баве културом	1.1.1 Креирати и усвојити Локални акциони план за развој културе
		1.1.2.Јачати сарадњу међу градовима и општинама са којима општина Бач има потписане протоколе о сарадњи
		1.1.3.Стварити јединствену базу података свих релевантних података о ресурсима који се баве културом на територији општине Бач
		1.1.4.Боља искористивост ресурса (људски, материјални, финансијски и други) и побољшање квалитета културних садржаја
		1.1.5.Јачати координацију општинских радних тела са ресурсима
	1.2.Јачање и афирмација сарадње, у области културе у земљи и иностранству	
1.2.2.Рад на прегледности и бољем увиду у рад, садржај активности мониторинг и евалуацију и капацитете ресурса који се баве културом на територији општине Бач и ван ње		

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	1.3.Обезбеђивање транспарентности и унапређењу ресурса (људски, материјални, финансијски и други) и побољшање квалитета културних садржаја	– јавност у раду 1.3.1.Обезбедити видљивост и промовисати све ресурсе који се баве културом на територији општине Бач 1.3.2.Бављење студиозним, стручним, научним и истраживачким радом у вези са капацитетима и ресурсима у култури општине Бач и ван ње 1.3.3.Едуковати људске ресурсе – запослене и ангажоване у области културе
2.ЈАЧАЊЕ И АФИРМАЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ЛОКАЛНИХ КАПАЦИТЕТА КОЈИ СЕ БАВЕ АКТИВНОСТИМА БЕЗАНИМ ЗА	2.1.Унапређење финансирања културних програма, садржаја, манифестација и других активности	2.1.1.Обезбедити финансијска средства у буџету општине Бач за спровођење мера циљева и задатака предвиђених стратешким документима И Акционим плановима за развој културе за период 2014-2020.

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
КУЛТУРУ		2.1.2.Олакшати мобилност радника и других актера који раде на унапређењу културе, кроз издвајање адекватних финансијских средстава из буџета општине за овакву врсту подршке
	2.1.3.Раздвојити финансирања КУД-ова и других области културе	
	2.1.4.Обезбедити средства у општинском буџету којима би се награђивали и подстицали уметници (појединци и групе) који остварују врхунске резултате	
	2.1.5.Финансирати активности из различитих извора- привлачити средства ЕУ и других извора	
	2.2.Унапређење инфраструктуре објеката у којима се одвијају активности из области културе, у општини Бач	2.2.1.Ревитализација, обнова и опремање локалних објеката културе и културне баштине
		2.2.2.Отворити галеријске и друге просторе за промоцију музејске грађе и других културних садржаја општине Бач и пружање информација везаних за област културе (посебно: Центар за неговање културне традиције, Дифузни музеј, пројекат Богатство различитости општине Бач, пројекат –Фрањевачки самостан, црква Св. Ђорђа и др.)
		2.2.3.Очувати аутентично културно подручје руралних

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		средина као необновљивог ресурса и препознатљиве вредности општине (објекти индустријског наслеђа: старе железничке станице, млинови, магацини, фабрике, дворци и летњиковци, напуштене сеоске куће и сл.) као посебне вредности традиционалног народног градитељства, уз осавремењавање њихове инфраструктуре 2.2.4.Ревитализовати локалне домове културе (где је то могуће) који могу, поред основне културне намене, постати и центри перманентне едукације сеоског становништва у областима стицања нових знања и вештина 2.2.5.Решити правно-имовинске односе инфраструктуре која се користи у сврху културе у општини Бач
	2.3.Развој културног туризма путем промоције и понуде културних догађаја, активности и иманифестација у туристичке сврхе	2.3.1.Промовисати расположивие културне ресурсе општине Бач и стицање услова за повећање броја публике кроз сарадњу и промоцију у медијима (радио, тв, интернет, писани медији...) 2.3.2. Рад на интензивнијем промовисању културе, културне баштине и уметности општине Бач , као и културних радника, уметника и других активиста који се баве културом, у земљи и иностранству 2.3.3.Рад на развоју културног туризма базираног на чувању, промовисању и одрживом коришћењу богатог материјалног

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		и нематеријалног културног наслеђа општине Бач 2.3.4.Рад на промоцији културе, културне баштине и уметности општине Бач кроз штампање промотивних и едукативних материјала у свим облицима 2.3.5.Подржати културне манифестације међународног карактера и друге догађаје који имају потенцијал за <i>брендирање</i>
3.РАЗВИЈАЊЕ И НОВИХ И КВАЛИТЕТНИЈИХ УСЛУГА, И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА САВРЕМЕНИХ МЕТОДА И ПРИМЕРА ДОБРЕ ПРАКСЕ У ОБЛАСТИ КУЛТУРЕ	3.1.Стварање нових капацитета за примену примера добре праксе и имплементацију иновативних метода приликом реализације активности везаних за културу 3.2. Обезбеђивање услова и увођење нових сталних културних садржаја кроз организовање сајмова, фестивала, конкурса, догађаја, манифестација, научних и стручних скупова националног И интернационалног карактера и сл.	3.1.1.Примена примера добре праксе и имплементација савремених метода приликом спровођења мера и циљева ради унапређења културе 3.1.2.Обезбедити услове за развој библиотекарских услуга у свим насељеним местима 3.2.1.Развити публику код локалног становништва и туриста - континуирани процес изградње „верне“ публике од стране институција и организација кроз едукације, радионице и прогресивни маркетинг 3.2.2.Увести мере, програме и садржаје који ће омогућити учешће особа са посебним потребама у активности и догађаје везане за културу

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		(приступне рампе, програмски садржаји, едукације преквалификације, запошљавање и др.) 3.2.3.Организовање културних садржаја са циљем образовања становништва о очувању аутентичног културног наслеђа, културе као фактора развоја, као и са циљем ширења свести о могућностима предузетништва и samozapošljavanja у области културе 3.2.4.Активније укључити децу и младе у развој и афирмацију културе 3.3.Успостављање нових институција, органа, радних тела група, тимова и слично ради побољшања квалитета услуга, које ће се финансирати из општинског буџета под посебним условима, а то се посебно односи на Ресурсни центар за друштвене делатности, људске ресурсе и локално-економски развој 3.3.1.Образовати нове клубове, секције, радне групе, тимове и сл. у области културе и уметности (позоришне трупе за децу и одрасле, клуб уметника, клуб књижевника и др.) 3.3.2.Успоставити Ресурсно-едукативни центар за друштвене делатности, људске ресурсе и економски развој 3.3.3.Израдити акциони план за развој културе општине Бач за период 2014-2020.

10.13 РЕЛИГИЈА

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УНАПРЕЂЕЊЕ ОБИМА И КВАЛИТЕТА УСЛУГА ВЕРСКИХ ИНСТИТУЦИЈА	1.1.Унапређење инфраструктурне и друге подршке верским заједницама	1.1.1.Суфинансирати световне и духовне садржаје везане за ову област
		1.1.2.Обезбедити средства из других извора финансирања за очување, обнову и развој инфраструктуре религијских објеката и верских заједница
		1.1.3.Изградити, ревитализовати, обновити и опремити локалне верске објекте
	1.2.Унапређење сарадње са другим верским институцијама и другим ресурсима на локалу и шире	1.2.1.Рад на неговању добросуседских односа и толеранције
		1.2.2.Рад на афирмацији локалног становништва ради већег учешћа у реализацији циљева верских институција – активне заједнице
		1.2.3. Афирмисати волонтеризам и подстицати хуманитарни рад
1.2.4.Унапредити међурелигијски дијалог		

10.14 МЕДИЈИ И ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УНАПРЕЂЕЊЕ КОМУНИКАЦИЈЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	1.1.Унапређење унутрашње и спољне комуникације и протокола у општини	1.1.1.Унапредити планирање медијских активности у оквиру општинске управе
		1.1.2.Реорганизовати и утврдити послове запослених који се баве унутрашњим и спољним комуникацијама – формирање ПР службе у локалној самоуправи
		1.1.3.Унапредити капацитете за јавни наступ запослених у општинској управи
		1.1.4.Унапредити комуникације општине кроз штампане, електронске медије и друштвене мреже
		1.1.5.Управљати медијском архивом (прес клипинг-ом)
		1.1.6.Организовати јасно, системтизовано и правовремено обавештавања медија о свим активностима локалне самоуправе
		1.1.7. Дефинисати прецизне и транспарентне критеријуме за суфинасирање медија из буџета општине, у складу са одредбама Закона о јавном информисању и медијима
2. ПОВЕЋАЊЕ ОБИМА, КВАЛИТЕТА И	2.1.Омогућавање финансирања квалитетних	2.1.1.Обезбедити финансијска средства у буџету општине Бач за спровођење активности

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
ПРИМЕРЕНОСТИ МЕДИЈСКИХ УСЛУГА НА ЛОКАЛУ	програма и садржаја	финнсирања медијских садржаја и програма, у складу са одредбама Закона о јавном информисању и медијима
		2.1.2.Обезбедити финансијска средства из буџета општине за рад и развој програма на језицима националних мањина, у складу са одредбама Закона о јавном информисању и медијима

10.15 СПОРТ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1. УМРЕЖАВАЊЕ РЕСУРСА , РАЗВИЈАЊЕ ПАРТНЕРСТАВА И ПОДСТИЦАЊЕ САРАДЊЕ	1.1.Унапређење и остваривање партнерских односа међу локалним и другим ресурсима који се баве спортом	1.1.1.Ојачати локалну сарадњу и сарадњу међу градовима и општинама са којма општина Бач има потписане протоколе о сарадњи
		1.1.2.Формирати јединствену базу података свих релевантних показатеља и ресурса који се баве спортом на територији општине Бач
		1.1.3.Успостављање и промоција сарадње са ресурсима који се баве спортом ван општине Бач
	1.2.Рад на транспарентности, унапређењу и бољој искористивост ресурса (људски, материјални, финансијски и други) и	1.2.1.Обезбедити видљивости и промоцију свих ресурса који се баве спортом на територији општине Бач

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	побољшање квалитета спортских садржаја	1.2.2.Бавити се студиозним, стручним, научним и истраживачким радом везаним за капацитете и ресурсе у области спорта у општини Бач и ван ње, и израдити стратешке и друге документе и публикације
2. ЈАЧАЊЕ И АФИРМАЦИЈА ПОСТОЈЕЋИХ ЛОКАЛНИХ КАПАЦИТЕТА КОЈИ СЕ БАВЕ СПОРТОМ	2.1.Унапређење финансирања Спортског савеза, спортских клубова, програма, садржаја, манифестација и других активности, оним ресурсима који такав програм понуде	2.1.1.Обезбедити финансијска средства у буџету општине Бач за спровођење мера циљева и задатака предвиђених стратешким документима.
		2.1.2.Олакшати мобилност спортских радника и других актера из области спорта, кроз издвајање адекватних финансијских средстава из буџета општине за овакву врсту подршке
		2.1.3.Едукација стручног кадра
		2.1.4. Успоставити систем награђивања најуспешнијих спортиста, спортских клубова и тренера
2.2.Унапређење спортске инфраструктуре у општини Бач	2.2.1.Ревитализовати, обновити и опремити локалне спортске објекте, терене, школске сале, игралишта и сл.	

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		2.2.2.Изградити нове спортске објекте, терене, школске сале, игралишта и сл. 2.2.3.Решаити правно-имовинске односе спортске инфраструктуре у општини Бач 2.2.4.Унапредити услове за постизање врхунских спортских резултата, формирати регионалне тренажне центре и специјализоване спортске објекте
3. РАЗВИЈАЊЕ НОВИХ И КВАЛИТЕТНИЈИХ УСЛУГА, И ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА САВРЕМЕНИХ МЕТОДА И ПРИМЕРА ДОБРЕ ПРАКСЕ	2.3.Развој спортског туризма путем промоције и понуде спортских активности и манифестација у туристичке сврхе	2.3.1.Развој спортског туризма општине Бач, кроз организовање догађаја манифестација, такмичења и сл. 2.3.2.Подршка спортским такмичењима међународног карактера и другим догађајима који имају потенцијал за <i>бренд</i> догађаје 3.1.1. Стручно и адекватно оспособљавање и образовање спортских радника у области школског спорта 3.1.2.Реализовати заједничке пројекте са научним, васпитно-образовним, здравственим и другим установама у области

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		школског спорта
	3.2.Развој и унапређење јавног здравља свих категорија друштва кроз спортске активности	3.2.1.Реализовати пројекте којима се јача свест грађана о важности бављења спортом и спортом за све и доприноси побољшању јавног здравља грађана кроз стварање подстицајног амбијента за шире присуство спорта и физичких активности
		3.2.2.Увести програме и садржаје који ће омогућити учешће особа са посебним потребама у активности и догађаје везане за спорт (приступне рампе, такмичења, програмски садржаји, едукације преквалификације, ангажовање и др.)
		3.2.3.Унапредити женски спорт у општини Бач
		3.2.4.Оживети старе спортске клубове и створити услове за формирање нових

11 ТУРИЗАМ

Туризам је једно од најбрже растућих подручја људске активности, које на различите начине прожима све сфере живота локалне заједнице. Туризам данашњице обележавају различити трендови, а сви они директно или индиректно формирају развој туристичког производа те самим тиме утичу и на квалитет понуде туристичке дестинације. Туристички производи одређеног подручја, као скупови доживљаја, производа и услуга, настоје се што боље прилагодити захтевима тржишта, како би се што успешније позиционирали на туристичком тржишту и тиме осигурали дугорочне користи за целу локалну заједницу. На глобалном туристичком тржишту расте интерес туриста за посету подручјима богатим атрактивном културно-историјском баштином, очуваним природним ресурсима и очуваним локално-традиционалним начином живота, чиме АП Војводина располаже у врло великој мери.

Конкурентско тржишно позиционирање сваке туристичке дестинације има за циљ да успостави везу између стварних ресурса за развој туризма одређене дестинације и актуелних глобалних процеса на туристичком тржишту. Међутим, упркос континуираном залагању, туризам АП Војводине још увек није препознат у оној мери у којој њени садржаји и потенцијали то заслужују. Управо на основу нових захтева савремених туристичких потрошача, и својих многобројних предности, АП Војводина има шансу да искористи своју позицију, обликује међународно конкурентну туристичку понуду и оствари значајан раст у туристичком сектору.

Везано за поменуто, од способности валоризације, заштите, развоја и оптималног коришћења постојећих локалних капацитета (атракције, људски ресурси, материјални ресурси) сваке поједине дестинације, зависи и брзина и квалитет њеног туристичког развоја.

11.1 АНАЛИЗА СТАЊА

Општина Бач се налази у југозападном делу Бачког региона. Простире се на површини од 367км² и обухвата 6 насеља (Бач, Бачко Ново Село, Плавна, Вајска, Бођани и Селенча). Бачка општина је погранична, а њену западну границу чини највећа средњеевропска река Дунав, у дужини од 43км. Управо река Дунав, канал Дунав -Тиса-Дунав те богата ловишта представљају веома значајан ресурс за развој сеоског, али и спортско-рекреационог те риболовног туризма. Богати ловни простори (Ловиште Плавна, Бођански рит, Врањак, Ристовача) представљају изванредан ресурс за развој ловног туризма. Велики потенцијал представља и богата културна баштина, посебно Бачка тврђава која се налази на прелиминарној UNESCO листи светске културне баштине. Фрањевачки самостан и Манастир Бођани, као заштићени споменици културне баштине привлаче посетиоце жељне културних садржаја. Постојеће манифестације и догађања (Бачка куленијада, VIP Beach Masters, Дани европске баштине, симпозијум органске хране, Ајд у коло селе, Међународни витешки турнир, Међународни дечији фолклорни фестивал "Ала волем коло да играм" и друге, такође привлаче одређени број посетилаца.

Општина располаже са укупно 36 собе са 90 кревета - Ресторан са преноћиштем „ Business club “ Селенча; Смештај Јакић, Бач (категирија 2 звездице), Ловачка кућа "Плавна"; Ловачка кућа „Иверта“, Бач; кућа за изнајмљивање Станка Чобан, Бач (категирија 2 звездице); собе за изнајмљивање Зорка Баљак, Бач (категирија 2 звездице); Чарда "Ранч" са преноћиштем, Бођани; соба за изнајмљивање „Дидина кућа“ (категирија 2 звездице), Пчелиња клиника, Бачко Ново Село.

Следећи угоститељски објекти надопуњују туристичку понуду:

Следећи угоститељски објекти надопуњују туристичку понуду Општине:

- Бач („Кошава“, „Иверта“, „Салаш М&М“, „Иверта“,), Селенча („Business club“, „Вива“), Бођани („Ранч“), Мотел "Бела Врба" Бачко Ново Село, Мотел "Бачки Двор" Вајска.
- Рибље чарде: Бач („Код Бујака“), Бођани: (Чарда Ранч), Бачко Ново Село („Код Микавице“, „Код Нећка“). Пицерије: Бач („22“), Селенча („Queen“) Фаст фуд: Бач („Буљони“, „Весели гурман“)
- Кафе барови: Бач („Папилон“, „Византија“, „Cool“, „Центар“), Селенча („Вива“, „Queen“, „Maxim“, „Ерос“, „Слованка“), Плавна („Queen“), Бођани („Падрино“), Бачко Ново Село („Атом“), Вајска („Денди“, „Адонис“).

РЕАЛИЗОВАНЕ ПОСЕТЕ ТУРИСТА У ОПШТИНИ БАЧ	
2016. ГОДИНА	
ДОМАЋИ ТУРИСТИ	3215
ИНОСТРАНИ ТУРИСТИ	655
УКУПНО	3870
2017. ГОДИНА	
ДОМАЋИ ТУРИСТИ	4160
ИНОСТРАНИ ТУРИСТИ	615
УКУПНО	4775

Табела 20. Број ноћења туриста

11.2 СВОТ АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Повељан географски положај • Дунав – европски речни коридор -линија спајања и ресурс за развој излетничког, еко, риболовног туризма • Богати ловни простори (Ловиште Плавна, Бођански рит, Врањак, Ристовача) • Културно -историјско наслеђе и археолошка налазишта • Аутентична рурална средина • Мултинационална обележја • Постојање иницијатива локалних удружења и других актера у туризму • Постојање бицикличке стазе која је део међународне руте • Урађен просторни план Општине • Туристичка организација Општине • Постојећа туристичка инфраструктура • Бач са околином налази се на прелиминарној UNESCO листи светске културне баштине • Израда просторног плана посебне намене	• Нарушавање традиционалне архитектуре, непланска реконструкција објеката • Недовољно стручног кадра за бављење развојем туризма • Недостатак смештајних капацитета • Недостатак финансијских средстава за интензивнији развој туризма • Недостатак финансијских средстава за промоцију и маркетинг туристичких потенцијала • Недостатак туристичких садржаја • Слаба сарадња са чиниоцима у туризму Општине, • Недовољно развијена телекомуникацијска инфраструктура • Непостојање интегрисаног система управљања и оглашавања дестинацијом • Недовољна освештеност локалног становништва у подручју очувања културног и природног наслеђа
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
• Стратегија Војводине подржава приоритет развоја наутичког туризма на Дунаву • Нови трендови у тражњи туристичких садржаја	• Сталан одлазак младих стручњака • Компликован и неефикасан државни апарат за инвеститоре • Политичка неизвесност

• Сеоска средина погодна за развој руралног туризма • Међународна сарадња и укључивање у партнерске пројекте • Примена стандарда ЕУ у развоју туризма • Могућност коришћења фондова ЕУ • Ангажованост локалне самоуправе на развоју инфраструктуре • Повећана свест локалне самоуправе о туризму као значајној грани привреде • Повећање свести локалног становништва о очувању животне средине и могућностима бављена туризмом • Постојање сустава интегрисаног управљања дестинацијом (ДМО,ДМЦ,ДМС)	• Споро доношење нових закона и осталих аката • Изостанак страних инвестиција • Успорен привредни развој – директан утицај на куповну и инвестициону моћ домаћег становништва

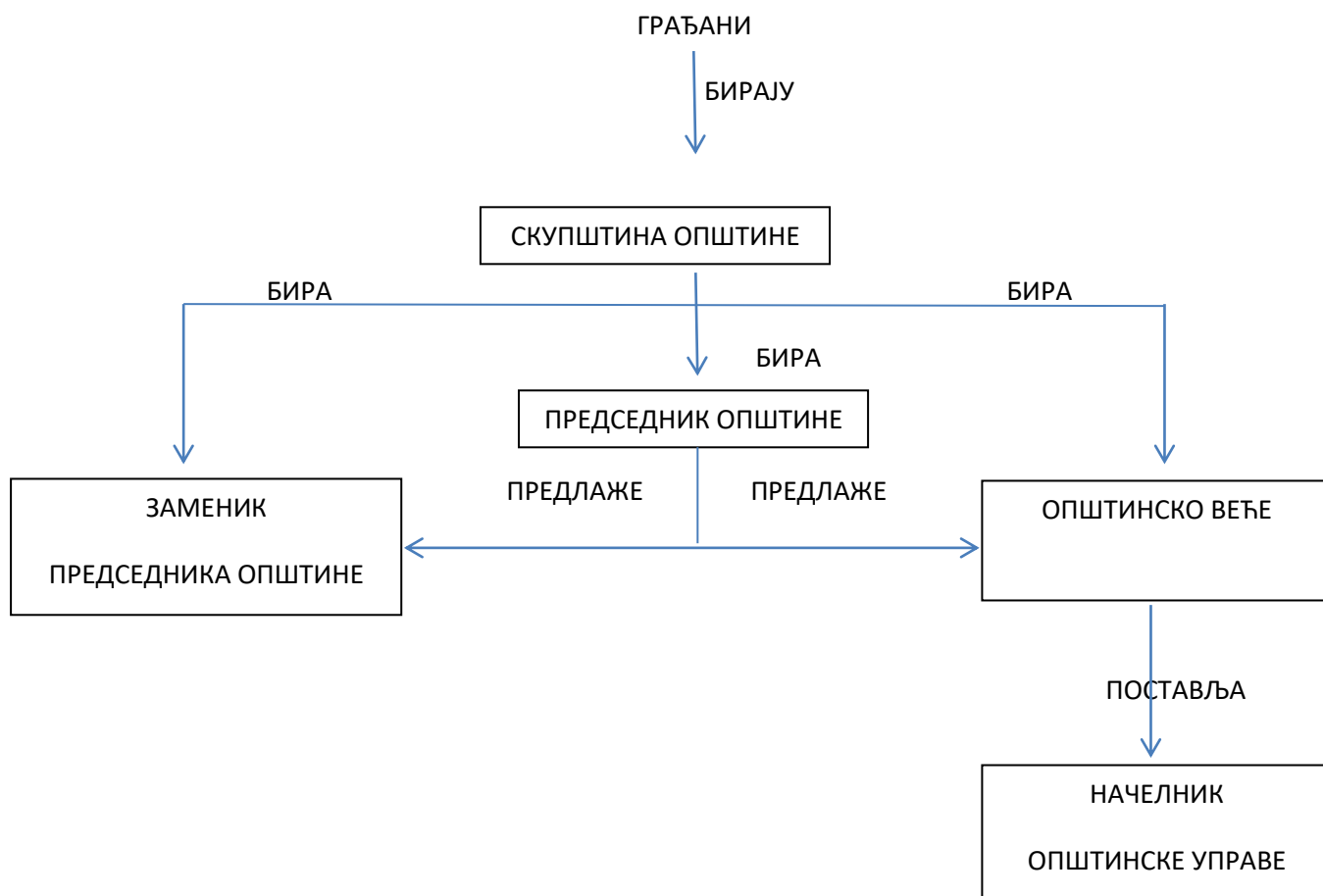
11.3 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
1. Унапређење туристичке понуде и маркетиншко-продајне комуникације	1.1. Повећање броја посета и ноћења домаћих и страних туриста	1.1.1. Развој нових и унапређивање квалитета постојећих туристичких доживљаја, услуга и производа
		1.2.1. Развој конкурентности предузетништва у туризму
		1.1.3. Развој система јачања стандарда, подизања квалитета и категоризације у туризму
	1.2. Развој и подизање конкурентности дестинације	1.2.1. Стварање брэнда дестинације и управљање маркетиншко-продајним комуницирањем
1.2.2. Развој управљања дестинацијом наслоњеног на умрежавање учесника, професионални менаџмент и коришћење нових технологија		
2. Развој инфраструктурних и инвестиционих услова развоја туризма и заштита животне средине	2.1. Успостављање услова за развој одрживог туризма у односу на економске, друштвене и еколошке услове и користи.	2.1.1. Активно управљање простором, валоризација локалних туристичких ресурса и очување културно-историјске баштине и стављање у функцију туризма
		2.1.2. Унапређење свих облика инфраструктуре потребних за развој туризма
		2.1.3. Унапредити заштиту животне околине и бригу о природним ресурсима у функцији развоја туризма
	2.2. Унапређење услова за привлачење домаћих и страних инвестиција и суфинансирање пројеката	2.2.2. Подстицање приватних инвестиција и јавног финансирања у туризму
3. Јачање људских ресурса за потребе развоја туризма	3.1. Стварање и задржавање стручног и обученог кадра у туризму на подручју дестинације	3.1.1. Подршка развоју образовања и обуке људских ресурса у туризму кроз јачање капацитета и модернизацију услова
		3.1.2. Јачање предузетничких компетенција и унапређење знања, вештина и ставова људских ресурса у туризму

ПРИОРИТЕТ	ЦИЉ	МЕРА
		кроз развој и спровођење програма целоживотног образовања
	3.2. Стварање партнерства и унапређење међусекторске сарадње	3.2.1. Стварање партнерстава и унапређење сарадње између туристичког сектора, тржишта рада, образовних институција и организација цивилног друштва
	3.3. Јачање свести локалног становништва о потенцијалима и потребама туризма	3.3.1. Подизање свести и обавештености становништва о локалним потенцијалима туризма
4. Туристички развој руралних подручја	4.1. Подстицање развоја предузетништва у области туризма	4.1.1. Развој сеоског туризма и руралних туристичких услуга и производа
		4.1.2. Подстицање предузетништва и производње аутохтоних, традиционалних и еколошких производа
	4.2. Унапређење квалитете живота у руралним подручјима	4.2.1. Повезивање и унапређење сарадње свих учесника развоја руралног туризма
		4.2.2 Рад на унапређењу квалитета смештаја кроз промовисање стандарда и едукацију власника

12. РАЗВОЈ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Организациона структура локалне самоуправе

12.1 SWOT АНАЛИЗА

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Развијен систем месних заједница, Постојање општинског услужног центра, Развијена међуопштинска сарадња, Добра покривеност општине месним канцеларијама, Добра сарадња са локалним самоуправама у иностранству, Добра комуникација са грађанима, Високообразован кадар у Општинској управи, Постојање јавних предузећа комуналне	Недовољна финансијска мотивисаност запослених у локалној управи, Одлив високообразованих кадрова, Превелик број запослених у јавном сектору (ЈУ у ЈКП), Неефикасност општинског јавног предузећа, Неадекватан стручни кадар у јавном сектору, Недовољан општински буџет, Недовољно средстава за финансирање месних заједница,

делатности, Постојање јавних установа од значаја за локалну заједницу, Постојање локалних медија, Постојање канцеларије за локални економски развој	Непостојање имовине локалне самоуправе (није урађен попис имовине), Недовољна техничка опремљеност јавног предузећа,
МОГУЋНОСТИ	ПРЕТЊЕ
Проширење надлежности локалне самоуправе, Маркетиншка промоција и брендирање општине, Побољшање законске регулативе која се односи на локалну самоуправу, Реорганизација система месних заједница, Увођење међународних стандарда у Општинску управу, Електронско пословање и е-управа, Оснивање канцеларије за младе и канцеларије за рурални развој, Отварање предпиступних фондова ЕУ за локалне пројекте	Недовољна трансферна средства од виших нивоа власти, Недовољна средства за пренете надлежности за здравство, образовање и социјалну заштиту, Недовољан прилив средстава у буџет општине, Непостојање самофоприноса у појединим МЗ

12.2 ПРИОРИТЕТИ, ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
1.Функционална, ефикасна и транспарентна локална самоуправа спремна да одговори на изазове одрживог развоја	1.1 Афирмисање општине Бач као партнера за сарадњу на општинском, регионалном, покрајинском, републичком и међудржавном нивоу	1.1.1 Развијање јавно приватног партнерства кроз стварање нормативних предуслова за стварање јавно-приватног партнерства и усвајање принципа добре праксе.
		1.1.2 Унапређење и развој партнерства Општине са цивилним сектором кроз укључивање НВО у израду секторских стратешких докумената и акционих планова
		1.1.3 Унапређење партиципације грађана, а посебно рањивих група да активно учествују у

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
		доношењу одлука
		1.1.4 Идентификација заједничких приоритета и израда и реализација програма и пројеката са партнерским општинама и другим институцијама
		1.1.5 Повезивање и сарадња са институцијама и организацијама регионалног и међународног карактера
	1.2 Институционално јачање локалне самоуправе и подизање нивоа знања изабраних и постављених лица запослених у општинским управама	1.2.1 Успостављање одрживог система стручног усавршавања који ће допринети повећању нивоа знања и вештина државних службеника неопходних за остваривање основних постулата модерне државне управе
	1.2.2 Образовање и усавршавање стручних кадрова, како носиоца одлучивања, тако и запослених у општинској администрацији и јавним предузећима, у циљу ефикаснијег, организованијег и координисаног рада	
	1.2.3 Јачање институционалних и кадровских капацитета за апсорпцију средстава из донаторских фондова	
		1.2.4 Имплементација савремених информационо комуникационих технологија у свим сегментима рада управе, комуналних услуга

ПРИОРИТЕТИ	ЦИЉЕВИ	МЕРЕ
	1.3 Усвајање и примена посебних мера за подизање капацитета локалне самоуправе и привреде	1.3.1 Јачање улоге и капацитета локалне самоуправе у одрживим развоју кроз јачање административних капацитета, повећање доступности података и информација различитих индикатора одрживог развоја 1.3.2 Промовисање развоја локалног менаџмента за одрживи развој путем израде локалних стратешких и развојних планова
	1.4 Подизање нивоа општег поверења грађана у институције	1.4.1 Израда Локалног антикорупцијског плана и ефикасна примену антикорупцијских прописа
	1.5 Планирање и спровођење превентивних мера, спремности, одговора на ванредне ситуације и отклањање последица истих	1.5.1 Смањења ризика од катастрофа и изградња културе безбедности 1.5.2 Умањити факторе ризика и унапредити спремност за ефикасно реаговање

13. СИСТЕМ УПРАВЉАЊА И ПРАЋЕЊА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ

Ревидирана Стратегија одрживог развоја Општине Бач 2014-2020.године почеће се примењивати даном њеног усвајања на Седници скупштине Општине.

Реализација дефинисаних приоритета стратегије неће бити могућа без успостављања структуре и организације која ће координирати активности на реализацији Стратегије. Успешност реализације Стратегије зависи од свих заинтересованих страна и њиховог учешћа у њеној примени. У том смислу, неопходно је успоставити ефикасан институционални оквир на свим нивоима у оквиру општинске администрације.

Кључну улогу и одговорност за координацију и спровођење Стратегије имају председник општине, Општинско веће, Канцеларија за локални економски развој и Група за мониторинг имплементације Стратегије.

Улога **председника општине** биће да се у складу са законима и Статутом општине стара о укупном спровођењу дефинисаних планова и приоритета стратегије развоја и да о томе информише одборнике скупштине општине једном у току календарске године на седницама Скупштине.

Активно учешће **Општинског већа** чији су чланови задужени за одређене секторе јесте кључно, и осигураће високи степен координације између сектора у циљу остваривања што веће рационалности у коришћењу буџетских средстава, сарадњу са донаторима ради обезбеђења додатних средстава за спровођење Акционог плана, као и јаку политичку подршку за стратешке реформе. Чланови Општинског већа имају обавезу да при креирању својих годишњих програма рада уврсте пројекте који су усвојени у Акционим плановима. Посебно важну улогу имаће члан већа задужен за финансије и буџет који у складу са планираним моделом финансирања, у буџет општине унесе средства за финансирање пројеката из усвојених акционих планова.

Активности **Канцеларије за локални економски развој** односи се на стручне, административне и оперативне послове везане за координисање рада јавних предузећа и локалне управе у процесу реализације пројеката и активности из акционог плана, координацију јавног, приватног и цивилног сектора и праћење имплементације Стратегије. Канцеларија за локални економски развој прикупљаће повратне информације о реализацији Стратегије и акционих планова и на основу тога сачињавати годишње извештаје за председника општине и општинско веће о динамици спровођења акционих планова. Канцеларија за локални економски развој водиће рачуна о видљивости Стратегије, промовисаће активности у локалним медијима и на интернет страницама општине о процесу остваривања одрживог развоја и редовно ће информисати јавност о свим активностима у вези са Стратегијом.

Како би се осигурала успешна имплементација Стратегије, Скупштина општине Бач успоставиће **Групу за мониторинг** у чији ће састав ући: председник општине, чланови Општинског већа, координатори радних група за израду стратегије, представници Регионалне развојне агенције Бачка. Задатак Групе биће праћење и контрола спровођења Стратегије, односно поређење извршених активности у односу на планиране. Група за мониторинг Стратегије састајаће се у редовним временским интервалима – најмање једанпут годишње, а по потреби и чешће. Председник општине који је и председник Групе за мониторинг ће на првом састанку Групе за мониторинг дефинисати динамику праћења и дефинисати датуме састанака групе за текућу годину. Пре сваког састанка Групе за мониторинг, председник ће најмање седам дана унапред обавестити чланове Групе о састанку. Група за мониторинг

Стратегије ће пратити реализацију планираних активности преко дефинисаних индикатора у Акционом плану, и уколико уочи било каква одступања, предложиће корективне мере. На састанцима Групе за мониторинг водиће се записници који ће бити дистрибуирани члановима Групе за мониторинг, КЛЕР-у и председнику општине, одборницима Скупштине општине, заинтересованим грађанима.

Према потребама, за екстерну евалуацију и стручну техничку помоћ биће ангажована Регионална развојна агенција Бачка. Било да се евалуација спроводи интерно или екстерно, спровођење плана ће се оцењивати у светлу испуњавања циљева и ефеката који се желе постићи. Након евалуације Стратегије, сачиниће се извештај о евалуацији базиран на праћењу мера и активности дефинисаних акционим планом, а који ће садржати и праћење директних и индиректних ефеката мера и активности, и све релевантне информације ће бити основ за нови циклус планирања. У складу са потребама, узимајући у обзир доношење буџета на националном нивоу, промене у неком од развојних приоритета, отварање нових донаторских програма итд., усвојиће се корективне мере које ће иницирати ревизију и допуну Стратегије.

Прву ревизију стратегије општина ће урадити током 2017. године што представља половину временског оквира важења усвојене стратегије.

Прва група акционих планова израдиће се за период 2014-2016.година. Након тога усвојиће се акциони планови за период 2017 – 2020.година. Усвајање друге групе акционих планова потребно је урадити заједно са планираном ревизијом стратегије током 2017.године.

14. СПИСАК ТАБЕЛА И ГРАФИКОНА

1. Табела 1. Полна структура међу предузетницима
2. Табела 2. Стање на тржишту рада општине Бач
3. Табела 3. Преглед незапослених лица по степену стручне спреме и полу
4. Табела 4. Преглед незапослених лица по полу и старости
5. Табела 5. Коришћено пољопривредно земљиште и број пољопривредних газдинстава у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач, у 2012. години
6. Табела 6. Структура коришћеног пољопривредног земљишта у општини Бач у 2012. години
7. Табела 7. Пољопривредна газдинства према величини коришћеног пољопривредног земљишта у Републици Србији и општини Бач
8. Табела 8. Структура ораница и башта у 2011/2012. години по најважнијим културама у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач
9. Табела 9. Сточни фонд у општини Бач
10. Табела 10. Број становника у категорији младих у општини Бач
11. Табела 11. Стручна спрема у општини Бач особа старијих од 15 година
12. Табела 12. Структура становништва старијег од 15 година према компјутерској писмености и полу
13. Табела 13. Структура незапослених лица према полу и старости на крају марта 2014. године
14. Табела 14. Расподела буџетских средстава у општини Бач према областима
15. Табела 15. Расподела буџета за 2014. годину за невладин сектор у општини Бач
16. Табела 16. Хришћанско становништво у општини Бач
17. Табела 17. Нехришћанско становништво у општини Бач
18. Табела 18. Списак клубова чланова Спортског савеза
19. Табела 19. Спортски објекти
20. Табела 20. Број ноћења туриста
21. Графикон 1. Привредна друштва по насељеним местима у Бачу
22. Графикон 2. Број предузетника по насељеним местима у Бачу
23. Графикон 3. Просечно КПЗ по пољопривредном газдинству у Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач у 2012. години
24. Графикон 4. Структура (%) КПЗ по катастарским општинама у Бачу, 2013

25. Графикон 5. Просечна величина КПЗ породичних пољопривредних газдинстава Р. Србији, региону Војводине, Јужнобачкој области и општини Бач у 2012. години
26. Графикон 6. Пољопривредна газдинства (%) према величини коришћеног пољопривредног земљишта у Републици Србији и општини Бач

15. СКРАЋЕНИЦЕ

АП	Аутономна покрајина
АПР	– Агенција за привредне регистре
ГИС	Географско-информациони систем
ДМО-	Destination Management Organization
ДМЦ-	Destination Management Company)
ДМС-	Destination Management System
ЕУ	Европска унија
ИВА	Important Birds Area
ИПА	Instruments for Pre-Accession Assistance
ЈКП	Јавно-комунално предузеће
ЈП	Јавно предузеће
КПЗ	– Коришћено пољопривредно земљиште
к.о.	– катастарска општина
КЗМ-	Канцеларија за младе
ЛАП	- Локални акциони план
ЛЕАП	Локални еколошки акциони план
МСПП	– Мала и средња предузећа и предузетници
ПГ	– Пољопривредно газдинство
ПЛ	– Правно лице
ПРТР	Протокол о регистрима испуштања и преноса загађујућих материја
РЗС	– Републички завод за статистику
РРА	Регионална развојна агенција
СЕАП	Sustainable Energy Action Plan
ТО-	туристичка организација
УН	Уједињене нације

16. ЛИТЕРАТУРА

1. „Водич кроз Дунавску стратегију“, Европски покрет у Србији, Београд, 2012.
2. „Водич кроз Стратегију „Европа 2020““, Европски покрет у Србији, Београд, 2011.
3. „Водич за добро управљање у области животне средине“, УНДП, Београд, 2003.
4. „Војвођански стандард“, Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Нови Сад, 2013.
5. „Делатност – подаци по општинама и градовима“, Републички завод за статистику, Београд, 2014.
6. „Детаљна студија стања и стратегија развоја са Акционим планом за логистичке центре у АП Војводини“, ФТН Нови Сад, 2013.
7. „Европске смернице за запошљавање 2010-2020.“, Council of the EU, 2010.
8. „Животна средина у АП Војводини: Стање-изазови-перспективе“, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад 2011.
9. „Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама Републике Србије“, 2012.
10. „Занимања-подаци по општинама и градовима“, Републички завод за статистику, Београд, 2014.
11. Интерни подаци Општинска управа Бач
12. „Меморандум о доживотном учењу Европске комисије“, Commission of the European Communities, 2000.
13. „Миграције-подаци по општинама и градовима“, Републички завод за статистику, Београд, 2013.
14. „Национални миленијумски циљеви развоја Републике Србије“, Влада Републике Србије, 2006.
15. „Национална стратегија одрживог развоја Републике Србије“, Службени гласник РС, бр. 57/08, Влада Републике Србије, 2008.
16. „Национална стратегија о старењу за период 2006–2015.“, Влада Републике Србије, 2006.
17. „Национална стратегија запошљавања за период 2011–2020.“, Службени гласник РС, бр. 37/11, Влада Републике Србије, 2011.
18. „Национална стратегија социјалног становања“, Службени гласник РС, бр. 13/12, Влада Републике Србије, 2012.
19. „Национална стратегија за побољшање положаја жена и унапређивање родне равноправности“, Влада Републике Србије, 2009.
20. „Национална стратегија за младе“, Влада Републике Србије, 2008.
21. „Национална стратегија за спречавање и сузбијање насиља над женама у породици и у партнерским односима“, Службени гласник РС, бр. 27/2011, Влада Републике Србије, 2011.

22. „Национална припадност – Подаци по општинама и градовима“, Републички завод за статистику, Београд, 2012.
23. „Национална служба за запошљавање“
24. „Национална стратегија биолошке разноврсности 2011-2018.“
25. Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара (донета 2012.)
26. „Национална стратегија одрживог развоја 2008-2017.“
27. „Национална стратегија развоја енергетике до 2025. године са пројекцијама до 2030.“
28. „Национална стратегија управљања отпадом 2010-2019.“
29. „Национална стратегија за младе Републике Србије (2009-2014.)“, Влада Републике Србије, Београд, мај 2008.
30. „Национална стратегија запошљавања 2011-2020.“, Влада Републике Србије, Београд 2011.
31. Национални план регионалног развоја 2020.
32. „Нацрт Просторног плана подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе“, Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад, 2013.
33. Попис пољопривреде 2012: Пољопривреда у Р. Србији, књига 1, РЗС Србије, 2013.
34. Попис пољопривреде 2012: Пољопривреда у Р. Србији, књига 2, РЗС Србије, 2013.
35. „Пословни план Железница Србије за 2013. годину“
36. „Приручник за израду Локалног еколошког акционог плана“, Регионални центар за животну средину, Београд, 2006.
37. „Програм развоја АП Војводине 2014 – 2020.“, Влада АП Војводине, Нови Сад, 2014.
38. „Програм развоја АП Војводине (Нацрт) 2014 – 2020.“, Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова АП Војводине, Нови Сад, 2013.
39. „Програм развоја АП Војводине 2014-2020.“, Покрајински секретаријат за међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу, Нови Сад, 2014.
40. „Просторни план Републике Србије“, Закон о просторном плану Републике Србије од 2010 – 2020.
41. „Регионални просторни план АП Војводине до 2020. године“, Завод за урбанизам Војводине, Нови Сад, 2012.
42. Републички завод за статистику
43. „Skills for green jobs – a global view“, International labor office, Женева, 2011.
44. „Старост и пол- Подаци по насељима“, Републички завод за статистику, Београд, 2012.
45. „Стратегија регионалног развоја Србије за период од 2007. до 2012.“, Службени гласник РС, бр. 21/07, Влада Републике Србије, 2007.

46. „Стратегија за смањење сиромаштва у Србији“, Влада Републике Србије, 2003.
47. „Стратегија развоја образовања у Србији до 2020.“, Службени гласник РС, бр. 107/2012, Влада Републике Србије, 2012.
48. „Стратегија развоја образовања одраслих у Републици Србији до 2020.“, „Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији од 2009. до 2015.“, Службени гласник РС, бр. 1/07
49. „Стратегија каријерног вођења и саветовања у Републици Србији“, Службени гласник РС, бр. 16/2010, Влада Републике Србије, 2010.
50. „Стратегија развоја социјалне заштите“, Службени гласник РС, бр. 108/05, Влада Републике Србије, 2005.
51. „Стратегија за палијативно збрињавање; 2009–2015.“, Службени гласник РС, бр. 17/2009, Влада Републике Србије, 2009.
52. „Стратегија за равноправност мушкараца и жена“, Европске комисије за раздобље 2010. – 2015., Европска комисија, 2010.
53. „Стратегија за унапређивање положаја Рома у Републици Србији“, Службени гласник РС, бр. 27/09, Влада Републике Србије, 2009.
54. „Стратегија развоја Европске уније «Европа 2020 - стратегија за паметан, одржив и свеобухватан раст»“, Европска комисија, 2010.
55. „Стратегија Европске Уније за Дунавски регион“, Европска комисија, 2010.
56. „Споразум о стабилизацији и придруживању између Европске уније и Републике Србије“
57. „Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији“, Службени гласник РС, бр. 1/07, Влада Републике Србије, 2007.
58. „Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020.“, Влада Републике Србије, Београд, 2010.
59. „Стратегија развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016.“, Влада Републике Србије, Београд, 2011.
60. „Стратегија развоја школског спорта у АПВ (2013-2017.)“, Покрајински Секретаријат за Спорт и омладину, Нови Сад
61. „Студија мреже прихватних објеката наутничког туризма на Тиси у АП Војводини“, Завод за урбанизам, Нови Сад, 2007.
62. „Студија заштите Парка природе „Стара Тиса“ код Бисерног острва“, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 2012.
63. „Студија заштите Специјалног резервата природе „Ритови доњег Потисја““, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 2012.
64. „Студија заштите споменика природе „Јуришина хумка““, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 2011.

65. „Уредба о категоризацији државних путева“, Службени гласник РС број 105/2013 и 19/2013, Влада Републике Србије
66. „Horizon 2020“ - програм Европске уније за истраживање и иновације
67. „Школска спрема, писменост и компјутерска писменост - подаци по општинама и градовима“, Републички завод за статистику, Београд, 2013.

Интернет адресе:

1. http://ec.europa.eu/europe2020/index_en.htm
2. <http://www.un.org/millenniumgoals/>
3. http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm
4. http://ec.europa.eu/energy/index_en.htm
5. <http://www.eumayors.eu/+SEAP+.html>
6. <http://www.danube-region.eu/>
7. <http://www.psemr.vojvodina.gov.rs/index.php/studije>
8. <http://www.ekourb.vojvodina.gov.rs/>
9. <http://www.aarhussu.rs/index.html>
10. <http://www.psp.vojvodina.gov.rs/>
11. <http://www.region.vojvodina.gov.rs/>
12. <http://www.bac.rs/>
13. <http://www.hidmet.gov.rs/ciril/ipcc/index.php>
14. <http://www.vojvodinasume.rs/>
15. <http://www.vodevojvodine.com/rs>

17. АНЕКСИ

Анекс тачке Пољопривреда и стање руралне економије

Према подацима Републичког завода за статистику Србије :

- Пољопривредно газдинство је технички и економски самостална производна јединица која има јединствено управљање и на којој привредно друштво, земљорадничка задруга, установа или друго правно лице, предузетник или породично пољопривредно газдинство обавља пољопривредну производњу као примарну или секундарну делатност.
- Породично газдинство је свака породична или друга заједница лица која заједно станују и заједнички троше своје приходе за подмиривање основних животних потреба, чији се чланови (један или више) баве пољопривредном производњом, било као примарном, било као секундарном активношћу, која има јединствено управљање, заједнички користи средстава за производњу и рад својих чланова, чији је носилац физичко лице и при томе: обрађује 50 и више ари пољопривредног земљишта или обрађује мање од 50 ари земљишта, али обавља интензивну пољопривредну производњу која је намењена тржишту; на дан 30. септембра 2012. године гаји најмање: 2 грла говеда или 1 грло говеда и 2 грла ситне стоке или 5 грла оваца или 3 грла свиња или 4 грла оваца и свиња заједно или 50 комада живине или 20 пчелињих друштава.
- Правно лице су привредна друштва, земљорадничке задруге и други облици организовања са статусом правног лица, регистровани у АПР да претежно обављају пољопривредну производњу или регистровани у другој делатности, али имају организационе делове у којима обављају пољопривредну производњу.
- Предузетник је физичко лице регистровано у АПР да обавља пољопривредну делатност ради стицања добити.

Према методологији Републичког завода за статистику Р. Србије ,

- Пољопривредне активности подразумевају раду на пољу; организација производње и управљање; гајење животиња; сви послови на газдинству у вези са складиштењем, обрадом и припремом производа за тржиште; одржавање пољопривредних објеката и машина, транспорт робе до пијаце, припрема и продаја сопствених пољопривредних производа на пијаци, производња вина од сопственог грожђа.
- Друге профитабилне активности у вези са газдинством. Ово су активности које доносе приход, а које нису пољопривредне, обављају се на газдинству, имају економски утицај на газдинство и за њих се користе ресурси газдинства: земљишне површине, пољопривредне зграде, машине, опрема, радна снага или пољопривредни производи и сл. Ове активности могу да се обављају на газдинству (нпр. туризам, народна радиност, прерада пољопривредних производа за продају – осим прераде грожђа ради производње вина у случају да је количина прерађеног грожђа искључиво или углавном из сопствене производње и сл.) или ван газдинства (пољопривредни и непољопривредни рад по уговору, нпр. Рад сопственим комбајном и сл.). Овде спадају следеће активности: (1) прерада меса за продају (израда свежих, полутрајних и трајних месних производа); (2) прерада млека; (3) прерада воћа и поврћа; (4) обрада дрвета (сеча шуме и производња огревног дрвета или дрвне грађе); (5) активности у шумарству; (6) туризам (смештај уз надокнаду, при чему се користи земљиште, зграде, радна снага и други ресурси са газдинства, на пример пољопривредни производи за исхрану туриста); (7) народна радиности (плетење корпи, везење, плетење, израда сувенира, намештаја, играчака); (8) узгој рибе за продају и сл.